

Brüssel, 13. juuni 2023
(OR. en)

10444/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2016/0224(COD)

ASILE 68
FRONT 199
CODEC 1076

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	8. juuni 2023
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	10083/23
Komisjoni dok nr:	11317/16+ADD1-ADD2; 11202/20
Teema:	Muudetud ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse rahvusvahelise kaitse ühine menetlus liidus ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2013/32/EL – Üldine lähenemisviis

Delegatsioonidele edastatakse lisas justiits- ja siseküsimuste nõukogu 8.–9. juuni 2023. aasta istungil kokku lepitud üldine lähenemisviis eespool nimetatud ettepaneku suhtes. Põhjendused 53–62 ning 1., 1a. ja 2. lisa ei ole üldise lähenemisviisi osa.

Muudatused võrreldes komisjoni ettepanekuga on märgitud järgmiselt:

- uus tekst on esitatud **paksus kirjas**;
- välja jäetud tekst on märgitud nurksulgude ja kolme punktiga [...];

2016/0224 (COD)

Muudetud ettepanek**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,**

**millega luuakse rahvusvahelise kaitse ühine menetlus liidus ja tunnistatakse
kehtetuks direktiiv 2013/32/EL**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

**võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 78 lõike 2 punkti d ja
artikli 79 lõike 2 punkti c,**

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

**olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele, toimides
seadusandliku tavamenetluse kohaselt,**

ning arvestades järgmist:

- (1) Käesoleva määruse eesmärk on ühtlustada, lihtsustada ja harmoneerida liikmesriikides rakendatavat menetluskorda ja luua rahvusvahelise kaitse ühine menetlus liidus. Sel eesmärgil on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/32/EL¹ tehtud mitmeid sisulisi muudatusi ning nimetatud direktiiv tuleks kehtetuks tunnistada ja asendada määrusega. Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile tuleks käsitada viidetena käesolevale määrusele.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 180, 29.6.2013, lk 60).

- (2) Ühine varjupaigapoliitika, [...] mis põhineb 28. juuli 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsiooni (mida on muudetud 31. jaanuari 1967. aasta New Yorgi protokolliga) (Genfi konventsioon) täielikul ja kaasaval kohaldamisel, on osa Euroopa Liidu eesmärgist luua järk-järgult vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala, mis on avatud [...] **kolmandate riikide kodanikele ja kodakondsuseta isikutele**, kes taotlevad rahvusvahelist kaitset liidus. Selline poliitika peaks juhinduma liikmesriikide vahelise solidaarsuse ja vastutuse, sealhulgas finantsmõju õiglase jagamise põhimõttest.
- (3) Euroopa ühise varjupaigasüsteemi aluseks on varjupaigamenetlusi, liidu tasandil toimuvat tunnustamist ja pakutavat kaitset ning vastuvõtutingimusi käsitlevad ühised nõuded ning **sellega kehtestatakse** süsteem, mille abil määrata kindlaks varjupaigataotlejate eest vastutav liikmesriik. Hoolimata edusammudest [...] Euroopa ühise varjupaigasüsteemi [...] arendamisel, püsivad märkimisväärsed erisused liikmesriikide vahel **seoses** kohaldatavate menetluste, heaks kiidetud varjupaigataotluste suhtarvu, pakutava kaitse liigi ning rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate materiaalsete vastuvõtutingimuste ja neile antavate soodustustega. [...] **Need erisused** on olulised teisese rände ajendid ja takistavad täitmast eesmärki tagada [...] **Euroopa ühises varjupaigasüsteemis** kõikide taotlejate võrdne kohtlemine olenemata sellest, kus nad liidus kaitset taotlevad.

- (4) Komisjon pakkus oma 6. aprilli 2016. aasta teatise² „**Euroopa ühise varjupaigasüsteemi reformimine ja seaduslike võimaluste parandamine Euroopasse jõudmiseks**“ välja [...] **prioriteetsed valdkonnad** Euroopa ühise varjupaigasüsteemi struktuuriliseks parandamiseks: jätkusuutliku ja õiglase süsteemi kehtestamine [...] [...] **rahvusvahelise kaitse taotlejate** eest vastutava liikmesriigi kindlaksmääramiseks, Eurodac-süsteemi tugevdamine, [...] suurema ühtsuse saavutamine ELi varjupaigasüsteemi rakendamisel, [...] liidusisese teisese rände ärahoidmine ja [...] **suuremate volituste andmine** Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametile. Teatis on kooskõlas Euroopa Ülemkogu 18. ja 19. veebruari 2016. aasta üleskutsetega³ liikuda edasi [...] **liidu** olemasoleva raamistiku reformimisega, et tagada inimlik, **õiglane** ja tõhus varjupaigapoliitika. [...] **Teatise** tehakse ka ettepanek edasise tegevuse kohta kooskõlas rände jaoks ette nähtud tervikliku käsitusega, mille Euroopa Parlament esitas oma 12. aprilli 2016. aasta algatusraportis **olukorra kohta Vahemerel ja vajaduse kohta töötada välja ELi terviklik rändekäsitlus**.
- (5) Hästi toimiva Euroopa ühise varjupaigasüsteemi jaoks tuleks märkimisväärselt edasi liikuda riiklike varjupaigasüsteemide lähendamisel. Praegu erinevates liikmesriikides kehtivad erinevad varjupaigamenetlused tuleks asendada kõigis liikmesriikides kehtiva ühise rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetlusega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr XXX/XXX („miinimumnõuete määrus“)⁴, et tagada menetluse õigeaegsus ja tõhusus. Kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute tehtud **rahvusvahelise kaitse** taotlused tuleks läbi vaadata menetluse käigus, mis on reguleeritud samade eeskirjadega, olenemata liikmesriigist, kus taotlus esitatakse, et tagada võrdsus rahvusvahelise kaitse taotluste menetlemisel ning selgus ja kindlus konkreetse taotleja jaoks.

² COM(2016) 197 final.

³ EUCO 19.2.2016, SN 1/16.

⁴ ELT L [...], [...], lk [...].

- (6) Ühine menetlus rahvusvahelise kaitse seisundi andmiseks ja äravõtmiseks peaks piirama rahvusvahelise kaitse taotlejate teisest rännet erinevate liikmesriikide vahel, kui rände on tinginud erinevused õigusraamistikes, kuna sellega [...] **ühtlustatakse menetlused** ja täpsustatakse taotlejate õigusi ja kohustusi, [...] **samuti** kohustuste täitmata jätmise tagajärgi, ning luuakse ühesugused tingimused määruse (EL) nr XXX/XXX (miinimumnõuete määrus) kohaldamiseks liikmesriikides.
- (7) Käesolevat määrust tuleks kohaldada kõikide selliste rahvusvahelise kaitse taotluste suhtes, mis on esitatud liikmesriikide territooriumil, kaasa arvatud välispiiril, territoriaalmerel või transiiditsoonis, ning rahvusvahelise kaitse äravõtmise suhtes. Rahvusvahelise kaitse taotlejad, kes asuvad liikmesriigi territoriaalmerel, tuleks maismaale toimetada ja nende taotlused käesoleva määruse kohaselt läbi vaadata.
- (8) Käesolev määrus peaks kehtima rahvusvahelise kaitse taotluse menetlustele, mille raames hinnatakse, kas taotleja vastab rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele vastavalt määrusele (EL) nr XXX/XXX (miinimumnõuete määrus). Lisaks rahvusvahelisele kaitse seisundile võivad liikmesriigid oma siseriikliku õiguse kohaselt anda muu humanitaarstaatus isikutele, kes ei vasta pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi saamise kriteeriumidele. [...]
- (9) Käesoleva määrusega hõlmatud isikute kohtlemise osas on liikmesriigid seotud kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelistest õigusaktidest, millega nad on ühinenud.

- (10) Määrusega (EL) 2021/1147 loodud Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning muude asjaomaste liidu fondide vahendeid võib kasutada selleks, et toetada liikmesriikide jõupingutusi käesoleva määruse kohaldamisel kooskõlas asjakohase fondi kasutamist reguleerivate eeskirjadega ja ilma et see piiraks muid fondist toetatavaid prioriteete. Sellega seoses saavad liikmesriigid kasutada oma vastavate programmide raames tehtavaid eraldi, sealhulgas summasid, mis tehakse kättesaadavaks pärast vahehindamist. Eelkõige saab liikmesriikide võetud meetmeid piirimenetluse läbiviimiseks piisava suutlikkuse loomiseks rahaliselt toetada liidu fondidest, mis tehakse kättesaadavaks mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 raames. Temaatiliste rahastute raames tehakse kättesaadavaks täiendav toetus, eelkõige nendele liikmesriikidele, kellel võib olla vaja oma suutlikkust piiridel suurendada või kes seisavad silmitsi erilise surve või vajadusega seoses nende varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemide ning piiridega.
- (11) Euroopa Liidu Varjupaigaamet peaks andma liikmesriigile vajalikku operatiiv- ja tehnilist abi käesoleva määruse kohaldamisel eelkõige ekspertide näol, kes abistaksid liikmesriikide pädevaid asutusi rahvusvahelise kaitse taotluste [...] registreerimisel [...] ja abistaksid menetlevat ametiasutust selle ülesannete täitmisel, sealhulgas rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamisel ning andes nende käsutusse ajakohastatud andmed ja analüüsid kolmandate riikide kohta, sealhulgas teabe päritoluriigi kohta ja juhised erinevates päritoluriikides valitseva olukorra kohta. Käesoleva määruse kohaldamisel peaksid liikmesriigid võtma arvesse tegevusstandardeid, näitajaid, suuniseid ja parimaid tavasid, mille on välja töötanud Euroopa Liidu Varjupaigaamet.

- (12) Selleks et tunnistada kaitset vajav isik nõuetekohaselt pagulaseks Genfi konventsiooni artikli 1 tähenduses või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavaks isikuks, peaks igal taotlejal olema tegelik juurdepääs menetlusele, võimalus teha **täielikku** koostööd ja nõuetekohaselt suhelda **pädevate [...] asutustega**, et **eelkõige** esitada oma juhtumi kohta asjakohaseid fakte, ning küllaldased menetluslikud tagatised, et tema juhtumit käsitletakс kõikides menetlusetappides.
- (13) Taotlejale tuleks anda tegelik võimalus esitada [...] pädevatele asutustele kõik [...] **talle kättesaadavad [...] andmed, mis põhjendavad taotlust või on käesoleva määruse kohaste menetlustega seotud**. Sel põhjusel peaks taotlejal, välja arvatud piiratud arvu erandite korral, olema õigus olla vajaduse korral isikliku vestluse kaudu ära kuulatud seoses tema taotluse vastuvõetavuse või selle sisuga. **Kui taotleja ei ole võimeline isiklikul vestlusel osalema, võivad asutused nõuda taotlejalt tervisetõendi esitamist**. Isikliku vestluse õiguse tagamiseks peaks taotlejat abistama tõlk, **kui see on asjakohase suhtlemise jaoks vajalik**, ja taotlejale tuleks anda võimalus esitada igakülgsed selgitused oma taotluse [...] kohta. Taotlejale tuleks anda piisavalt aega ettevalmistamiseks ja nõupidamiseks oma õigusnõustaja või **muu** nõustajaga (**õigusnõustajaga**) ning õigusnõustaja [...] võib teda vestlusel abistada. Isiklik vestlus peaks toimuma tingimustes, mis tagavad asjakohase **privaatsuse ja** konfidentsiaalsuse, ning seda peaksid läbi viima vastava koolituse saanud ja pädevad töötajad, sealhulgas vajadusel muude liikmesriikide ametiasutuste töötajad või Euroopa Liidu Varjupaigaameti lähetatud eksperdid. [...]

- (14) Nii liikmesriikide kui ka taotlejate huvides on, **et taotlejad saaksid väga varases etapis põhjalikku teavet järgitava menetluse ning nende õiguste ja kohustuste kohta. [...]** Lisaks on oluline tagada juba haldusmenetluse etapis rahvusvahelise kaitse vajaduste õigel viisil tunnustamine kvaliteetse teabe ja õigusabi kättesaadavaks tegemisega, mille tulemuseks on tõhusam ja kvaliteetsem otsustusprotsess. Selleks tuleks [...] taotlejatele nende vastava soovi alusel võimaldada [...] haldusmenetluse ajal tasuta **teavet õiguslike ja menetluslike aspektide kohta [...]. [...]** Taotleja õiguste, eriti kaitseõiguse ja õigluspõhimõtte tõhusa kaitse tagamiseks tuleks taotlejatele [...] apellatsioonimenetluse etapis võimaldada nende vastava soovi alusel tasuta õigusabi ja esindamist, välja arvatud piiratud arvu erandite korral. Samuti peaks liikmesriikidel olema võimalik kooskõlas siseriikliku õigusega näha ette tasuta õigusabi ja esindamine haldusmenetluses. [...]
- (15) Teatud taotlejad võivad vajada spetsiaalseid menetlustagatise muu hulgas oma vanuse, soo, seksuaalse sättumuse, sooidentiteedi, puude, raske **füüsilise või vaimse** haiguse või [...] häire tõttu, **sealhulgas kui need on tingitud [...]** kogetud piinamisest, vägistamisest või muust jõhkrast psühholoogilisest, füüsilisest, seksuaalsest või soopõhisest vägivallast. [...] Tuleb hinnata, kas iga konkreetne taotleja vajab spetsiaalseid menetlustagatise. [...]
- (16) [...] **Liikmesriikide pädevate asutuste asjaomased töötajad, kes hindavad spetsiaalsete menetlustagatiste vajadust [...],** peaksid olema asjakohaselt koolitatud, et **teha kindlaks, kas taotleja võib vajada spetsiaalseid menetlustagatise, ning rahuldada neid vajadusi, kui need on kindlaks tehtud [...]. [...]**

- (16a) Käesolev määrus ei piira komisjoni võimalust taotleda kooskõlas määruse (EL) 2021/2303 (ELi varjupaigaameti määrus) artikliga 13 Euroopa Liidu Varjupaigaametilt liidu varjupaigaõiguse rakendamisega seotud tegevusstandardite, näitajate, suuniste ja parimate tavade väljatöötamist.
- (17) [...]
- (18) Selleks et tagada nais- ja meessoost taotlejate võrdõiguslikkus, peaks taotluse läbivaatamise menetlus olema sootundlik. Eelkõige tuleks isiklik vestlus korraldada viisil, mis võimaldaks nii nais- kui ka meessoost taotlejal **vabalt** rääkida oma varasematest [...] kogemustest, **sealhulgas soo, sooidentiteedi või seksuaalse sättumuse alusel** toimunud [...] tagakiusamise juhtumistest. Sel eesmärgil tuleks [...] [...] **taotlejatele** anda tegelik võimalus vestluseks oma abikaasast, partnerist või teistest perekonnaliikmetest eraldi. [...]
- (19) **Rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamisel peaks pädevatel asutustel olema võimalik kindlaks määrata taotleja reisieekond ja kontrollida taotleja isikusamasust. Selleks võib pädevatel asutustel olla vaja taotleja läbi otsida või lasta tema esemed läbi otsida. Nende esemete hulka võivad kuuluda elektroonilised seadmed, nt sülearvutid, tahvelarvutid või mobiiltelefonid. Kõik sellised läbiotsimised peaksid toimuma põhiõigusi ja proportsionaalsuse põhimõtet austaval viisil. [...]**

- (20) Käesoleva määruse kohaldamisel on liikmesriikide esmaseks kohuseks lähtuda kooskõlas harta artikliga 24 ja ÜRO 1989. aasta lapse õiguste konventsiooniga lapse parimatest huvidest. Lapse parimate huvide hindamisel peaksid liikmesriigid võtma eelkõige nõuetekohaselt arvesse alaealise heaolu ja sotsiaalset arengut, sealhulgas tema tausta. Võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni lapse õiguste konventsiooni artiklit 12 seoses alaealise õigusega avaldada arvamust, kui menetlev ametiasutus [...] **leiab, et see on lapse parimates huvides ja vajalik taotluse läbivaatamiseks, korraldab ta alaealisele [...] isikliku vestluse, võttes eelkõige arvesse tema vanust ja küpsust [...].**
- (21) Ühise menetlusega ühtlustatakse tähtaegu, mille jooksul isiku juhtum menetlemisele võetakse ja menetlev ametiasutus taotluse läbi vaatab [...]. [...] **Kuna sama ajavahemiku jooksul** esitatud ebaproportsionaalse hulga taotluste tõttu võib tekkida oht, et menetluse alustamine ja taotluste läbivaatamine viibib, võib olla vajalik teatud paindlikkus, et neid tähtaegu erandkorras pikendada. Tulemusliku protsessi tagamiseks tuleks siiski tähtaegade pikendamist kasutada ainult viimase abinõuna, võttes arvesse, et liikmesriigid peaksid korrapäraselt läbi vaatama oma vajadused varjupaigasüsteemi tõhususe säilitamiseks, töötades sealhulgas vajadusel välja erandolukorra lahendamise plaanid, ning arvestades sellega, et Euroopa Liidu Varjupaigaamet peaks andma liikmesriikide käsutusse vajaliku operatiiv- ja tehnilise abi. Kui liikmesriigid näevad ette, et nad ei suuda sätestatud tähtaegadest kinni pidada, peaksid nad esitama abitaotluse Euroopa Liidu Varjupaigaametile. Kui abitaotlust ei esitata ja liikmesriigi varjupaigasüsteem muutub sellele avalduva ebaproportsionaalse surve tõttu [...] **Euroopa ühise varjupaigasüsteemi** toimimiseks ebatõhusaks, võib amet komisjoni [...] **ettepaneku alusel tehtud nõukogu rakendusaktile** tuginedes võtta meetmeid konkreetse liikmesriigi toetuseks.

- (22) Juurdepääs ühisele menetlusele peaks põhinema kolmeetapilisel lähenemisviisil, mis koosneb soovi avaldamisest rahvusvahelise kaitse saamiseks, selle registreerimisest ja rahvusvahelise kaitse taotluse esitamisest. Soovi avaldamine rahvusvahelise kaitse saamiseks on esimene samm, mis toob kaasa käesoleva määruse kohaldamise. Kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik loetakse rahvusvahelise kaitse saamiseks soovi avaldanuks, kui ta on väljendanud **vajadust [...] saada liikmesriigilt rahvusvahelist kaitset. Sellist [...] vajadust peaks olema võimalik väljendada asjaomase liikmesriigi pädevatele asutustele, mis peaksid hõlmama vähemalt piirivalveametnikke, politseid ja kinnipidamisasutuste eest vastutavaid asutusi.** Nimetatud [...] vajadust võib väljendada mistahes vormis ja konkreetne taotleja ei pea tingimata kasutama eriomaseid sõnu, nagu „rahvusvaheline kaitse“, „varjupaik“ või „täiendav kaitse“. Määrav tegur peaks olema kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku poolt väljendatud hirm tagakiusamise või tõsise kahju kannatamise ees juhul, kui ta pöördub tagasi oma päritoluriiki, või kui tegu on kodakondsuseta isikuga, oma eelmisesse alalisse elukohta. Kui tekib kahtlus, kas konkreetset avaldust võib käsitada rahvusvahelise kaitse taotlusena, tuleks kolmanda riigi kodanikult või kodakondsuseta isikult sõnaselgelt küsida, kas ta soovib rahvusvahelist kaitset saada. Taotleja peaks saama tugineda käesolevast määrusest ja direktiivist XXX/XXX/EL (vastuvõtutingimuste direktiiv)⁵ tulenevatele õigustele kohe, kui ta esitab taotluse rahvusvahelise kaitse saamiseks.

⁵ ELT L [...], [...], lk [...].

- (23) Taotlus tuleks registreerida [...] **viivitamata**. Selles etapis peaksid taotluste [...] registreerimise eest vastutavad asutused [...] registreerima taotluse koos [...] avaldaja isikuandmetega. Nimetatud asutused peaksid teavitama sooviavaldajat sellest, millised on tema õigused ja kohustused, samuti kohustuste täitmata jätmise tagajärgedest sooviavaldaja jaoks. **Teavet võivad anda ka organisatsioonid, kes teevad asutustega koostööd ja abistavad neid.** Taotlejale tuleks anda taotluse tegemist **ja registreerimist tõendav** dokument. Taotluse esitamise tähtaega arvestatakse taotluse registreerimise hetkest.
- (24) Rahvusvahelise kaitse taotluse esitamine on toiming, millega sooviavaldus rahvusvahelise kaitse saamiseks ametlikustatakse. Taotlejale tuleks anda vajalik teave selle kohta, kuidas ja kus ta oma taotluse esitada saab, ning samuti tuleks talle anda taotluse esitamiseks [...] võimalus. Selles etapis peab ta esitama **võimalikult kiiresti** kõik tema valduses olevad andmed **ja dokumendid**, mis on vajalikud taotluse põhjendamiseks ja täitmiseks. [...] **Veidi pärast taotluse esitamist** tuleks taotlejale anda dokument, mis **sisaldab** tema taotlejastatust [...].
- (25) Taotlejat tuleks asjakohasel viisil teavitada tema õigustest ja kohustustest, tehes seda õigeaegselt ja keeles, millest taotleja aru saab või millest ta mõistlike eelduste kohaselt aru saab. Võttes arvesse asjaolu, et juhul, kui taotleja keeldub koostööst riigi ametiasutustega, jättes **eelkõige** esitamata taotluse läbivaatamiseks vajalikud andmed [...] **või** andmata sõrmejäljed või näokujutise, taotlus [...] lükatakse tagasi või **kuulutatakse [...] kaudselt tagasi võetuks**, [...] tuleb taotlejat teavitada nimetatud kohustuste täitmata jätmise tagajärgedest.

- (26) Selleks, et täita oma [...] kohustusi, peaksid **käesoleva määruse täitmise eest [...]** vastutavate asutuste töötajatel olema [...] **piisavad** teadmised rahvusvahelise kaitse kohta ja saama [...] **vajadusel** sellealast koolitust, sealhulgas Euroopa Liidu Varjupaigaameti toetusel. Samuti tuleks neile anda asjakohased vahendid, **sealhulgas vajalikud pädevad töötajad ja suunised [...]** oma ülesannete tulemuslikuks täitmiseks.
- (27) [...] **Kui taotlus esitatakse** piiripunktis või kinnipidamisasutuses, [...] **tuleks** suhtlemisel **tagada suulise tõlke kasutamise võimalus[...]**, et pädevatel ametiasutustel oleks võimalik aru saada, kas isik avaldab soovi rahvusvahelise kaitse saamiseks.
- (28) Käesoleva määrusega tuleks ette näha võimalus, et taotleja esitab taotluse [...] täisealise nimel, kes vajab abi õigus- ja teovõime teostamiseks, ja alaealise nimel, kui tal ei ole **siseriikliku õiguse kohaselt õigus- ja teovõimet esitada taotlust enda nimel**. Selle võimaluse alusel saab nimetatud taotlused koos läbi vaadata. [...]

- (29) Selleks, et tagada saatjata alaealiste tulemuslik juurdepääs menetlusele **ning võimalus kasutada käesoleva määruse, [määruse (EL) nr XXXX/XXXX [varjupaiga- ja rändealduse määruse] ja määruse (EL) nr XXXX/XXXX [Eurodaci määruse] kohaseid õigusi ja täita nendest tulenevaid kohustusi**, tuleks neile [...] määrata **esindaja [...]**, sealhulgas juhul, kui taotleja leitakse olevat saatjata alaealine **varjupaigamenetluse mis tahes hetkel**. Esindaja [...] peaks abistama ja juhendama alaealist menetluse kestel, eesmärgiga kaitsta lapse parimaid huve, **ning eelkõige aitama tal esitada oma taotlust ja läbi viia isiklikku vestlust [...]**. Vajaduse korral peaks esindaja [...] esitama taotluse [...] alaealise nimel. Saatjata alaealiste jaoks tuleks ette näha isik [...], kes neid abistab kuni esindaja määramiseni, sealhulgas vajaduse korral seoses vanuse hindamise protsesside ning määruses (EL) nr XXX/XXX [varjupaiga- ja rändealduse määrus] ja määruses (EL) nr XXX/XXX [Eurodaci määrus] ette nähtud menetlustega. Selleks, et saatjata alaealist tulemuslikult toetada, tuleks esindaja [...] hoole alla anda korraga [...] proportsionaalne ja piiratud arv saatjata alaealisi. Liikmesriigid peaksid määrama **haldus- või kohtuasutused või muud üksused**, [...] kes vastutavad [...] esindaja [...] järelevalve eest nende ülesannete täitmisel. Saatjata alaealisel peaks olema õigus esitada taotlus enda nimel, kui tal on [...] siseriikliku õiguse kohaselt õigus- ja teovõime [...]. Siseriikliku õiguse kohaselt õigus- ja teovõimeta saatjata alaealise õiguste ja menetluslike tagatiste kaitseks, peaks esindaja esitama taotluse võimalikult kiiresti, võttes arvesse lapse parimaid huve [...]. Asjaolu, et saatjata alaealine [...] esitab taotluse oma nimel, ei tohiks takistada talle [...] esindaja määramist.

- (29a) **Arstlik läbivaatus, mida peetakse kõige vähem sekkuvaks, võib hõlmata füüsilist, hamba- ja röntgenuuringut vastavalt tehnika praegusele tasemele. [...]**
- (30) Taotlejate õiguste tagamiseks tuleks otsused kõigi rahvusvahelise kaitse taotluste kohta teha faktide alusel, objektiivselt, erapooletult ja üksikjuhtumi põhiselt ning pärast põhjalikku uurimist, mille käigus võetakse arvesse kõiki taotleja esitatud andmeid ning taotleja konkreetset olukorda. Taotluse põhjaliku läbivaatamise tagamiseks peaks menetlev ametiasutus võtma arvesse **taotluse kohta otsuse tegemise ajal** taotleja päritoluriigis **valitsevat** olukorda käsitlevat asjakohast, [...] **täpset** ja ajakohast teavet. **Seda teavet võib** saada Euroopa Liidu Varjupaigaametist ja muudest allikatest, nagu ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet. Menetlev ametiasutus peaks **võimaluse korral** võtma arvesse ka [...] **konkreetse päritoluriigi olukorra kohta** tehtavat ühist analüüsi [...] **ja** Euroopa Liidu Varjupaigaameti välja töötatud **juhiseid**. Mistahes menetluse lõpuleviimise edasilükkamise korral tuleks täielikult järgida liikmesriikidele määrusest (EL) nr XXX/XXX (miinimumnõuete määrus) tulenevaid kohustusi ja õigust heale haldusele, ilma et see piiraks käesoleva määrusega sätestatud menetluste tõhusust ja õiglust.

- (31) [...] Taotleja õiguste tagamiseks tuleks otsus tema taotluse kohta esitada kirjalikult. Kui otsusega rahvusvahelist kaitset ei anta, tuleks taotlejat teavitada otsuse faktilistest ja õiguslikest põhjustest ja otsuse tagajärgedest, samuti sellest, mil viisil otsust vaidlustada.
- (31a) Selleks et suurendada menetluste tõhusust ning vähendada põgenemise ohtu ja ebaseadusliku liikumise tõenäosust, ei tohiks rahvusvahelise kaitse taotluse kohta negatiivse otsuse tegemise ja tagasisaatmisotsuse vahel olla menetluslikke lünki. Taotlejate suhtes, kelle taotlus on tagasi lükatud, tuleks viivitamata teha tagasisaatmisotsus. Ilma et see piiraks õigust tõhusale õiguskaitsevahendile, peaks tagasisaatmisotsus olema kas rahvusvahelise kaitse taotluse kohta tehtud negatiivse otsuse osa, või kui tegemist on eraldi aktiga, tehtud samal ajal ja koos negatiivse otsusega või põhjendamatu viivitusest pärast seda.
- (31b) Rahvusvaheliselt kriminaalkohtult kolmandale riigile või muule liikmesriigile väljaandmise või üleandmise korral võib asjaomane pädev asutus arvestada väljaandmise või üleandmise üle otsustamisel arvesse võetud andmetega, mis võivad olla olulised otsese või kaudse tagasi- või väljasaatmise ohu hindamisel.

- (32) Otsused rahvusvahelise kaitse taotluste kohta peavad tegema asutused, mille töötajatel on [...] **piisavad** teadmised ning [...] **nõuetekohane** väljaõpe **asjaomastest** [...] **varjupaika ja pagulasi käsitlevatest õigusnormidest** ning nad peavad oma tööülesannete täitmisel nõuetekohaselt järgima kohaldatavaid eetilisi põhimõtteid. See peaks kehtima muude liikmesriikide ametiasutuste töötajate ja Euroopa Liidu Varjupaigaameti poolt lähetatud ekspertide suhtes, kes peavad abistama liikmeriigi menetlevat ametiasutust rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamisel.
- (33) Ilma et see piiraks rahvusvahelise kaitse taotluse piisavat ja põhjalikku läbivaatamist, on nii liikmesriikide kui ka taotleja huvides, et otsus tehakse võimalikult kiiresti. Rahvusvahelise kaitse menetluste sujuvamaks muutmiseks tuleks kehtestada haldusmenetluste tähtsust. Sellest tulenevalt peaks taotlejatel olema võimalik saada otsus oma taotluse kohta võimalikult lühikese aja jooksul mistahes liikmesriigis ning see tagab kiire ja tõhusa menetluse.
- (34) Selleks, et lühendada teatud juhtudel menetluse üldist kestust, peaks liikmesriikidel olema võimalik vastavalt oma siseriiklikele vajadustele vaadata taotlus eelisjärjekorras läbi enne teisi varem esitatud taotlusi. **Taotluste läbivaatamist tuleks prioriseerida**, kaldumata kõrvale tavaliselt kohaldatavatest [...] **menetlustest, eelkõige vastuvõetavuse hindamise menetlusest või kiirendatud läbivaatamismenetlusest**, tähtaegadest, põhimõtetest ja tagatistest. **Käesoleva määruse kohane nõue vaadata teatavad taotlused läbi kiirendatud menetluse või piirimenetluse kohaselt ei tohiks seetõttu piirata liikmesriikide paindlikkust otsustada, kas sellised taotlused prioriseerida või mitte.**

- (35) [...] Liikmesriikidel peaks olema võimalik lükata taotlus vastuvõetamatuna tagasi näiteks juhul, kui taotluse esitaja jaoks peetakse esimeseks varjupaigariigiks või turvaliseks kolmandaks riigiks riiki, mis ei ole liikmesriik, või kui rahvusvaheline kohus on taganud taotleja turvalise ümberpaigutamise liikmesriiki või kolmandasse riiki või kui taotlus esitatakse alles pärast seda, kui on möödunud seitse tööpäeva kuupäevast, mil taotleja sai kätte tagasisaatmisotsuse, tingimusel, et teda on teavitatud tagajärgedest, mis kaasnevad taotluse esitamata jätmisega selle tähtaja jooksul, ning ei ole ilmnenud uusi asjakohaseid asjaolusid. [...] Lisaks sellele tuleb taotlust pidada vastuvõetamatuks, kui see on korduv [...] taotlus, kus ei ole esitatud uusi asjakohaseid andmeid, [...] või kui liikmesriik, mis ei ole taotlust läbivaatav liikmesriik, on andnud taotlejale rahvusvahelise kaitse.
- (35a) Mõistete esimene varjupaigariik ja turvaline kolmas riik kohaldamisel on oluline, et kolmas riik, kelle suhtes neid mõisteid kohaldatakse, oleks 1951. aasta konventsiooni või New Yorgi protokollis osaline ja järgiks neid, välja arvatud juhul, kui kõnealune kolmas riik muul viisil näeb ette tõhusa õigusliku ja praktilise kaitse kooskõlas põhiliste inimõiguste standarditega, nagu juurdepääs piisavatele elatusvahenditele rahuldava elatustaseme säilitamiseks, esmaabile ja haiguste põhiravile ning juurdepääs põhiharidusele. Kolmandat riiki peaks olema võimalik käsitada turvalise kolmanda riigina, tehes erandi selle territooriumi konkreetsete osade või selgelt tuvastatavate isikute kategooriate puhul.

- (36) [...] Liikmesriikidel peaks olema võimalik kohaldada esimese varjupaigariigi mõistet [...] vastuvõetamatuse põhjusena, [...] kui taotleja on saanud tõhusat [...] kaitset ja ta saab end endiselt anda kaitse alla [...] kolmandas riigis, kus ta elu ja vabadus ei ole ohus rassi, usu, kodakondsuse, teatavasse sotsiaalsesse rühma kuulumise või poliitiliste tõekspidamiste tõttu, kus teda ei ähvarda tagakiusamine ega määruses (EL) nr XXX/XXX [miinimumnõuete määrus] määratletud suure kahju kannatamise reaalne oht, ning ta on kaitstud sellise tagasisaatmise ja väljasaatmise eest, millega rikutakse rahvusvahelises õiguses sätestatud õigust kaitsele piinamise ning julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise või karistamise eest. [...]

- (37) [...] Liikmesriikidel peaks olema võimalus kohaldada turvalise kolmanda riigi mõistet [...] vastuvõetamatuse põhjusena, [...] kui taotlejal on võimalik [...] taotleda ja, kui tingimused on täidetud, saada tõhusat kaitset kolmandas riigis, kus ta elu ja vabadus ei ole ohus rassi, usu, kodakondsuse, teatavasse sotsiaalsesse rühma kuulumise või poliitiliste tõekspidamiste tõttu, kus teda ei ähvarda tagakiusamine ega määruses (EL) nr XXX/XXX [miinimumnõuete määrus] määratletud suure kahju kannatamise reaalne oht, ning ta on kaitstud sellise tagasisaatmise ja väljasaatmise eest, millega rikutakse rahvusvahelises õiguses sätestatud õigust kaitsele piinamise ning julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise või karistamise eest.
- Sellegipoolest peaks liikmesriikide menetlevatele ametiasutustele jääma õigus hinnata taotluse sisu isegi siis, kui taotluse vastuvõetamatuks tunnistamise tingimused on täidetud, eriti kui nad on kohustatud seda tegema vastavalt oma riiklikele kohustustele. Turvalise kolmanda riigi mõistet võib liikmesriik kohaldada üksnes siis [...], kui taotleja ja [...] kolmanda riigi vahel on side, mille alusel oleks taotlejal [...] mõistlik minna asjaomasesse riiki. Taotleja ja turvalise kolmanda riigi vahelist seost võib pidada tõendatuks eelkõige juhul, kui taotleja pereliikmed viibivad selles riigis või kui taotleja on sinna elama asunud või seal viibinud.

- (37a) Mõisteid esimene varjupaigariik ja turvaline kolmas riik ei tohiks kohaldada taotleja suhtes, kes taotleb ja kellel on õigus kasutada taotlust läbivaatavas liikmesriigis direktiivis 2003/86/EÜ või direktiivis 2004/38/EÜ sätestatud õigusi kolmanda riigi kodaniku või liidu kodaniku pereliikmena.**
- (37b) Kui hinnatakse, kas kolmas riik täidab käesolevas määruses sätestatud tõhusa kaitse kriteeriume, tuleks juurdepääsu piisavatele elatusvahenditele rahuldava elatustaseme säilitamiseks mõista nii, et see hõlmab juurdepääsu toidule, rõivastele, eluasemele või peavarjule ning õigust teha tasustatavat tööd tingimustel, mis ei ole vähem soodsad kui kolmanda riigi mittekodanikel, kes on üldiselt samas olukorras.**
- (37c) Selleks et liikmesriikidel oleks võimalik taotlus esimese varjupaigariigi või turvalise kolmanda riigi mõistete alusel vastuvõetamatuna tagasi lükata, [...] tuleks läbi viia taotleja konkreetsete asjaolude, sealhulgas taotleja esitatud mis tahes andmete individuaalne hindamine, milles selgitatakse, miks need mõisteid ei ole tema suhtes kohaldatavad. Kui taotleja on saatjata alaealine, võtab pädev asutus arvesse alaealise huve, eelkõige jätkusuutliku asjakohase hoolduse ja eestkoste korraldamise kättesaadavust.**

- (37d) Taotlust ei tohiks tagasi lükata vastuvõetamatuna mõistete esimene varjupaigariik või turvaline kolmas riik alusel, kui juba vastuvõetavuse läbivaatamise etapis on selge, et asjaomane kolmas riik ei võta taotlejat vastu või ei luba taotlejal uuesti riiki siseneda. Lisaks sellele, kui taotlejat pärast taotluse vastuvõetamatuna tagasilükkamist kolmandasse riiki vastu ei võeta või ei lubata uuesti sellesse riiki siseneda, peaks taotlejal [...] taas olema juurdepääs rahvusvahelise kaitse menetlusele vastavalt käesolevale määrusele.
- (38) Rahvusvahelise kaitse taotlust tuleks hinnata sisuliselt, et teha kindlaks, kas taotleja vastab rahvusvahelise kaitse saamise nõuetele vastavalt määrusele (EL) nr XXX/XXX (miinimumnõuete määrus). Taotlust ei tule sisuliselt hinnata, kui see tuleks kooskõlas käesoleva määrusega vastuvõetamatuna **tagasi lükata, [kui määruse (EL) nr XXX/XXX (varjupaiga- ja rändehalduse määrus) kohaselt on vastutav muu liikmesriik] või kui taotlus tuleks tagasi lükata või kuulutada kaudselt või sõnaselgelt tagasivõetuks. [...]**
- (39) Taotluse läbivaatamist tuleks kiirendada ja see tuleks läbi viia kõige rohkem [...] **kolme** kuu jooksul [...] **piiratud arvul** juhtudel, sealhulgas juhul, kui taotleja tuleb turvalisest päritoluriigist või kui taotleja on esitanud taotluse pelgalt eesmärgiga lükata edasi või nurjata väljasaatmisotsuse täideviimine, või kui esineb tõsine oht riigi julgeolekule või avalikule korrale. [...] **Kiirendatud** läbivaatamismenetlust võib kohaldada saatjata alaealistele ainult käesolevas määruses sätestatud piiratud juhtudel.

(39a) Selleks et tagada kõigile taotlejatele kiired ja õiglased menetlused, kindlustades samas, et põhjendamatult ei pikendata nende taotlejate viibimist liidus, kes rahvusvahelise kaitse saamise tingimustele ei vasta, sealhulgas nende kolmandate riikide kodanikud, kes on vabastatud viisanõudest vastavalt määrusele (EL) 2018/1806, peaksid liikmesriigid kiirendama nende taotlejate taotluste läbivaatamist, kes on sellise kolmanda riigi kodanikud, või kodakondsuseta isikute puhul, sellise kolmanda riigi endised alalised elanikud, mille puhul rahvusvahelise kaitse andmise otsuste osakaal on väiksem kui 20 % kõigist selle riigiga seotud otsustest. Kui asjaomases kolmandas riigis on pärast vastavate Eurostati andmete avaldamist toimunud oluline muutus, võttes arvesse Euroopa Liidu Varjupaigaametit käsitleva määruse (EL) 2021/2303 artikli 11 kohast suunist, või kui taotleja kuulub teatavasse isikute kategooriasse, kelle puhul ei saa heaks kiidetud varjupaigataotluste madalat arvu pidada nende kaitsevajadusi esindavaks konkreetse tagakiusamise tõttu, ei tuleks taotluse läbivaatamist kiirendada. Juhtumid, kus kolmandat riiki võib pidada taotleja jaoks turvaliseks päritoluriigiks või turvaliseks kolmandaks riigiks käesoleva määruse tähenduses, peaksid jätkuvalt olema kohaldatavad vastavalt kiirendatud läbivaatamismenetluse või taotluse vastuvõetamatuse menetluse eraldi alusena.

- (40) [...] Paljud sooviavaldused rahvusvahelise kaitse saamiseks esitatakse liikmesriigi välispiiril või transiiditsoonis sageli isikute poolt, kes on kinni peetud seoses välispiiri ebaseadusliku ületamisega või maabunud otsingu- ja päästeoperatsiooni järgselt. Isiku tuvastamiseks ja julgeoleku- ja tervisekontrolli tegemiseks välispiiril ning asjaomaste kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suunamiseks asjakohasesse menetlusse on vajalik taustakontroll. Kõigi ebaseaduslike saabumiste puhul peaks kõigi asjakohaste menetlusetappide vahel olema katkematu ja tõhus seos. Pärast taustakontrolli tuleks kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud suunata asjakohasesse varjupaiga- või tagasisaatmismenetlusse või keelata neil riiki siseneda. Seepärast tuleks kehtestada sisenemiseelne etapp, mis koosneb taustakontrollist ning varjupaiga- ja tagasisaatmismenetlustest piiril.
- (40a) Piiril toimuva varjupaiga- ja tagasisaatmismenetluse eesmärk peaks olema välispiiril kiiresti hinnata, kas taotlused on põhjendamatud või vastuvõetamatud ning saata kiiresti tagasi isikud, kellel ei ole õigust riiki jääda, tagades samal ajal, et hästi – põhjendatud taotlustega isikud suunatakse tavamenetlusse ning neile antakse kiire juurdepääs rahvusvahelisele kaitsele. Liikmesriikidel peaks seepärast olema võimalik nõuda, et rahvusvahelise kaitse taotlejad elaksid üldjuhul välispiiril, selle läheduses või transiiditsoonis või mõnes muus nende territooriumil asuvas selleks määratud kohas, et hinnata taotluste vastuvõetavust. Liikmesriikidel peaks selgelt määratletud juhtudel olema võimalik taotlus sisuliselt läbi vaadata ja taotluse tagasilükkamise korral asjaomased kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud tagasi saata. Varjupaiga- ja tagasisaatmismenetluste läbiviimiseks piiril peaksid liikmesriigid võtma nõutavad meetmed, et tagada piisav vastuvõtu- ja inimressursside suutlikkus, mis on vajalik selleks, et igal ajahetkel läbi vaadata kindlaks määratud arv taotlusi ja jõustada tagasisaatmisotsuseid.

- (40aa)** Liikmesriigi piisav suutlikkus tuleks määrata kindlaks komisjoni rakendusaktiga, kasutades valemit, mis põhineb liikmesriikide poolt Frontexile teatatud ebaseaduslike piiriületuste summeerimisel, mis hõlmab ka saabumisi pärast otsingu- ja päästeoperatsioone ning välispiiril kehtestatud sisenemise keeldu vastavalt Eurostati andmetele, mis arvutatakse kolmeaastase ajavahemiku alusel. Kui rakendusakt võetakse vastu kooskõlas käesoleva määrusega, tuleks selle vastuvõtmine viia kooskõlla [määruse (EL) nr XXX/XXX (varjupaiga- ja rändehalduse määrus) kohase] Euroopa rände haldamise aruande vastuvõtmisega, milles hinnatakse olukorda kõigil rändeteedel ja kõigis liikmesriikides. Stabiilsuse ja prognoositavuse lisaelemendina tuleks kehtestada nende taotluste maksimaalne arv, mille liikmesriik peab aastas piirimenetluse käigus läbi vaatama, mis oleks neli korda suurem kui liikmesriigi piisav suutlikkus. Liikmesriigi piisava suutlikkuse loomise kohustuse ulatuse puhul tuleks asjakohaselt võtta arvesse liikmesriikide muresid seoses riigi julgeoleku ja avaliku korraga.
- (40b)** Liikmesriigid peaksid taotlusi hindama piirimenetluse raames, kui taotleja kujutab endast ohtu riigi julgeolekule või avalikule korrale, kui taotleja on ametiasutusi eksitanud, esitades valeandmeid või -dokumente või varjates asjakohast teavet või dokumente oma isiku või kodakondsuse kohta, millel oleks võinud olla negatiivne mõju otsusele, ja kui on tõenäoline, et taotlus on põhjendamatu, sest taotlejal on sellise kolmanda riigi kodakondsus, mille kohta tehtud rahvusvahelise kaitse andmise otsuste osakaal moodustab vähem kui 20 % selle riigi kohta tehtud otsuste koguarvust. Muudel juhtudel, näiteks kui taotleja on pärit turvalisest päritoluriigist või turvalisest kolmandast riigist, peaks piirimenetluse kasutamine olema liikmesriikide jaoks vabatahtlik.

(40c) Kui liikmesriigid kasutavad rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamisel piirimenetlust, peaksid nad tagama vajalike meetmete võtmise taotlejate majutamiseks üldjuhul välispiiril, selle läheduses või transiiditsoonides või nende läheduses kooskõlas direktiiviga XXX/XXX/EL [vastuvõtutingimuste direktiiv]. Liikmesriigid võivad taotlusi läbi vaadata muus kohas välispiiril kui see, kus varjupaigataotlus esitatakse, viies taotlejad üle konkreetsesse kohta asjaomase liikmesriigi välispiiril või selle läheduses või mõnes muus nende territooriumil asuvas selleks määratud kohas, kus on olemas sobivad rajatised. Liikmesriikidele peaks jääma õigus otsustada, millistes konkreetsetes kohtades tuleks sellised rajatised luua. Liikmesriigid peaksid siiski püüdma piirata vajadust taotlejaid sel eesmärgil üle viia ning peaksid seega proovima luua sellised piisava suutlikkusega rajatised piiriületuspunktides või välispiiri lõikudes, kus esitatakse enamik sooviavaldusi rahvusvahelise kaitse saamiseks, võttes arvesse ka välispiiri pikkust ja piiriületuspunktide või transiiditsoonide arvu. Nad peaksid teavitama komisjoni konkreetsetest kohtadest, kus piirimenetlusi läbi viiakse.

Kui liikmesriik kasutab selliseid kohti ka taotluste läbivaatamiseks, mille suhtes ei kohaldata piirimenetlust, ei tohiks taotlusi, mille suhtes ei kohaldata piirimenetlust, võtta arvesse selle liikmesriigi piisava suutlikkuse arvutamisel.

(40d) Piirimenetlus rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamiseks peaks olema võimalikult lühike, kuid tagama samal ajal taotluste täieliku ja õiglase läbivaatamise. Igal juhul ei tohiks see kesta kauem kui 12 nädalat. Liikmesriikidel peaks teatavatel määratletud asjaoludel olema võimalik seda tähtaega pikendada 16 nädalani. Seda tähtaega tuleks käsitada piiril toimuva varjupaigamenetluse eraldiseisva tähtajana alates taotluse registreerimisest kuni hetkeni, mil taotlejal ei ole õigust riiki jääda ja tal ei ole lubatud sinna jääda. Selle aja piires on liikmesriikidel õigus kehtestada siseriiklikus õiguses nii haldus- kui ka järgnevate eri menetlusetappide tähtaeg, kuid seda tehes peaksid nad tagama, et läbivaatamine lõpetatakse ja vajaduse korral tehakse otsus taotluse kohta jääda, ja kui see on asjakohane, otsus apellatsioonkaebuse kohta maksimaalselt 12 nädala jooksul, või kui see on kohaldatav, 16 nädala jooksul. Kui liikmesriik ei ole selle tähtaja jooksul asjaomaseid otsuseid siiski teinud, tuleks taotlejal põhimõtteliselt lubada siseneda liikmesriigi territooriumile. Riigi territooriumile ei tohiks isikut siiski lubada, kui taotlejal ei ole õigust riiki jääda, kui ta ei ole taotlenud luba apellatsioonimenetluse eesmärgil riiki jääda või kui kohus on otsustanud, et taotlejal ei lubata apellatsioonimenetluse tulemuse selgumiseni riiki jääda. Sellistel juhtudel tuleks varjupaiga- ja tagasisaatmismenetluse vahelise järjepidevuse tagamiseks viia ka tagasisaatmismenetlus läbi piirimenetluse raames, mis ei kesta kauem kui 12 nädalat. Seda perioodi tuleks arvestada hetkest, mil taotlejal, kolmanda riigi kodanikul või kodakondsuseta isikul ei ole enam õigust riiki jääda või ei lubata tal enam riiki jääda.

(40e) Kuigi piirimenetlust rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamiseks saab kohaldada ilma kinnipidamist kasutamata, peaks liikmesriikidel siiski olema võimalik piirimenetluse ajal kohaldada kinnipidamise aluseid kooskõlas [vastuvõtutingimuste] direktiivi (EL) XXX/XXX sätetega, et teha otsus taotleja õiguse kohta territooriumile siseneda. Kui sellise menetluses kasutatakse kinnipidamist, tuleks kohaldada [vastuvõtutingimuste] direktiivi (EL) XXX/XXX sätteid kinnipidamise kohta, sealhulgas tagatisi kinnipeetud taotlejate jaoks, kinnipidamistingimusi, kohtulikku kontrolli ning vajadust iga juhtumit eraldi hinnata. Reeglina ei tohiks alaealisi kinni pidada. Alaealisi võib kinni pidada üksnes erandjuhtudel, äärmusliku abinõuna ja pärast seda, kui on kindlaks tehtud, et alternatiivseid leebemaid meetmeid ei saa tõhusalt kohaldada ning kui on leitud, et kinnipidamine on vastavalt [vastuvõtutingimuste] direktiivile (EL) XXX/XXX nende parimates huvides:

(40f) Kui taotlus lükatakse piirimenetluse raames tagasi, tuleks asjaomase taotleja, kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku suhtes teha viivitamata tagasisaatmisotsus, või kui on täidetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/399⁶ artiklis 14 sätestatud tingimused, siis riiki sisenemine keelata. Selleks et tagada kõigi nende kolmandate riikide kodanike võrdne kohtlemine, kelle taotlus on piirimenetluse raames tagasi lükatud, ning kui liikmesriik on otsustanud mitte kohaldada direktiivi XXX/XXX/EL [tagasisaatmisdirektiiv] sätteid kooskõlas nimetatud direktiivi artikli 2 lõike 2 punktiga a ega tee asjaomase kolmanda riigi kodaniku suhtes tagasisaatmisotsust, peaks asjaomase taotleja, kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku kohtlemine ja kaitse tase olema kooskõlas direktiivi XXX/XXX/EL [tagasisaatmisdirektiiv] artikli 4 lõikega 4 ning võrdväärne sellega, mida kohaldatakse isikute suhtes, kelle suhtes tehti tagasisaatmisotsus.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieeskirjad) (ELT L 077, 23.3.2016, lk 1).

- (40g) Tagasisaatmismenetluse kohaldamisel piiril tuleks kohaldada [uuesti sõnastatud tagasisaatmisdirektiivi] teatavaid sätteid, kuna nendega reguleeritakse tagasisaatmismenetluse aspekte, mida ei ole käesoleva määrusega kindlaks määratud, eelkõige neid, mis käsitlevad mõisteid, soodsamaid sätteid, mittetagasisaatmise põhimõtet, lapse parimaid huve, perekonnaelu ja tervislikku seisundit, põgenemise ohtu, koostöökohustust, vabatahtliku lahkumise tähtaega, tagasisaatmisotsust, väljasaatmist, väljasaatmise edasilükkamist, saatjata alaealiste tagasisaatmist ja väljasaatmist, sissesõidukeelde, tagasisaatmiseni antavaid tagatise, kinnipidamist, kinnipidamistingimusi, alaealiste ja perekondade kinnipidamist ning hädaolukordi. Selleks et vähendada selliste ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike ebaseadusliku piiriületuse ja ebaseadusliku liikumise ohtu, kelle suhtes kohaldatakse tagasisaatmismenetlust piiril, võib anda tähtaja vabatahtlikuks lahkumiseks. Selline vabatahtliku lahkumise tähtaeg antakse üksnes taotluse alusel ja see ei tohi ületada 15 päeva ning see ei anna õigust liikmesriigi territooriumile siseneda. Kõnealune isik peaks andma kõik tema valduses olevad kehtivad reisidokumendid üle pädevatele asutustele nii kauaks, kui see on vajalik põgenemise ärahoidmiseks.**
- (40ga) Kui ebaseaduslikult riigis viibiv kolmanda riigi kodanik tagasi ei pöördu või kui teda piiril toimuva tagasisaatmismenetluse maksimaalse aja jooksul välja ei saadeta, peaks tagasisaatmismenetlus jätkuma vastavalt [uuesti sõnastatud tagasisaatmisdirektiivi] kohaldatavatele sätetele.**

(40h) Kui taotlejal, kolmanda riigi kodanikul või kodakondsuseta isikul, kes oli rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamiseks piirimenetluse ajal kinni peetud, ei ole enam õigust riiki jääda ja tal ei ole lubatud sinna jääda, peaks liikmesriikidel olema võimalik jätkata kinnipidamist, et ära hoida riiki sisenemine ja läbi viia tagasisaatmismenetlus, järgides direktiivis XXX/XXX/EL [tagasisaatmisdirektiiv] sätestatud kinnipidamisega seotud tagatise ja tingimusi. Taotleja, kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku, keda rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamiseks piirimenetluse ajal kinni ei peetud ja kellel ei ole enam õigust riiki jääda ja tal ei ole lubatud sinna jääda, võib samuti kinni pidada, kui on oht põgenemiseks, kui ta väldib või takistab tagasisaatmist või kujutab endast ohtu avalikule korrale, avalikule julgeolekule või riigi julgeolekule. Kinnipidamine peaks kestma võimalikult lühikest aega ega tohiks olla pikem kui piiril toimuva tagasisaatmismenetluse maksimaalne kestus. Kui ebaseaduslikult riigis viibiv kolmanda riigi kodanik selle aja jooksul tagasi ei pöördu või teda välja ei saadeta ning tagasisaatmismenetlus piiril lõpetatakse, tuleks kohaldada [uuesti sõnastatud tagasisaatmisdirektiivi] sätteid. Kõnealuse direktiivi artiklis 18 sätestatud maksimaalne kinnipidamisaeg peaks hõlmama kinnipidamist piiril toimuva tagasisaatmismenetluse jooksul.

- (40i) **Liikmesriigil, kuhu taotleja määruse (EL) nr XXX/XXX [varjupaiga- ja rändealduse määrus] kohaselt üle antakse, peaks olema võimalik taotlus piirimenetluse raames läbi vaadata, tingimusel et taotlejal ei ole veel luba liikmesriikide territooriumile siseneda ja sellise menetluse kohaldamise tingimused on täidetud liikmesriigis, kust taotleja üle anti.**
- (41) Avaliku korra mõiste võib muu hulgas hõlmata süüdimõistmist raske kuriteo toimepanemise eest.
- (42) Kui taotleja esitab arvestatava põhjenduse, ei peaks riiki sisenemisel dokumentide puudumine või võltsitud dokumentide kasutamine tähendama, et automaatselt rakendatakse kiirendatud läbivaatamismenetlust või piirimenetlust.
- (43) **Kui taotleja ei täida teatavaid [...] käesolevast määrusest, [määrusest (EL) nr XXX/XXX (varjupaiga- ja rändealduse määrus)] või direktiivist XXX/XXX/EL (vastuvõtutingimuste direktiiv) tulenevaid kohustusi, [...] tuleks taotluse läbivaatamine peatada ja see tuleks tagasi lükata või kuulutada [...] kaudselt [...] tagasi võetuks [...], ning kõiki uusi sama taotleja poolt liikmesriikides pärast seda otsust esitatud taotlusi tuleks käsitada korduva taotlusena. Kui isik esitas korduva taotluse teises liikmesriigis ja antakse üle vastutavale liikmesriigile vastavalt [määruse (EL) nr XXX/XXX varjupaiga- ja rändealduse määrus] artiklile 35, ei peaks vastutav liikmesriik olema kohustatud läbi vaatama teises liikmesriigis esitatud taotlust. [...]**

- (44) Kui taotleja esitab korduva taotluse, aga ei esita uusi [...] **andmeid**, mis olulisel määral suurendavad tõenäosust, et taotlejat saab käsitada rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna, või mis on seotud eelmise taotluse vastuvõetamatuna tagasilükkamise põhjustega, ei tuleks nimetatud korduvale taotlusele uuesti kohaldada täies ulatuses läbivaatamismenetlust. Sellisel juhul tuleks kooskõlas seadusjõu põhimõttega nimetatud taotlused [...] vastuvõetamatuna [...] **tagasi lükata**. Esmane kontrollimine [...] **tuleks** läbi viia kirjaliku taotluse **või** [...] isikliku vestluse alusel. [...] Isiklik vestlus võidakse **eelkõige** ära jätta, kui kirjaliku taotluse põhjal on selge, et taotluses ei esitata [...] uusi andmeid. Korduvate taotluste korral võidakse kohaldada erandit isiku liikmesriigi territooriumile jäämise õiguse suhtes [...].
- (44a) **Taotlejal, kes esitab viimasel hetkel korduva taotluse üksnes selleks, et oma väljasaatmist edasi lükata või nurjata, ei tohiks lubada taotluse vastuvõetamatuks tunnistamise kohta otsuse lõpliku vormistamiseni riiki jääda, kui menetlevale ametiasutusele on kohe selge, et uusi andmeid ei ole esitatud ja puudub tagasi- või väljasaatmise oht. Menetlev ametiasutus peaks tegema siseriikliku õiguse alusel otsuse, milles kinnitab, et on täidetud tingimused, mille kohaselt taotlejale ei saa anda luba riiki jääda.**

- (45) Rahvusvahelise kaitse taotluse põhjendatuse oluliseks teguriks on taotleja turvalisus tema päritoluriigis. Võttes arvesse asjaolu, et määruse (EL) nr XXX/XXX (miinimumnõuete määrus) eesmärk on saavutada võimalikult suur ühtlus seoses nõuetega, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, kehtestatakse käesoleva määrusega ühised kriteeriumid kolmandate riikide turvaliseks tunnistamiseks, ning arvestades vajadust kohaldada tulemuslikumalt turvalise päritoluriigi põhimõtet, mis on olulise tähtsusega vahend tõenäoliselt põhjendamatute taotluste kiireks **läbivaatamiseks**, sätestatakse käesolevas määruses ELi ühine turvaliste päritoluriikide nimekiri.
- (46) **[...] Kolmandat riiki peaks olema võimalik käsitada turvalise päritoluriigina, tehes erandi selle territooriumi konkreetsete osade või selgelt tuvastatavate isikute kategooriate puhul. Lisaks sellele ei saa asjaolu, et kolmas riik on kantud [...] turvaliste päritoluriikide nimekirja, tagada absoluutset turvalisust selle riigi kodanikele, isegi neile, kes ei kuulu sellisesse isikute kategooriasse, kelle suhtes erand tehti, ega kõrvalda järelikult vajadust vaadata rahvusvahelise kaitse taotlused asjakohaselt individuaalselt läbi. Oma olemuse tõttu saab turvalisena käsitamise aluseks oleva hinnangu andmisel võtta arvesse üksnes asjaomase riigi tsiviil-, õiguslikku ja poliitilist olukorda ning seda, kas asjaomases riigis tagakiusamise, piinamise või ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise eest vastutavaks tunnistatud inimeste suhtes kohaldatakse sanktsioone ka tegelikult. Sellest lähtuvalt ei ole enam asjakohane käsitada riiki taotleja osas turvalisena, kui taotleja saab esitada andmed, mis näitavad, et turvalise päritoluriigi mõiste ei ole tema suhtes kohaldatav.**

- (47) Käesolev määrus sisaldab sätteid kolmandate riikide liidu tasandil turvalisena käsitamise kohta. Kolmandaid riike tuleks käsitada turvaliste kolmandate riikidena liidu tasandil käesoleva määruse [...] **lisa alusel**, tuginedes käesolevas määruses sätestatud tingimustele ja viies eelnevalt läbi üksikasjaliku tõenditel põhineva hindamise, mis hõlmab sisulist analüüsi ja laialdast konsulteerimist liikmesriikide ja asjaomaste sidusrühmadega.
- (48) ELi ühise turvaliste päritoluriikide nimekirja ja ELi ühise turvaliste kolmandate riikide nimekirja koostamine peaks lahendama liikmesriikide siseriiklike turvaliste riikide nimekirjade erinevuste probleemi. Liikmesriikidele peaks küll jääma õigus kohaldada või kehtestada õigusakte, millega lubatakse muude kui liidu tasandil turvaliste kolmandate riikidena käsitatavate riikide või ELi ühises turvaliste päritoluriikide nimekirjas sisalduvate kolmandate riikide turvaliste riikidena käsitsemine riiklikul tasandil, kuid kõnealuse ühise määratluse või nimekirja kehtestamine tagab, et kõik liikmesriigid kohaldavad kõnealuseid kontseptsioone [...] ühetaoliselt taotlejate puhul, kes on pärit nimekirja kantud riikidest või **kelle jaoks on olemas** turvaline kolmas riik. See peaks hõlbustama menetluste kohaldamise ühtlustamist ja hoiab seeläbi ära rahvusvahelist kaitset taotlevate isikute teisese rände. [...]

- (49) Komisjon peaks Euroopa Liidu Varjupaigaameti toetusel [...] vaatama üle olukorra liidu tasandil turvalisteks kolmandateks riikideks tunnistatud riikides või ELi ühises turvaliste päritoluriikide nimekirjas sisalduvates kolmandates riikides. Juhul kui olukord mõnes sellises riigis [...] **märkimisväärselt** halveneb **ja pärast põhjendatud hinnangut**, peaks komisjonil olema võimalus peatada piiratud ajavahemikuks asjaomase kolmanda riigi kuulumine nende riikide hulka, mida käsitatakse turvaliste kolmandate riikidena liidu tasandil, või selle kolmanda riigi kuulumine ELi ühisesse turvaliste päritoluriikide nimekirja Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohase delegeeritud õigusakti abil. **Komisjon peaks pidevalt jälgima olukorda asjaomases kolmandas riigis, võttes muuhulgas arvesse liikmesriikidelt ja Euroopa Liidu Varjupaigaametilt saadavat teavet seoses olukorra edasise muutumisega nimetatud riigis.** Lisaks sellele peaks komisjon sellisel juhul kolme kuu jooksul pärast kolmanda riigi kuuluvuse peatamist käsitleva delegeeritud õigusakti vastuvõtmist [...] esitama muudatusettepaneku nimetatud riigi kõrvaldamiseks ELi ühistest turvaliste [...] riikide nimekirjadest.
- (50) Kõnealuse põhjendatud hinnangu tegemiseks peaks komisjon võtma arvesse tema käsutuses olevad mitmesugused teabeallikad, sealhulgas eelkõige komisjoni iga-aastased eduaruanded nende kolmandate riikide kohta, mille Euroopa Ülemkogu on nimetanud kandidaatriikideks, Euroopa välisteenistuse korrapärased aruanded ning liikmesriikide, Euroopa Liidu Varjupaigaameti, ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti, Euroopa Nõukogu ja muude asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide andmed. [...] On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, muu hulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

- (51) Kui delegeeritud õigusakti ja selle kehtivust pikendavate õigusaktide kehtivusaja lõppedes ei ole vastu võetud uut delegeeritud õigusakti, tuleks taastada kolmanda riigi kuulumine nende riikide hulka, mida käsitatakse turvaliste kolmandate riikidena liidu tasandil, või kuulumine ELi ühisesse turvaliste päritoluriikide nimekirja. See ei mõjuta ühtegi muudatusettepanekut seoses kolmanda riigi kõrvaldamisega nimekirjadest.
- (52) Komisjon peaks Euroopa Liidu Varjupaigaameti toetusel [...] vaatama üle olukorra riikides, mis on kõrvaldatud ELi ühisest turvaliste päritoluriikide või turvaliste riikide nimekirjast, sealhulgas juhul, kui liikmesriik teavitab komisjoni, et ta leiab põhjendatud hinnangust lähtudes, et kolmandas riigis toimunud muutuste tulemusena vastab nimetatud riik uuesti käesolevas määruses sätestatud turvalisena käsitamise tingimustele. Sellisel juhul saaksid liikmesriigid käsitada nimetatud kolmandat riiki turvalise päritoluriigina või turvalise kolmanda riigina liikmesriigi tasandil seni, kuni komisjon ei esita sellele vastuväiteid, **kahe aasta jooksul pärast kõnealuse kolmanda riigi kõrvaldamist ELi ühisest turvaliste päritoluriikide või turvaliste kolmandate riikide nimekirjast**. Kui komisjon leiab, et need tingimused on täidetud, võib ta teha muudatusettepaneku, et kõnealust kolmandat riiki samuti käsitataks turvalise kolmanda riigina liidu tasandil või et see lisataks ELi ühise turvaliste päritoluriikide nimekirja.
- (53) [Seoses turvaliste päritoluriikidega korraldas Euroopa Liidu Varjupaigaamet 2. septembril 2015 pärast justiits- ja siseküsimuste nõukogu 20. juuli 2015. aasta järeldusi (milles liikmesriigid leppisid kokku, et kõik liikmesriigid peaksid esmajärjekorras hindama Lääne-Balkani riikide turvalisust) liikmesriikidega ekspertide tasandi kohtumise, kus jõuti laiapõhjalisele konsensusele selles, et Albaaniat, Bosniat ja Hertsegoviinat, Kosovot*, endist Jugoslaavia Makedoonia vabariiki, Montenegrot ja Serbiat tuleks pidada turvalisteks päritoluriikideks direktiivi 2013/32/EL tähenduses].

* Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/99 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

- (54) [Tuginedes mitmesugustele teabeallikatele, sealhulgas eelkõige Euroopa välis teenistuse korrapärase aruannetele ning liikmesriikide, Euroopa Liidu Varjupaigaameti, ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti, Euroopa Nõukogu ja muude asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide andmetele, peetakse mitut kolmandat riiki turvaliseks päritoluriigiks.]
- (55) [Albaanias moodustavad tagakiusamise ja väärkohtlemise vastase kaitse nõuetekohase õigusliku aluse inimõigusi käsitlevad materiaalsoiguslikud normid ja menetlusnormid ning diskrimineerimisvased õigusaktid, samuti osalemine kõigis peamistes rahvusvahelistes inimõigustealastes lepingutes. 2014. aastal avastas Euroopa Inimõiguste Kohus 150 taotluse hulgast rikkumisi neljal korral. Puuduvad tõendid selle kohta, et oma kodanikke oleks välja saadetud sellistesse kolmandatesse riikidesse või välja antud sellistele kolmandatele riikidele, kus neid muu hulgas tõsiselt ohustab surmanuhtlus, piinamine, tagakiusamine või muu ebainimlik või inimväärikust alandav kohtlemine või karistamine või kus nende elu või vabadus satuks ohtu nende rassi, usu, rahvuse, seksuaalse sättumuse, teatavasse sotsiaalsesse gruppi kuulumise või poliitiliste veendumuste tõttu, või kus on tõsine oht, et nad saadetakse välja muusse kolmandasse riiki või antakse välja muule kolmandale riigile. 2014. aastal leidsid liikmesriigid, et 7,8 % (1040) Albaania kodanike varjupaigataotlustest olid põhjendatud. Vähemalt kaheksa liikmesriiki on tunnistanud Albaania turvaliseks päritoluriigiks. Euroopa Ülemkogu on nimetanud Albaania kandidaatriigiks. Nimetamise ajal leiti, et Albaania vastab Kopenhaagenis 21.–22. juunil 1993 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel kehtestatud kriteeriumidele, mis käsitlevad demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi ning vähemuste austamist ja kaitset tagavate institutsioonide stabiilsust, ning Albaania peab neid liidu liikmeks saamise kriteeriume jätkuvalt täitma kooskõlas iga-aastases eduaruandes esitatud soovitudustega.]

- (56) [Bosnias ja Hertsegoviinas on pädevuste jagamisel riigi põhirahvuste vahel aluseks põhiseadus. Tagakiusamise ja väärkohtlemise vastase kaitse nõuetekohase õigusliku aluse moodustavad inimõigusi käsitlevad materiaalsoiguslikud normid ja menetlusnormid ning diskrimineerimisvastased õigusaktid, samuti osalemine kõigis peamistes rahvusvahelistes inimõigustealastes lepingutes. 2014. aastal avastas Euroopa Inimõiguste Kohus 1196 taotluse hulgast rikkumisi viiel korral. Puuduvad tõendid selle kohta, et oma kodanikke oleks välja saadetud sellistesse kolmandatesse riikidesse või välja antud sellistele kolmandatele riikidele, kus neid muu hulgas tõsiselt ohustab surmanuhtlus, piinamine, tagakiusamine või muu ebainimlik või inimväärikust alandav kohtlemine või karistamine või kus nende elu või vabadus satuks ohtu nende rassi, usu, rahvuse, seksuaalse sättumuse, teatavasse sotsiaalsesse gruppi kuulumise või poliitiliste veendumuste tõttu, või kus on tõsine oht, et nad saadetakse välja muusse kolmandasse riiki või antakse välja muule kolmandale riigile. 2014. aastal leidsid liikmesriigid, et 4,6 % (330) Bosnia ja Hertsegoviina kodanike varjupaigataotlustest olid põhjendatud. Vähemalt üheksa liikmesriiki on tunnistanud Bosnia ja Hertsegoviina turvaliseks päritoluriigiks.]

(57) [Endises Jugoslaavia Makedoonia vabariigis moodustavad tagakiusamise ja väärkohtlemise vastase kaitse nõuetekohase õigusliku aluse inimõigusi käsitlevad materiaalsoiguslikud normid ja menetlusnormid ning diskrimineerimisvased õigusaktid, samuti osalemine kõigis peamistes rahvusvahelistes inimõigustealastes lepingutes. 2014. aastal avastas Euroopa Inimõiguste Kohus 502 taotluse hulgast rikkumisi kuuel korral. Puuduvad tõendid selle kohta, et oma kodanikke oleks välja saadetud sellistesse kolmandatesse riikidesse või välja antud sellistele kolmandatele riikidele, kus neid muu hulgas tõsiselt ohustab surmanuhtlus, piinamine, tagakiusamine või muu ebainimlik või inimväärikust alandav kohtlemine või karistamine või kus nende elu või vabadus satuks ohtu nende rassi, usu, rahvuse, seksuaalse sättumuse, teatavasse sotsiaalsesse gruppi kuulumise või poliitiliste veendumuste tõttu, või kus on tõsine oht, et nad saadetakse välja muusse kolmandasse riiki või antakse välja muule kolmandale riigile. 2014. aastal leidsid liikmesriigid, et 0,9 % (70) endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi kodanike varjupaigataotlustest olid põhjendatud. Vähemalt seitse liikmesriiki on tunnistanud endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi turvaliseks päritoluriigiks. Euroopa Ülemkogu on nimetanud endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi kandidaatriigiks. Nimetamise ajal leiti, et endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik vastab Kopenhaagenis 21.–22. juunil 1993 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel kehtestatud kriteeriumidele, mis käsitlevad demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi ning vähemuste austamist ja kaitset tagavate institutsioonide stabiilsust. Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik peab neid liidu liikmeks saamise kriteeriume jätkuvalt täitma kooskõlas iga-aastases eduaruandes esitatud soovitustega.]

- (58) [Kosovo* puhul moodustavad tagakiusamise ja väärkohtlemise vastase kaitse nõuetekohase õigusliku aluse inimõigusi käsitlevad materiaalsoiguslikud normid ja menetlusnormid ning diskrimineerimisvased õigusaktid. Kosovo* mitteühinemine ajakohaste inimõigusi käsitlevate õigusaktidega, nagu Euroopa inimõiguste konventsioon, tuleneb rahvusvahelise konsensuse puudumisest tema kui suveräänse riigi staatuse osas. Puuduvad tõendid selle kohta, et oma kodanikke oleks välja saadetud sellistesse kolmandatesse riikidesse või välja antud sellistele kolmandatele riikidele, kus neid muu hulgas tõsiselt ohustab surmanuhtlus, piinamine, tagakiusamine või muu ebainimlik või inimväärikust alandav kohtlemine või karistamine või kus nende elu või vabadus satuks ohtu nende rassi, usu, rahvuse, seksuaalse sättumuse, teatavasse sotsiaalsesse gruppi kuulumise või poliitiliste veendumuste tõttu, või kus on tõsine oht, et nad saadetakse välja muusse kolmandasse riiki või antakse välja muule kolmandale riigile. 2014. aastal leidsid liikmesriigid, et 6,3 % (830) Kosovo* kodanike varjupaigataotlustest olid põhjendatud. Vähemalt kuus liikmesriiki on tunnistanud Kosovo* turvaliseks päritoluriigiks.]
- (59) [Käesolev määrus ei piira liikmesriikide seisukohti Kosovo* staatuse suhtes; selle otsustavad liikmesriigid kooskõlas oma riiklike tavade ja rahvusvahelise õigusega. Lisaks sellele ei tähenda käesoleva määruse tingimused, sõnastus ega määratlused Kosovo* tunnustamist liidu poolt iseseisva riigina ega tähenda ka seda, et üksikud liikmesriigid Kosovot* iseseisva riigina tunnustavad, kui nad ei ole seda teinud. Eelkõige ei tähenda mõiste „riik“ kasutamine riikluse tunnustamist.]

* Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/99 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

- (60) [Montenegros moodustavad tagakiusamise ja väärkohtlemise vastase kaitse nõuetekohase õigusliku aluse inimõigusi käsitlevad materiaalsoiguslikud normid ja menetlusnormid ning diskrimineerimisvased õigusaktid, samuti osalemine kõigis peamistes rahvusvahelistes inimõigustealastes lepingutes. 2014. aastal avastas Euroopa Inimõiguste Kohus 447 taotluse hulgast rikkumisi ühel korral. Puuduvad tõendid selle kohta, et oma kodanikke oleks välja saadetud sellistesse kolmandatesse riikidesse või välja antud sellistele kolmandatele riikidele, kus neid muu hulgas tõsiselt ohustab surmanuhtlus, piinamine, tagakiusamine või muu ebainimlik või inimväärikust alandav kohtlemine või karistamine või kus nende elu või vabadus satuks ohtu nende rassi, usu, rahvuse, seksuaalse sättumuse, teatavasse sotsiaalsesse gruppi kuulumise või poliitiliste veendumuste tõttu, või kus on tõsine oht, et nad saadetakse välja muusse kolmandasse riiki või antakse välja muule kolmandale riigile. 2014. aastal leidsid liikmesriigid, et 3,0 % (40) Montenegro kodanike varjupaigataotlustest olid põhjendatud. Vähemalt üheksa liikmesriiki on tunnistanud Montenegro turvaliseks päritoluriigiks. Euroopa Ülemkogu on nimetanud Montenegro kandidaatriigiks ja läbirääkimised on avatud. Nimetamise ajal hinnati, et Montenegro vastab Kopenhaagenis 21.–22. juunil 1993 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel kehtestatud kriteeriumidele, mis käsitlevad demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi ning vähemuste austamist ja kaitset tagavate institutsioonide stabiilsust. Montenegro peab neid liidu liikmeks saamise kriteeriume jätkuvalt täitma kooskõlas iga-aastases eduaruandes esitatud soovitustega.]

- (61) [Serbias on hariduse, keele kasutamise, teabe ja kultuuri valdkonnas vähemusrühmade autonoomia aluseks põhiseadus. Tagakiusamise ja väärkohtlemise vastase kaitse nõuetekohase õigusliku aluse moodustavad inimõigusi käsitlevad materiaalsoiguslikud normid ja menetlusnormid ning diskrimineerimisvastased õigusaktid, samuti osalemine kõigis peamistes rahvusvahelistes inimõigustealastes lepingutes. 2014. aastal avastas Euroopa Inimõiguste Kohus 11 490 taotluse hulgast rikkumisi 16 korral. Puuduvad tõendid selle kohta, et oma kodanikke oleks välja saadetud sellistesse kolmandatesse riikidesse või välja antud sellistele kolmandatele riikidele, kus neid muu hulgas tõsiselt ohustab surmanuhtlus, piinamine, tagakiusamine või muu ebainimlik või inimväärikust alandav kohtlemine või karistamine või kus nende elu või vabadus satuks ohtu nende rassi, usu, rahvuse, seksuaalse sättumuse, teatavasse sotsiaalsesse gruppi kuulumise või poliitiliste veendumuste tõttu, või kus on tõsine oht, et nad saadetakse välja muusse kolmandasse riiki või antakse välja muule kolmandale riigile. 2014. aastal leidsid liikmesriigid, et 1,8 % (400) Serbia kodanike varjupaigataotlustest olid põhjendatud. Vähemalt üheksa liikmesriiki on tunnistanud Serbia turvaliseks päritoluriigiks. Euroopa Ülemkogu on nimetanud Serbia kandidaatriigiks ja läbirääkimised on avatud. Nimetamise ajal hinnati, et Serbia vastab Kopenhaagenis 21.–22. juunil 1993 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel kehtestatud kriteeriumidele, mis käsitlevad demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi ning vähemuste austamist ja kaitset tagavate institutsioonide stabiilsust. Serbia peab neid liidu liikmeks saamise kriteeriume jätkuvalt täitma kooskõlas iga-aastases eduaruandes esitatud soovitustega.]

- (62) [Türgis moodustavad tagakiusamise ja väärkohtlemise vastase kaitse nõuetekohase õigusliku aluse inimõigusi käsitlevad materiaalsoiguslikud normid ja menetlusnormid ning diskrimineerimisvased õigusaktid, samuti osalemine kõigis peamistes rahvusvahelistes inimõigustealastes lepingutes. 2014. aastal avastas Euroopa Inimõiguste Kohus 2899 taotluse hulgast rikkumisi 94 korral. Puuduvad tõendid selle kohta, et oma kodanikke oleks välja saadetud sellistesse kolmandatesse riikidesse või välja antud sellistele kolmandatele riikidele, kus neid muu hulgas tõsiselt ohustab surmanuhtlus, piinamine, tagakiusamine või muu ebainimlik või inimväärikust alandav kohtlemine või karistamine või kus nende elu või vabadus satuks ohtu nende rassi, usu, rahvuse, seksuaalse sättumuse, teatavasse sotsiaalsesse gruppi kuulumise või poliitiliste veendumuste tõttu, või kus on tõsine oht, et nad saadetakse välja muusse kolmandasse riiki või antakse välja muule kolmandale riigile. 2014. aastal leidsid liikmesriigid, et 23,1 % (310) Türki kodanike varjupaigataotlustest olid põhjendatud. Üks liikmesriik on tunnistanud Türki turvaliseks päritoluriigiks. Euroopa Ülemkogu on nimetanud Türki kandidaatriigiks ja läbirääkimised on avatud. Tõlgi hinnati, et Türki vastab küllaldaselt määral Kopenhaagenis 21.–22. juunil 1993 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel kehtestatud poliitilistele kriteeriumidele, mis käsitlevad demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi ning vähemuste austamist ja kaitset tagavate institutsioonide stabiilsust, ning Türki peab neid liidu liikmeks saamise kriteeriume jätkuvalt täitma kooskõlas iga-aastases eduaruandes esitatud soovitudustega.]
- (63) [...]

- (64) Otsuseid rahvusvahelise kaitse taotlemise kohta, **millega lükatakse taotlus pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundiga seoses tagasi vastuvõetamatuse, põhjendamatus või ilmselge põhjendamatus või kaudselt tagasivõtmise tõttu, [...]** ning otsuseid pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi äravõtmise kohta peaks saama kohtus vaidlustada vastavalt harta artiklis 47 sätestatud nõuetele ja tingimustele. See ei tohiks piirata rahvusvahelise kaitse taotlejate või saajate võimalust kasutada muid riiklikul tasandil ette nähtud üldkohaldatavaid õiguskaitsevahendeid, mis ei ole konkreetselt seotud rahvusvahelise kaitse andmise või äravõtmise menetlusega [...]. [...]
- (64a) Mõnes liikmesriigis nõutakse menetluslike õigusnormide kohaselt, et apellatsioonkaebus jõuaks lisaks käesoleva määruse kohaselt nõutule veel teise apellatsioonastmesse. Pidades silmas proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõtet ning võttes nõuetekohaselt arvesse liikmesriikide menetluslikku autonoomiat ja käesoleva määruse eesmärke, on asjakohane sätestada lõpliku otsuse paindlik määratlus, viidates siseriiklikule õigusele, kusjuures liikmesriigid võivad piirduda käesoleva määruse V peatükis sätestatud õiguskaitsevahenditega.

- (64b) Kohtu mõiste on liidu õiguse kohaldamisalasse kuuluv mõiste, mis saab tähistada oma olemuselt ainult organit, kes on menetluse esemeks oleva otsuse vastu võtnud asutuse suhtes kolmas isik. See asutus peaks täitma kohtulikke ülesandeid ja ei ole määrav, kas seda organit peetakse liikmesriigi õiguse kohaselt kohtuks. Käesolev määrus ei tohiks mõjutada liikmesriikide pädevust korraldada oma riiklikku kohtusüsteemi ja määrata apellatsiooninstantside arv. Kui siseriiklikus õiguses on ette nähtud võimalus esitada esimese apellatsioonkaebuse või hilisema apellatsioonikaebuse otsuse kohta täiendavaid apellatsioonkaebusi, tuleks selliste apellatsioonkaebuste menetlust ja edasilükkavat toimet reguleerida siseriiklikus õiguses kooskõlas liidu õiguse ja rahvusvaheliste kohustustega.
- (64c) [...]
- (64d) Apellatsioonimenetluse eesmärgil võivad liikmesriigid ette näha, et esimese astme kohtus toimuvad istungid võivad toimuda videokonverentsi teel, tingimusel et selleks on kehtestatud vajalik kord.
- [...]
- (65) [...] Selleks et taotleja saaks kasutada oma õigust tõhusale õiguskaitsevahendile rahvusvahelise kaitse taotluse tagasilükkava otsuse vaidlustamiseks, tuleks tagasisaatmisotsuse toime automaatselt peatada seniks, kuni taotlejal on õigus liikmesriigi territooriumile jääda või tal on lubatud sinna jääda.

- (66) [...] Taotlejatel peaks põhimõtteliselt olema õigus jääda liikmesriigi territooriumile, kuni tähtaeg apellatsioonkaebuse esitamiseks esimese astme kohtus on möödunud, ning kui sellist õigust on tähtaja jooksul kasutatud, siis kuni apellatsioonimenetluse tulemuseni. Ainult käesolevas määruses sätestatud piiratud arvul juhtudel, kui taotlused on tõenäoliselt põhjendamatud, ei peaks taotlejal olema automaatset õigust apellatsioonkaebuse esitamise eesmärgil riiki jääda.
- (66a) Kui taotlejal ei ole automaatset õigust jääda apellatsioonkaebuse esitamiseks riiki, peaks kohtul siiski olema võimalik kas taotleja taotluse korral või siis omal algatusel lubada taotlejal jääda liikmesriigi territooriumile kuni apellatsioonimenetluse tulemuseni. Sellistel juhtudel peaks taotlejatel olema õigus jääda riiki, kuni on möödunud kohtult riiki jäämise loa taotlemise tähtaeg, ja kui taotleja on sellise taotluse tähtaja jooksul esitanud, siis kuni pädeva kohtu otsuseni. Selleks et ära hoida kuritahtlikke või viimase hetke korduvaid taotlusi, peaks liikmesriikidel olema võimalik siseriiklikus õiguses sätestada, et taotlejatel ei peaks olema õigust selle ajavahemiku jooksul riiki jääda, kui korduvad taotlused on tagasi lükatud, et vältida edasiste põhjendamatute korduvate taotluste esitamist. Menetluses, mille käigus tehakse kindlaks, kas taotlejal tuleks lubada jääda riiki apellatsioonkaebuse menetlemise ajaks, peaksid olema piisavalt tagatud taotleja kaitseõigused ning talle tuleks võimaldada vajalikku suulist tõlget ja õigusabi. Lisaks peaks pädeval kohtul olema võimalik vaadata rahvusvahelise kaitse andmisest keeldumise otsus läbi faktiliste ja õiguslike asjaolude alusel.

- (66b) Selleks et tagada tulemuslik tagasisaatmine, ei tohiks taotlejatel olla õigust jääda liikmesriigi territooriumile, kui rahvusvahelise kaitse taotluse kohta tehtud negatiivne otsus on jõudnud kohtus teise või edasisse apellatsioonastmesse, piiramata kohtu võimalust lubada taotlejal riiki jääda.
- (66c) Selleks et tagada, et rahvusvahelise kaitse taotluse tagasilükkamise otsuse ja sellele lisatud tagasisaatmisotsuse õiguslik läbivaatamine kohtu poolt on järjepidev ning kiirendada juhtumi läbivaatamist ja vähendada pädevate õigusasutuste koormust, tuleks selliste otsuste suhtes, kui need tehakse rahvusvahelise kaitse taotlusega seotud otsuse või rahvusvahelise kaitse äravõtmise otsuse osana, kohaldada ühist menetlust samas kohtus.
- (66d) Selleks et tagada taotluste õiglane ja objektiivne haldamine ning ühise rahvusvahelise kaitse menetluse tulemuslikkus, tuleks kindlaks määrata haldusmenetluse tähtajad.
- (67) Kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 72 ei mõjuta käesolev määrus nende kohustuste täitmist, mis on liikmesriikidel avaliku korra säilitamiseks ja sisejulgeoleku tagamiseks.

- (68) Käesoleva määruse kohaldamisel liikmesriikide poolt teostatava isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrust (EL) nr 2016/679⁷ füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (EMPs kohaldatav tekst).
- (69) Euroopa Liidu Varjupaigaameti poolne isiku**andmete** töötlemine käesoleva määruse raames peaks toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 45/2001,⁸ samuti määrusega (EL) nr **2021/2303** (ELi Varjupaigaameti määrus)⁹ ning lähtudes vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõttest.
- (70) Rahvusvahelise kaitse taotluse registreerimise või esitamise ja isikliku vestluse käigus kogutud isikuandmeid tuleks käsitada osana taotleja toimikust ja seda tuleks säilitada **piisav arv** aastaid, kuna kolmandate riikide kodanikud või kodakondsuseta isikud, kes taotlevad rahvusvahelist kaitset ühes liikmesriigis, võivad üritada taotleda rahvusvahelist kaitset mõnes teises liikmesriigis või võivad järgnevate aastate jooksul esitada korduvaid taotlusi samas või mõnes muus liikmesriigis. [...]

⁷ ELT L 119, 4.5.2016, lk 1.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

⁹ ELT L [...], [...], lk [...].

- (71) Tagamaks, et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused [...] seoses **taotlejatele antava ühise teabelehe sisuga**..., tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusega (EL) nr 182/2011,¹⁰ millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes.
- (72) Selleks et reageerida olukorra [...] **märkimisväärsele** halvenemisele kolmandas riigis, mida käsitatakse turvalise kolmanda riigina liidu tasandil või mis on kantud ELi ühine turvaliste päritoluriikide nimekirja, tuleks anda komisjonile õigus võtta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt vastu õigusakte, et peatada kuuekuuseks perioodiks asjaomase kolmanda riigi kuulumine nende riikide hulka, mida käsitatakse turvaliste kolmandate riikidena liidu tasandil, või ELi ühisesse turvaliste päritoluriikide nimekirja, kui komisjon leiab põhjendatud hinnangu alusel, et kolmas riik ei vasta enam turvalise päritoluriigina käsitamise tingimustele, mis on sätestatud käesolevas määruses. On eriti oluline, et komisjon korraldaks ettevalmistava töö käigus asjakohased konsultatsioonid, ka ekspertide tasandil, ning et need konsultatsioonid toimuksid vastavalt põhimõtetele, mis on sätestatud 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises kokkuleppes parema õigusloome kohta. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (73) Käesolevas määruses ei käsitleta liikmesriikide vahelisi menetlusi, mida reguleeritakse määrusega (EL) nr XXX/XXX [(varjupaiga- ja rändehalduse määrus), sealhulgas seoses kõnealuste menetlustega seotud apellatsioonkaebustega.]
- (74) Käesolevat määrust tuleks kohaldada nende taotlejate suhtes, kelle suhtes kohaldatakse lisaks määrust (EL) nr XXX/XXX [(varjupaiga- ja rändehalduse määrus), piiramata seejuures nimetatud määruse sätete kohaldamist.]
- (74a) Selleks et tagada käesoleva määruse ühtne rakendamine selle kohaldamise ajaks, tuleks liidu ja liikmesriikide tasandil töötada välja ja rakendada rakenduskavad, milles selgitatakse välja lüngad ja määratakse kindlaks tegevusetapid iga liikmesriigi jaoks.
- (75) Käesoleva määruse kohaldamist tuleks hinnata korrapäraste ajavahemike tagant.
- (76) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt rahvusvahelise kaitse andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kehtestamine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning käesoleva määruse ulatuse ja toime tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (77) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokoll artikli 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

- (78) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (79) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtetest. Eelkõige püütakse käesoleva määrusega tagada inimväärikuse täielik asutamine ning edendada harta artiklite 1, 4, 8, 18, 19, 21, 23, 24, ja 47 kohaldamist.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse ühine menetlus rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise kohta, millele on osutatud määruses (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)].

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse kõikide selliste rahvusvahelise kaitse taotluste suhtes, mis on tehtud liikmesriikide territooriumil, kaasa arvatud välispiiril, territoriaalmerel või transiiditsoonis, ning rahvusvahelise kaitse äravõtmise suhtes.
2. Käesolevat määrust ei kohaldata selliste rahvusvahelise kaitse taotluste ja diplomaatilise või territoriaalse varjupaiga taotluste suhtes, mis on esitatud liikmesriikide esindustele.

Artikkel 3

Kohaldamisala laiendamine

[...]

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) [...];
- b) [...];
- c) [...];
- d) „rahvusvaheline kaitse“ – punktides e ja f määratletud pagulasseisund ja täiendava kaitse seisund;
- e) „pagulasseisund“ – kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku pagulasena tunnustamine liikmesriigi poolt kooskõlas määrusega (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)];
- f) „täiendava kaitse seisund“ – kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku tunnustamine liikmesriigi poolt isikuna, kes vastab täiendava kaitse saamise kriteeriumidele kooskõlas määrusega (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)];
- g) [...];
- h) [...];
- [...]i) [...] „rahvusvahelise kaitse taotlus“ või „taotlus“ – sooviavaldus, mille on liikmesriigilt kaitse saamiseks esitanud kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, [...] keda võib käsitada pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi taotlejana;

- [...]**j)** „taotleja“ – kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, kes on esitanud rahvusvahelise kaitse taotluse, mille suhtes ei ole lõplikku otsust veel **tehtud**;
- [...]**k)** „spetsiaalseid menetlustagatise vajav taotleja“ – taotleja, kelle võime kasutada käesolevas määruses sätestatud õigusi ja täita selles sätestatud kohustusi on tema konkreetse olukorra tõttu piiratud;
- [...]**l)** „lõplik otsus“ – otsus selle kohta, kas kolmanda riigi kodanikule või kodakondsuseta isikule antakse määruse (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)] alusel pagulasseisund või täiendava kaitse seisund, sealhulgas otsus, millega taotlus lükatakse tagasi selle vastuvõetamatus tõttu, või otsus, millega taotlus lükatakse tagasi seetõttu, et see on **sõnaselgelt tagasi võetud, või akt, millega tunnistatakse taotlus sõnaselgelt tagasi võetuks, [...] [...] mille suhtes ei kohaldata enam õiguskaitsevahendit käesoleva määruse V peatüki raames või mis on siseriikliku õiguse kohaselt muutunud lõplikuks, olenemata sellest, kas taotlejal on õigus jääda käesoleva määruse kohaselt liikmesriigi territooriumile**;
- m)** „rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamine“ – rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetavuse või sisuline läbivaatamine kooskõlas käesoleva määruse ja määrusega (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)];
- [...]**n)** „menetlev ametiasutus“ – liikmesriigi kohtulaadne ametiasutus või haldusorgan, kes vastutab rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise **ja nende suhtes otsuste vastuvõtmise eest [...] menetluse haldusetapis**;

[...]o) [...];

[...]p) „rahvusvahelise kaitse äravõtmine“ – menetleva ametiasutuse **või pädeva kohtu** otsus **rahvusvaheline kaitse** tühistada **või** lõpetada, **sealhulgas keelduda** [...] selle pikendamisest **kooskõlas määrusega (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)]** [...];

[...]r) [...];

[...]s) [...];

[...]t) „vastutav liikmesriik“ – liikmesriik, kes vastutab taotluse läbivaatamise eest kooskõlas **kriteeriumitega, mis on sätestatud** määruses (EL) nr XXX/XXX [(**varjupaiga- ja rändehalduse määrus**)] [...];

u) „alaealine“ – alla 18aastane kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik;

v) „saatjata alaealine“ – alaealine, kes saabub liikmesriigi territooriumile tema eest asjaomase liikmesriigi õiguse või tava kohaselt vastutava täisealise isikuta seni, kuni selline täisealine isik ei ole teda tegelikult oma hoole alla võtnud; see mõiste hõlmab ka alaealist, kes on pärast liikmesriikide territooriumile saabumist jäänud saatjata;

w) „biomeetrilised andmed“ – sõrmejälgede andmed ja näokujutise andmed kooskõlas määruse (EL) nr XXX/XXX [(Eurodaci määrus)] artikli 3 punktiga p;

x) „piisav suutlikkus“ – suutlikkus, mis on igal ajahetkel vajalik varjupaiga- ja tagasisaatmismenetluste läbiviimiseks piiril.

[...] Pädevad asutused

1. [...] Liikmesriigid määravad menetleva ametiasutuse, **kes täidab käesolevas määruses ja määruses (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)] sätestatud ülesandeid, tehes eelkõige järgmist:**
 - a) [...] rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamine;
 - b) otsuste tegemine rahvusvahelise kaitse taotluste kohta;
 - c) otsuste tegemine [...] **rahvusvahelise kaitse äravõtmise** kohta [...].
2. [...]
3. [...] Liikmesriigid võivad teha menetlevale ametiasutusele või muudele asjaomastele riiklikele asutustele, näiteks politseile, sisserändeasutustele, piirivalveametnikele, kinnipidamisasutustele või vastuvõturajatiste eest vastutavatele asutustele ülesandeks registreerida rahvusvahelise kaitse taotlused kooskõlas artikliga 27.
 - a) [...]
 - b) [...]
 - c) [...]
 - d) [...]

[...]

- 3aa. Liikmesriigid võivad siseriikliku õiguse alusel [...] piiritleda asjaomaseid riiklikke asutusi, kellele on tehtud ülesandeks võtta vastu artikli 25 kohaselt esitatud rahvusvahelise kaitse taotlusi. Nende asutuste hulka kuuluvad vähemalt [...] politsei, piirivalve ja kinnipidamisasutuste eest vastutavad asutused [...].
- 3a. Liikmesriigid võivad ette näha, et muu asutus kui menetlev ametiasutus vastutab [menetluse eest, et määrata kindlaks liikmesriik, kes vastutab vastavalt määrusele (EL) nr XXX/XXX (varjupaiga- ja rändealduse määrus) ja] riiki sisenemise loa andmise või andmisest keeldumise eest, tehes seda artiklis 41 sätestatud menetluse raames kõnealuses artiklis sätestatud tingimustel.
- 3b. Liikmesriigid võivad usaldada käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid muudele asjaomastele asutustele, välja arvatud ülesanded, mis on käesoleva määruse alusel usaldatud üksnes menetlevale ametiasutusele.
4. [...]
- a) [...]
- b) [...]
- 4a. Liikmesriigid annavad käesolevat määrust kohaldavatele asutustele oma ülesannete täitmiseks asjakohased vahendid, sealhulgas vajalikud pädevad töötajad.
5. Liikmesriigid tagavad, et käesolevat määrust kohaldavate asutuste töötajatel [...] on asjakohased teadmised ning et vajaduse korral pakutakse neile [...] koolitust ja [...] suuniseid oma kohustuste täitmiseks [...].

Artikkel 5a

Koostöö

1. Taotluse esitamise asukohaks oleva liikmesriigi ametiasutusi võivad tema taotlusel abistada taotluste registreerimisel teise liikmesriigi ametiasutused, kes oma asukohariigis täidavad sama ülesannet [...].
2. Taotluse esitamise asukohaks oleva liikmesriigi menetlevat ametiasutust või vastutava liikmesriigi menetlevat ametiasutust võivad selle liikmesriigi taotluse korral abistada teise liikmesriigi menetleva ametiasutuse töötajad, kes aitavad täita ülesandeid, mis on sätestatud käesolevas määruses ja määruses (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)], sealhulgas seoses isikliku vestluse läbiviimisega. [...].

Kui sama ajavahemiku jooksul esitab taotluse ebaoproportsionaalselt palju kolmandate riikide kodanikke või kodakondsuseta isikuid, mistõttu on menetleval ametiasutusel praktikas raske korraldada iga taotlejaga õigeaegseid isiklike vestlusi, võivad taotluse koostamise ja esitamise asukohaks oleva liikmesriigi menetlevat ametiasutust või vastutava liikmesriigi menetlevat ametiasutust lisaks abistada selle liikmesriigi muude ametiasutuste töötajad.

Artikkel 5b [endine artikkel 18]

ÜRO pagulaste ülemvoliniku roll

Liikmesriigid võimaldavad ÜRO pagulaste ülemvolinikul:

- a) kohtuda taotlejatega, kaasa arvatud isikutega, kes on vastuvõtukeskustes, kinnipidamisasutuses, piiril või transiiditsoonis;

- b) saada taotleja sellekohasel nõusolekul juurdepääs teabele, mis käsitleb konkreetset rahvusvahelise kaitse taotlust, menetluse kulgu ja vastuvõetud otsuseid;
- c) esitada menetluse kõikides etappides Genfi konventsiooni artikliga 35 talle pandud järelevalvekohustuste elluviimisel pädevatele ametiasutustele konkreetseid rahvusvahelise kaitse taotlusi käsitlevaid seisukohti.

Artikkel 6

Konfidentsiaalsuspõhimõte

1. Käesolevat määrust kohaldavad asutused on [...] oma ülesannete täitmisel saadud isikuandmete puhul kohustatud järgima siseriiklikus õiguses määratletud konfidentsiaalsuse põhimõtet. See ei piira teabevahetust liikmesriikide muude ametiasutuste vahel.
2. Rahvusvahelise kaitse menetluse kestel ja pärast lõpliku otsuse tegemist taotluse kohta ametiasutused:
 - a) ei avalda konkreetset rahvusvahelise kaitse taotlust käsitlevat teavet ega asjaolu, et taotlus esitati, väidetavatele tagakiusajatele ega suure kahju põhjustajatele;
 - b) ei kogu teavet väidetavatelt tagakiusajatelt ega suure kahju põhjustajatelt viisil, mis annaks neile otseselt teada asjaolust, et kõnealune taotleja on kaitse saamiseks soovi avaldanud, ning mis seaks ohtu taotleja või tema ülalpeetavate füüsilise puutumatuse või taotleja päritoluriigis elavate pereliikmete vabaduse ja julgeoleku.

II PEATÜKK

ÜLDPÕHIMÕTTED JA TAGATISED

I JAGU

TAOTLEJATE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

Artikkel 7

Taotlejate kohustused

1. Taotleja koostab **ja esitab** oma taotluse liikmesriigis [...], mis on sätestatud [määruse (EL) nr XXX/XXX (varjupaiga- ja rändehalduse määrus) artikli 9 lõigetes 1 ja 2].
2. Taotleja teeb [...] **pädevate asutustega täielikku koostööd käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes, ning teeb eelkõige järgmist:**
 - a) esitab oma nime, sünniaja, soo, kodakondsuse ja teabe pereliikmete kohta ning muud rahvusvahelise kaitse menetluse seisukohast olulised isikuandmed [...];
 - aa) esitab oma isikut tõendava või reisidokumendi ning kui see ei ole kättesaadav, esitab mõistliku selgituse selle kohta, miks tal selliseid dokumente ei ole;
 - ab) esitab oma elukoha andmed või aadressi ning võimaluse korral telefoninumbri ja e-posti aadressi, mida kasutades temaga saab ühendust võtta, sealhulgas kõik nende muudatused;
 - b) esitab [...] **biomeetrilised andmed**, nagu on osutatud määruses (EL) nr XXX/XXX [(Eurodaci määrus)];

- c) esitab oma taotluse artikli 28 kohaselt [...];
- d) [...] esitab võimalikult kiiresti kõik talle kättesaadavad andmed, mis põhjendavad rahvusvahelise kaitse taotlust, nagu on osutatud [määruse (EL) nr XXX/XXX (miinimumnõuete määrus)] artikli 4 lõikes 2, ning mis tahes muu teabe või dokumendid, mis on käesoleva määruse kohaste menetlustega seotud [...];

da) osaleb isiklikul vestlusel;

db) jääb selle liikmesriigi territooriumile, kus ta peab viibima [vastavalt määruse (EL) nr XXX/XXX (varjupaiga- ja rändehalduse määrus) artikli 9 lõikele 4].

3. [...]

4. [...] Taotleja võtab vastu teatise, mis on saadetud elukohta või aadressile, millest ta on pädevaid ametiasutusi viimati teavitanud. Liikmesriigid kehtestavad siseriiklikus õiguses ja tavades teatiste edastamise viisi ja ajahetke, mil teatis loetakse taotleja poolt kättesaaduks [...].

5. [...]

6. [...].

7. Ilma et see piiraks julgeolekukaalutlustel tehtavat läbiotsimist, [...] kui see on vajalik taotluse [...] läbivaatamiseks, võivad [...] pädevad asutused nõuda taotlejalt läbiotsimist või tema esemete läbiotsimist kooskõlas siseriikliku õigusega. [...] Taotleja läbiotsimist viib läbi [...] samasooline isik, järgides seejuures täiel määral inimväärikuse ning kehalise ja vaimse puutumatuse põhimõtteid.

Üldised tagatised taotlejatele

1. [...]
2. Menetlev ametiasutus **või, kui see on asjakohane, muud pädevad asutused või organisatsioonid, kellele liikmesriigid on selleks ülesande andnud**, esitavad taotlejale [...] [...] järgmise teabe:
 - a) **õigus** esitada [...] taotlus;
 - b) menetluse **tähtajad ja etapid** [...];
 - c) **taotleja** [...] õigused ja kohustused menetluse ajal [...] ning nende kohustuste täitmata jätmise tagajärjed, eelkõige seoses taotluse sõnaselge või kaudse tagasivõtmisega [...];
 - d) [...] rahvusvahelise kaitse taotluse põhjendamiseks vajalike andmete esitamise kord;
 - e) [...]
 - f) [...]
 - g) [...]
 - h) [...].

Käesolevas lõikes osutatud teave esitatakse [...] hiljemalt taotluse registreerimisel keeles, millest taotleja aru saab või millest arusaamist võib temalt eeldada. See teave esitatakse lõikes 6a osutatud teabelehel, mis esitatakse füüsiliselt või elektrooniliselt või [...] vajaduse korral suuliselt.

Taotleja kinnitab, et ta on teabe kätte saanud. Selline kinnitus dokumenteeritakse taotleja toimikus. Kui taotleja keeldub kinnitamast, et ta on teabe kätte saanud, tehakse tema toimikusse märge selle kohta.

3. **[...] Haldusmenetluse käigus osutatakse taotlejatele tõlgi teenuseid, et aidata neil esitada oma taotlust, kui see on asjakohane, ning et aidata läbi viia isiklikku vestlust [...],** kui asjakohast suhtlust ei ole **muul viisil** võimalik tagada [...]. Sellise [...] tõlketeenuse eest tasutakse riiklikest vahenditest.
4. **[...] Pädevad asutused** annavad taotlejale võimaluse võtta ühendust ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti või mõne muu organisatsiooniga, kes pakub kooskõlas siseriikliku õigusega taotlejatele õigusnõustamist või muud nõustamist.
5. **Ilma et see piiraks artikli 16 lõike 2 kohaldamist, [...]** tagab menetlev ametiasutus, et taotlejal ja vajaduse korral tema **esindajatel [...]** või õigusnõustajatel **või muudel siseriikliku õiguse alusel sellisena tunnustatud või lubatud nõustajatel (edaspidi „õigusnõustajad“)** on võimalik tutvuda artikli 33 lõike 2 punktides [...]b ja ca osutatud taotluste läbivaatamiseks vajaliku teabega ja artikli 33 lõikes 3 osutatud ekspertide antud teabega, kui menetlev ametiasutus [...]võtab kõnealuse teabe arvesse taotluse kohta otsuse tegemisel.
6. [...]

- 6a. Komisjon täpsustab rakendusaktidega taotlejatele esitatava teabe sisu; see teave esitatakse ühise teabelehe kujul. Ühine teabeleht koostatakse selliselt, et liikmesriikidel on sinna võimalik sisestada täiendavat teavet, mis on asjaomasele liikmesriigile ainuomane. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 58 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 9

Riigis viibimise õigus [...] haldusmenetluse ajal

[...]

1. [...]Taotlejal on õigus jääda [...] selle liikmesriigi **territooriumile, kus ta peab viibima, [vastavalt määruse (EL) nr XXX/XXX (varjupaiga- ja rändealduse määrus) artikli 9 lõikele 4]** kuni [...] **taotluse kohta tehakse otsus** haldusmenetluse käigus [...].
2. Riigis viibimise õigus ei anna õigust saada elamisluba [...].
3. [...]Liikmesriigid võivad **siseriiklikus õiguses sätestada erandi** [...] taotleja õigusest jääda haldusmenetluse ajal nende territooriumile, kui:
 - a) [...] **on täidetud** artiklis 43 sätestatud tingimused;
 - b) [...]

ba) isik antakse välja, antakse üle või viiakse üle teisele liikmesriigile, kolmandale riigile, rahvusvahelisele kriminaalkohtule või muule rahvusvahelisele kohtule kohtumenetluse või karistuse täideviimise eesmärgil või selle tulemusel;

bb) isik kujutab endast ohtu avalikule korrale või riigi julgeolekule, ilma et see piiraks [määruse (EL) nr XXX/XXX (miinimumnõuete määrus) artiklite 12 ja 18 kohaldamist].

3a. Liikmesriigid sätestavad siseriiklikus õiguses erandi taotleja õigusest jääda haldusmenetluse ajal nende territooriumile, kui isik antakse üle teisele liikmesriigile vastavalt Euroopa vahistamismäärusest tulenevatele kohustustele.

4. Liikmesriik võib taotleja lõike 3 punkti [...]ba kohaselt kolmandale riigile välja anda, **üle anda või sinna üle viia** ainult juhul, kui [...] pädev asutus on [...] seisukohal, et [...] otsusega ei kaasne otsene ega kaudne tagasi- või väljasaatmine, millega rikutakse selle liikmesriigi rahvusvahelisest õigusest või liidu õigusest tulenevaid kohustusi.

[...]

II PEATÜKK

ÜLDPÕHIMÕTTED JA TAGATISED

II JAGU

ISIKLIKUD VESTLUSED

Artikkel 10

Taotluse vastuvõetavust käsitlev vestlus

1. **Ilma et see piiraks artikli 42 lõike 3 kohaldamist, [...] enne kui menetlev ametiasutus teeb artikli 36 kohaselt otsuse [...] taotluse vastuvõetamatuse kohta, antakse taotlejale võimalus vestluseks, mis käsitleb taotluse vastuvõetavust [...].**
2. Taotluse vastuvõetavust käsitleva vestluse käigus antakse taotlejale võimalus [...] **esitada kõik andmed, mis selgitavad [...], miks artiklis 36 sätestatud vastuvõetamatuse põhjused ei ole tema suhtes kohaldatavad [...].**
- 2a. **Taotluse vastuvõetavust käsitlev vestlus võib toimuda samaaegselt vestlusega, mis viiakse läbi selleks, et hõlbustada määruse (EL) nr XXX/XXX (varjupaiga- ja rändealduse määrus) artiklis 12 osutatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest vastutava liikmesriigi kindlaksmääramist.]**
- 2b. **Kui taotluse vastuvõetavust käsitlev vestlus toimub vastutavas liikmesriigis, võib vestluse korraldada samal ajal taotluse sisu käsitleva vestlusega.**

Artikkel 11

Taotluse sisu käsitlev vestlus

1. Enne kui menetlev ametiasutus teeb otsuse selle kohta, [...] **kas taotlejat on võimalik käsitada pagulasena või kas tal on õigus täiendavale kaitsele**, antakse taotlejale võimalus isiklikuks vestluseks, mis käsitleb tema taotluse sisu.
2. Taotluse sisu käsitleva vestluse käigus antakse taotlejale [...] võimalus esitada oma taotluse põhjendamiseks vajalikud andmed kooskõlas määrusega (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)] ja taotleja esitab [**määruse (EL) nr XXX/XXX (miinimumnõuete määrus) artikli 4 lõikes 2] osutatud [...] andmed nii täielikult kui võimalik. Taotlejale antakse võimalus anda selgitusi võimalike puuduvate dokumentide või võimalike lahknevuste kohta või vasturääkivuste kohta taotleja väidetes.**
3. [...]

Artikkel 12

Isiklikele vestlustele esitatavad nõuded

1. [...] **Menetlev ametiasutus võib nõuda, et taotleja esitaks enne isiklikku vestlust kirjalikult oma taotluse põhjendamiseks vajalikud andmed ja vastaks üldistele küsimustele taotluse esitamise põhjuste kohta.**
- 1a. **Kui rahvusvahelise kaitse taotlus esitatakse kooskõlas artikliga 30a, võib taotlejale anda võimaluse isiklikuks vestluseks, tingimusel et lõike 5 punkt b ei ole kohaldatav.**
2. [...]

3. [...] Ilma et see piiraks artikli 5a lõike 2 kohaldamist, viivad isiklikud vestlused läbi menetleva ametiasutuse töötajad, [...].
4. [...] Isiklikku vestlust läbiviiv isik ei kanna sõjaväe või õiguskaitseorganite vormiriietust.
5. [...] Taotluse vastuvõetavust käsitleva vestluse või taotluse sisu käsitleva vestluse, kui see on asjakohane, võib ära jätta, kui:
 - a) menetlev ametiasutus saab teha positiivse otsuse pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi kohta kättesaadavate tõendite põhjal, tingimusel et see pakub samu õigusi ja hüvesid kui pagulasseisund liidu ja siseriikliku õiguse alusel [...];
 - aa) menetlev ametiasutus [...] leiab, et taotlus ei ole olemasolevate tõendite põhjal vastuvõetamatu; [...]
 - b) [...] taotleja ei ole temast mitteolenevatel püsivatel asjaoludel vestluseks võimeline või suuteline; [...]
 - ba) korduva taotluse korral tehakse artikli 42 lõikes 3 osutatud esialgne läbivaatamine kirjaliku avalduse alusel.
 - c) menetlev ametiasutus peab taotlust vastuvõetamatuks vastavalt artikli 36 lõike 1aa punktidele b või c.

Punkti b kohase isikliku vestluse korraldamata jätmine ei mõjuta menetleva ametiasutuse otsust ebasoodsas suunas. **Kui vestlust ei toimu, annab menetlev ametiasutus taotlejale [...] võimaluse esitada kirjalikult lisateavet.** Kui taotleja seisundi osas on kahtlusi, konsulteerib menetlev ametiasutus **vajaduse korral** meditsiinitöötajaga, et teha kindlaks, kas [...] taotleja ei ole **ajutiselt** võimeline või suuteline vestlusel osalema [...] või **kas tema olukord on püsiv.**

- 5a. Taotlejad viibivad isiklikul vestlusel ja neilt nõutakse esitatud küsimustele isiklikult vastamist. Erandina võib menetlev ametiasutus korraldada isikliku vestluse videokonverentsi teel, tingimusel et pädevad asutused tagavad asjakohased vahendid ja suulise tõlke jaoks vajaliku korralduse.
- 5b. Taotlejat võib isiklikul vestlusel, sealhulgas videokonverentsi teel peetaval vestlusel, abistada õigusnõustaja, . Õigusnõustaja puudumine ei takista menetlevat ametiasutust vestlust läbi viimast. Kui isiklikul vestlusel osaleb õigusnõustaja, antakse talle vähemalt isikliku vestluse lõpus võimalus esitada märkusi, tehes seda vestlust läbiviiva isiku kehtestatud raamistikus. Õigusnõustaja võib esitada küsimusi ka juhul, kui siseriiklik õigus seda lubab.
6. Vestlust läbiviiv isik on pädev võtma arvesse taotlusega seotud isiklikke ja üldisi asjaolusid, kaasa arvatud taotleja kultuurilist tausta, vanust, **sugu [...]**, seksuaalset sättumust, soolist identiteeti ja [...] **menetluslikke erivajadusi**. Taotlejaga vestlust läbiviivad isikud on samuti saanud üldteadmisi [...] **asjaoludest**, mis võivad kahjustada taotleja suutlikkust vestlusel osaleda, näiteks märkidest võimaliku varasema piinamise kohta.
7. Taotlejaga vestlust läbiviivatel isikutel, sealhulgas Euroopa Liidu Varjupaigaameti töötajatel, peab olema eelnev [...] koolitus, mis hõlmab määruse (EL) nr **2021/2303** (ELi varjupaigaameti määrus) artikli **8 lõikes 4** loetletud [...] **asjakohaseid** elemente [...].
8. [...] **Isiklikul vestlusel tagatakse suuline tõlge, kui see on vajalik [...]**, et tagada asjakohane suhtlus taotleja ja vestlust läbiviiva isiku vahel [...]. Suhtlus toimub [...] keeles, millest **taotleja** aru saab ja milles ta on võimeline arusaadavalt suhtlema.

- 8a. Taotleja taotluse alusel tagab menetlev ametiasutus **võimaluse korral**, et vestlust läbiviivad isikud ja tõlgid on [...] soost, mida [...] taotleja **eelistab**, [...] **välja arvatud kui menetleval ametiasutusel** [...] on alust **arvata**, et sellise taotluse aluseks [...] ei ole põhjused, mis on seotud taotleja raskustega oma taotlust [...] põhjendada.
- 8b. **Isiklik vestlus peab toimuma tingimustes, mis tagavad vajaliku privaatsuse ja konfidentsiaalsuse. Kui menetlev ametiasutus peab seda vajalikuks, võib ta taotleja nõusolekul lubada isiklikul vestlusel viibida ka teistel isikutel.**
9. Isikliku vestluse puudumine, **kui see jäetakse ära lõike 5 kohaselt või kui taotleja muul viisil ei osale või keeldub vastamast esitatud küsimustele ilma mõistliku põhjenduseta**, ei takista menetlevat ametiasutust tegemast otsust [...] rahvusvahelise kaitse taotluse kohta.

Artikkel 13

Isikliku vestluse aruanne ja salvestamine

1. Menetlev ametiasutus või mis tahes muu asutus või eksperdid, kes teda [...] isikliku vestluse korraldamisel abistavad, koostavad põhjaliku ja faktilise aruande, mis sisaldab kõiki **isikliku vestluse** sisulisi elemente, **või vestluse protokoll**i või [...] sellise vestluse **salvestise** protokoll*i*, **mis lisatakse taotleja toimikusse**.
2. Isiklikust vestlusest [...] **võidakse teha** helisalvestis või audiovisuaalsalvestis. Taotlejat teavitatakse salvestamisest enne vestlust. **Kui vestlus salvestatakse, tagab menetlev ametiasutus, et salvestis ja kõik lõikes 1 loetletud kirjalikud tulemused lisatakse taotleja toimikusse**.

3. Taotlejale antakse võimalus kommenteerida või selgitada suuliselt või kirjalikult aruandes või [...] **vestluse protokollis** esinevaid võimalikke vigaseid tõlkeid või vääritimõistmisi kas vestluse lõpus või kindlaksmääratud tähtaja jooksul enne seda, kui menetlev ametiasutus otsuse teeb. Sel eesmärgil teavitatakse taotlejat igakülselt aruande või [...] **vestluse protokoll** sisust, vajaduse korral tõlgi vahendusel. [...]
4. Taotlejal palutakse kinnitada, et aruande või vestluse protokoll sisu kajastab isiklikku vestlust õigesti. Kui [...] ta keeldub kinnitamast, et aruande [...] või isikliku vestluse protokoll sisu kajastab seda õigesti, märgitakse keeldumise põhjused [...] **tema** toimikusse. Selline keeldumine ei takista menetlevat ametiasutust võtmast vastu otsust taotluse kohta.
- 4a. Taotlejalt ei ole vaja nõuda märkuste esitamist või selgituste esitamist aruande või vestluse protokoll kohta ega selle kinnitamist, et aruande sisu või vestluse protokoll kajastab vestlust õigesti, kui:
- a) isiklik vestlus salvestatakse ja siseriikliku õiguse kohaselt võib selle salvestise või protokoll apellatsioonimenetluses tõendina vastu võtta, või
 - b) menetlevale ametiasutusele on selge, et taotlejale antakse pagulasseisund või täiendava kaitse seisund, tingimusel et see pakub liidu ja liikmesriigi õiguse kohaselt samu õigusi ja hüvesid kui pagulasseisund.

5. Ilma et see piiraks artikli 16 lõike 1 kohaldamist, on [...] taotlejatel või [...], kui see on asjakohane, nende õigusnõustajatel juurdepääs [...] lõike 1 kohastele vastavatele kirjalikele tulemustele või salvestusele enne, kui menetlev ametiasutus teeb otsuse. [...] Juurdepääs salvestisele tagatakse siiski apellatsioonimenetluse käigus.
6. Kui taotlus vaadatakse läbi vastavalt artiklites 36 või 40 sätestatud menetlusele, võib menetlev ametiasutus anda taotlejatele ja, kui see on asjakohane, nende õigusnõustajatele juurdepääsu lõike 1 kohasele vastavale kirjalikule tulemusele samal ajal otsuse tegemisega.
7. [...]

III JAGU

[...]TEAVE ÕIGUSLIKE JA MENETLUSLIKE ASPEKTIDE KOHTA

ÕIGUSABI JA ESINDAMINE

Artikkel 14

Õigus õigusabile ja esindamisele

1. [...] Taotlejal [...] on õigus **omal kulul** konsulteerida õigusnõustajaga, kes teda abistab või esindab [...] **tema** taotlusega seotud küsimustes [...].
2. Ilma et see piiraks **lõike 1** [...] kohaldamist, võib taotleja taotleda **ja tal on õigus saada tasuta teavet** haldusmenetluse õiguslike ja menetluslike aspektide kohta ning tasuta õigusabi ja esindamist apellatsioonimenetluses, võttes arvesse vastavalt artikli 15 lõikes 3 ja artikli 15a lõikes 2 sätestatud erandeid [...].
- 2a. Liikmesriigid võivad kooskõlas siseriikliku õigusega ette näha tasuta õigusabi ja esindamise haldusmenetluses.

Artikkel 15

Tasuta teave õiguslike ja menetluslike aspektide kohta [...]

1. [...]
2. [...] Haldusmenetluse kestel tagavad liikmesriigid taotleja taotlusel ja pärast taotluse esitamist, et taotleja konkreetset olukorda arvesse võttes antakse talle õiguslike ja menetluslike aspektide kohta [...] tasuta teavet [...], mis hõlmab vähemalt järgmist:

- a) selgitused järgitava menetluse kohta [...];
 - b) pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundiga seotud taotluse tagasilükkamise korral sellise otsuse põhjused ja teave selle vaidlustamise kohta kooskõlas [...] artikli 35 lõigetega 2 ja 2a. [...]
 - c) [...]
3. **Liikmesriigid** ei pea haldusmenetluse kestel andma tasuta **teavet õiguslike ja menetluslike aspektide kohta** [...], kui [...]:
- a) [...]
 - b) [...]
 - c) [...]
 - d) taotlejat abistab või esindab õigusnõustaja;
 - e) [...] menetlev ametiasutus [...] on seisukohal, et taotlejale antakse pagulasseisund või täiendava kaitse seisund, tingimusel et see pakub liidu ja liikmesriigi õiguse kohaselt samu õigusi ja hüvesid kui pagulasseisund.
- 3a. Kui liikmesriigid näevad kooskõlas siseriikliku õigusega ette [...] õigusabi ja esindamise haldusmenetluses, [...] ei või liikmesriigid käesolevat artiklit kohaldada.

Artikkel 15a

Tasuta õigusabi ja esindamine apellatsioonimenetluses

[...]1.[...] Liikmesriigid tagavad apellatsioonimenetluses taotleja taotluse korral, et talle pakutakse [...] tasuta õigusabi ja esindamist, mis hõlmab siseriikliku õiguse kohaselt nõutavate [...] menetlusedokumentide ettevalmistamist, apellatsioonkaebuse ettevalmistamist ning ärakuulamise korral osalemist [...] kohtus asja arutamisel [...].

[...]2.Liikmesriigid ei pea apellatsioonimenetluse kestel tagama tasuta õigusabi ja esindamist, kui:

- a) **leitakse, et oma rahalise olukorra avalikustanud taotlejal [...] on piisavalt vahendeid õigusabi ja esindamise võimaldamiseks tema enda kulul;**
- b) **[...] leitakse, [...] et apellatsioonkaebusel [...] ei ole piisavalt eduvõimalusi või see on [...] kuritahtlik;**
- c) **apellatsioonkaebus või läbivaatamistaotlus on jõudnud siseriikliku õigusega ette nähtud teise või edasisse apellatsioonastmesse, kaasa arvatud uuesti ärakuulamise ja apellatsioonkaebuse uuesti läbivaatamise korral;**
- d) **taotlejat abistab või esindab õigusnõustaja.**

3. [...].

Õigusnõustaja juurdepääs

1. [...] Õigusnõustajal või muul nõustajal, kes siseriiklikes õigusaktides sätestatud tingimustel abistab või esindab taotlejat, peab olema juurdepääs taotleja toimikus sisalduvale teabele, mille alusel otsus tehakse.
2. **Erandina lõikest 1 võib kooskõlas siseriikliku õigusega keelata [...] juurdepääsu taotleja toimikus sisalduvale teabele või teabeallikatele, kui teabe või allikate avalikustamine ohustaks riigi julgeolekut, teavet andvate organisatsioonide või isikute turvalisust või teabega seotud isikute turvalisust [...]. Sellistel juhtudel tehakse juurdepääs kõnealusele teabele või teabeallikatele apellatsioonimenetluse kestel kättesaadavaks asjaomaste kohtute jaoks kooskõlas siseriikliku õigusega. Taotlejate toimikus sisalduvale teabele või teabeallikatele juurdepääsu võib samuti kooskõlas siseriikliku õigusega [...] keelata, kui avalikustamine kahjustab uurimishuve, mis on seotud rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamisega liikmesriikide pädevate asutuste poolt, või liikmesriikide rahvusvahelisi suhteid või kui teave või teabeallikad on siseriikliku õiguse kohaselt salastatud. Sellistel juhtudel kohaldatakse teabele juurdepääsu suhtes siseriiklikku õigust. [...]**
Liikmesriigid tagavad, et on kehtestatud vajalikud meetmed, et [...] austada taotleja õigust kaitsele. [...]
3. Taotlejat abistaval või esindaval õigusnõustajal [...] peab olema [...] juurdepääs suletud aladele, näiteks kinnipidamisasutustele ja transiiditsoonidele vastavalt direktiivile XXX/XXX/EL [(vastuvõtutingimuste direktiiv)].
4. [...]

5. [...]

6. [...]

Artikkel 17

Õiguslike ja menetluslike aspektide kohta tasuta teabe andmise tingimused ning tasuta õigusabi ja esindamise tingimused

-1. Liikmesriigi asjaomased pädevad asutused või valitsusvälised organisatsioonid, kellele liikmesriik on usaldanud sellise teabe esitamise ülesande, võivad anda tasuta teavet haldusmenetluse õiguslike ja menetluslike aspektide kohta.

1. Artikli 14 lõikes 2a ja artiklis 15a osutatud tasuta õigusabi ja esindamist osutavad õigusnõustajad, [...] kellel on siseriikliku õiguse kohaselt õigus taotlejaid abistada või esindada [...].

2. Liikmesriigid kehtestavad spetsiifilised menetlusnormid, et registreerida ja menetleda rahvusvahelise kaitse taotlustega seoses esitatud taotlusi, mis käsitlevad **õiguslike ja menetluslike aspektide kohta tasuta teabe ning** tasuta õigusabi ja esindamise andmist, või kohaldavad olemasolevaid norme, mis kehtivad samalaadsete siseriiklike juhtumite puhul, tingimusel et need normid ei muuda juurdepääsu **tasuta teabele õiguslike ja menetluslike aspektide kohta ning** tasuta õigusabile ja esindamisele võimalikuks või ülemäära keerukaks.

2a. Liikmesriigid kehtestavad erinormid, mis käsitlevad vastavalt artikli 15 lõike 3 ja artikli 15a lõike 2 kohast keeldumist tasuta teabe andmisest õiguslike ja menetluslike aspektide kohta ning tasuta õigusabi ja esindamise andmisest.

3. Liikmesriigid võivad samuti kehtestada rahalised ja/või ajalised piirangud **õiguslike ja menetluslike aspektide kohta tasuta teabe andmisele ning** tasuta õigusabi ja esindamise pakkumisele, tingimusel et nendega ei piirata põhjendamatult juurdepääsu **tasuta teabele õiguslike ja menetluslike aspektide kohta ning** tasuta õigusabile ja esindamisele. Seoses tasude ja muude kuludega ei tohi õigusabiga seotud küsimustes taotlejaid kohelda vähem soodsamalt kui liikmesriigi enda kodanikke.
4. Liikmesriigid võivad nõuda tehtud kulutuste osalist või täielikku korvamist juhul, kui taotleja rahaline olukord oluliselt paraneb või kui sellise kulutuse tegemine otsustati taotleja esitatud valeandmete põhjal. **Selleks teavitavad taotlejad pädevaid asutusi viivitamata kõigist olulistest muutustest oma finantsseisundis.**

Artikkel 18

ÜRO pagulaste ülemvoliniku roll

1. [...]
 - a) [...]
 - b) [...]
 - c) [...]
2. [...]

II PEATÜKK

ÜLDPÕHIMÕTTED JA TAGATISED

IV JAGU

ERITAGATISED

Artikkel [...] 19 [endine artikkel 20]

[...] Menetluslike erivajaduste hindamine

- 1. Pädevad asutused hindavad, kas taotleja vajab spetsiaalseid menetlustagatise. See hindamine võib olla integreeritud olemasolevatesse siseriiklikesse menetlustesse, see ei pea toimuma haldusmenetluse vormis ning kui siseriiklik õigus seda nõuab, võib selle tingimuseks seada taotleja nõusoleku, sealhulgas hindamise tulemuse kättesaadavaks tegemise menetlevale ametiasutusele.
1. Lõikes -1 osutatud hindamine algatatakse võimalikult kiiresti pärast taotluse esitamist, [...] tehes kindlaks, kas taotleja esitab esimesed tõendid selle kohta, et ta võib vajada [...] spetsiaalseid menetluslikke tagatise [...]. Selle kindlakstegemise aluseks on nähtavad märgid, taotleja avaldused või käitumine või mis tahes asjakohased dokumendid. Alaealiste puhul võetakse arvesse ka vanemate, vastutava täiskasvanu või taotleja esindaja avaldusi.

Pädevad asutused lisavad taotleja toimikusse teabe selliste esimeste tõendite kohta ja teevad selle teabe menetlevale ametiasutusele kättesaadavaks.

2. [...]

3. [...]

Lõikes -1 osutatud hindamist jätkatakse [...] pärast taotluse esitamist, sealhulgas juhul, kui need vajadused ilmnevad menetluse hilisemas etapis, võttes arvesse lõikes 1 osutatud taotleja toimikus sisalduvat teavet. Hinnang vaadatakse läbi, kui taotleja olukord muutub.

3a. Pädev asutus võib [...] taotleja eelneval nõusolekul, mis hõlmab ka nõusolekut tulemuste edastamisega, suunata taotleja asjakohase arsti või psühholoogi või mõne teise spetsialisti juurde, et saada nõu selle kohta, kas taotleja vajab spetsiaalseid menetlustagatise. Menetlev ametiasutus võib seda tulemust arvesse võtta, kui ta otsustab, mis laadi spetsiaalseid menetlustagatise taotlejale võidakse anda.

Vajaduse korral võib selle hindamise ühendada artiklites 23 ja 24 osutatud meditsiiniliste hindamistega.

4. [...]

4a. Pädevate asutuste asjaomased töötajad, kes hindavad vajadust spetsiaalsete menetlustagatiste järele, saavad [...] koolituse, mis võimaldab neil kindlaks teha, et taotleja võib vajada spetsiaalseid menetlustagatise, ning rahuldada neid vajadusi, kui need on kindlaks tehtud [...].

Spetsiaalseid menetlustagatise vajavad taotlejad

1. [...]
2. Kui on kindlaks tehtud, et taotleja vajab spetsiaalseid menetlustagatise, võimaldatakse talle **vajalik [...]** tugi, et ta saaks kasutada käesolevas määruses sätestatud õigusi ja täita selles sätestatud kohustusi [...].
3. Kui **menetlev ametiasutus, sealhulgas muu asjaomase riikliku ametiasutuse hinnangu põhjal, leiab, et [...] vajalikku** toetust ei saa anda artiklis 40 osutatud kiirendatud läbivaatamismenetluse või artiklis 41 [...] osutatud piirimenetluse raames, ei kohalda menetlev ametiasutus neid menetlusi taotleja suhtes või lõpetab nende kohaldamise.
4. [...]

Artikkel 21

Alaealiste suhtes kehtivad tagatised

1. Käesoleva määruse kohaldamisel peaks **pädevate asutuste [...]** esmane kohus olema kaitsta lapse parimad huve.
2. **Kui menetlev ametiasutus leiab, et see on lapse parimates huvides ja vajalik rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamiseks, korraldab ta alaealisele isikliku vestluse, võttes eelkõige arvesse alaealise vanust ja küpsust. Menetlev ametiasutus võib sellise vestluse korraldada ka alaealise, vastutava täiskasvanu või alaealise esindaja taotlusel. [...]**

2a. [...] **Alaealist** küsitleb isik, kellel on [...] **asjakohased** teadmised alaealiste õigustest ja erivajadustest. [...] **Vestlus** viiakse läbi lapsetundlikul [...] viisil, **mille puhul võetakse arvesse lapse vanust, küpsust ja parimaid huve.**

2aa. **Kui alaealisega on kaasas saatja, toimub isiklik vestlus vastutava täiskasvanu juuresolekul. Liikmesriigid võivad vajaduse korral ja kui see on lapse parimates huvides, korraldada alaealisega isikliku vestluse ka vajalike oskuste ja teadmistega isiku juuresolekul. Põhjendatud juhtudel ja üksnes siis, kui see on lapse parimates huvides, võib menetlev ametiasutus alaealist küsitleda ilma vastutava täiskasvanu kohalviibimiseta, tingimusel et ta tagab, et alaealist abistab vestluse ajal isik, kellel on vajalikud oskused ja teadmised, et kaitsta lapse parimaid huve.**

3. **Menetleva ametiasutuse asjaomased töötajad [...] saavad asjakohast koolitust [...]** alaealiste õiguste ja erivajaduste kohta.

Artikkel 22

Eritagatised saatjata alaealisele

- 1. **Pädevad asutused tagavad, et saatjata alaealisi esindatakse ja abistatakse viisil, mis võimaldab neil kasutada käesoleva määruse, [määruse (EL) nr XXX/XXX [varjupaiga- ja rändehalduse määrus]] ja määruse (EL) nr XXX/XXX [Eurodaci määrus] kohaseid õigusi ja täita nendest tulenevaid kohustusi.**
- 1. **[...] Kui taotluse esitab isik, kes väidab end olevat alaealine või kellega seoses on objektiivselt alust arvata, et ta on alaealine, ja kes on saatjata, määravad pädevad asutused [...]:**

- a) võimalikult kiiresti [...] isiku, kellel on vajalikud oskused ja teadmised, et alaealist ajutiselt abistada, et kaitsta tema parimaid huve ja üldist heaolu, mis võimaldab alaealisel kasutada käesolevast [...] määrusest tulenevaid õigusi, ning kes asjakohasel juhul tegutseb esindajana kuni esindaja määramiseni [...];
- c) esindaja, tehes seda niipea kui võimalik, kuid mitte hiljem kui viisteist tööpäeva alates taotluse esitamisest, või niipea kui võimalik, kuid mitte hiljem kui viisteist tööpäeva pärast vanuse hindamise tulemuse saamist, mille kohaselt taotleja on alaealine, kui see on asjakohane. [...]

Esindaja ja punktis a osutatud isik võivad olla samad, mis on sätestatud [direktiivi (EL) nr XXX/XXX (vastuvõtutingimuste direktiiv) artiklis 23]. Ta võtab arvesse alaealise enda seisukohti tema vajaduste kohta vastavalt alaealise vanusele ja küpsusele.

[...]

Kui pädev asutus on jõudnud seisukohale, et isik, [...] kes väidab end olevat alaealine, [...] on ilma kahtluseta [...] vanem kui 18 aastat, ei pea ta käesoleva lõike kohaselt esindajat määrama.

Esindaja või lõike 1 punktis a osutatud isiku kohustused lõpevad, kui pädevad asutused leiavad pärast artikli 24 lõikes 1 osutatud vanuse hindamist, et taotleja ei ole alaealine, või kui taotleja ei ole enam saatjata alaealine.

1aa. Saatjata alaealiste esitatud taotluste ebaproportsionaalselt suure arvu korral või muudes erandlikes olukordades võib esindaja määramise tähtaega pikendada kümne tööpäeva võrra.

1a. Kui [...] lõike 1 punkti a kohaseks isikuks või esindajaks on määratud organisatsioon, [...] määrab ta füüsilise isiku, kes täidab saatjata alaealise suhtes [...] neid ülesandeid.

[...]

1c. [...] Pädev asutus [...] teeb viivitamatult järgmist:

- a) teavitab saatjata alaealist [...] lapsesõbralikul viisil ja keeles, mille puhul on põhjust eeldada, et alaealine saab sellest aru, lõike 1 punktis a osutatud isiku ja esindaja määramisest ning sellest, kuidas esitada esindaja vastu kaebus konfidentsiaalselt ja turvaliselt;**
- b) teavitab menetlevat ametiasutust ja vajaduse korral taotluse registreerimise eest vastutavat pädevat asutust sellest, et saatjata alaealisele on määratud esindaja; ning**
- c) teavitab lõike 1 punktis a osutatud isikut ja esindajat saatjata alaealise taotlusega seotud asjakohastest asjaoludest, menetlusetappidest ja tähtaegadest.**

- 1d. Lõike 1 punktis a osutatud isik kohtub saatjata alaealisega ja täidab järgmisi ülesandeid, välja arvatud juhul, kui neid täidab õigusnõustaja:**
- a) annab saatjata alaealisele asjakohast teavet käesolevas määruses sätestatud menetluste kohta;**
 - b) abistab vajaduse korral saatjata alaealist seoses artiklis 24 osutatud vanuse hindamise menetlusega;**
 - c) annab vajaduse korral saatjata alaealisele asjakohast teavet ja abistab teda seoses [määruses (EL) nr XXXX/XXXX [varjupaiga- ja rändehalduse määrus]] ja määruses (EL) nr XXXX/XXXX [Eurodaci määrus] sätestatud menetlustega.**
- 1da. Kuni esindajat ei ole määratud, võivad liikmesriigid volitada lõike 1 punktis a osutatud isikut [...] abistama alaealist taotluse registreerimisel ja esitamisel või esitama taotluse taotleja nimel kooskõlas artikliga 32.**
- 1e. Esindaja kohtub saatjata alaealisega ja täidab järgmisi ülesandeid, välja arvatud juhul, kui neid täidab õigusnõustaja:**
- a) annab vajaduse korral saatjata alaealisele asjakohast teavet käesolevas määruses sätestatud menetluste kohta;**

- b) abistab vajaduse korral saatjata alaealist seoses artiklis 24 osutatud vanuse hindamise menetlusega;
- ba) abistab vajaduse korral saatjata alaealist taotluse registreerimisel;
- c) abistab vajaduse korral saatjata alaealist taotluse esitamisel või esitab taotluse tema nimel vastavalt artiklile 32;
- d) abistab vajaduse korral saatjata alaealist seoses isikliku vestlusega ja osaleb selles ning teavitab saatjata alaealist isikliku vestluse võimalikest tagajärgedest ja sellest, kuidas vestluseks valmistuda;
- e) annab vajaduse korral saatjata alaealisele asjakohast teavet ja abistab teda seoses [määruses (EL) nr XXXX/XXXX [varjupaiga- ja rändehalduse määrus]] ja määruses (EL) nr XXXX/XXXX [Eurodaci määrus] sätestatud menetlustega.

Isiklikul vestlusel on esindajal võimalus esitada küsimusi või teha märkusi, tehes seda vestluse läbiviija kehtestatud raamistikus.

Esindaja puudumine ei takista menetlevat ametiasutust vestlust läbi viimast, kui saatjata alaealisel on asjaomase liikmesriigi õiguse kohaselt õigus- ja teovõime või kui õigusnõustaja viibib kohal ja võetakse arvesse lapse parimaid huve.

2. [...]
3. [...]
4. [...] **Esindaja** täidab oma [...] **ülesandeid** kooskõlas lapse parimate huvide põhimõttega. **Esindajal** on vajalikud [...] **teadmised alaealiste õigustest ja erivajadustest** ning teda ei ole teadaolevalt süüdi mõistetud laste suhtes toimepandud kuritegudes [...] **ja** laste väärkohtlemises **või kuritegudes ja väärkohtlemises, mis tekitavad tõsiseid kahtlusi, kas isik on võimeline täitma alaealiste suhtes vastutust.**
- 4a. [...] **Esindajat** vahetatakse **vajaduse korral, eelkõige** juhul, [...] kui [...] **pädevad** asutused leiavad, et ta ei ole oma ülesandeid nõuetekohaselt täitnud [...]. Organisatsioone või [...] **füüsilisi isikuid**, kelle huvid on vastuolus [...] saatjata alaealise huvidega, ei **määrata** [...] **esindajaks.**
5. [...] **Pädevad** asutused määravad [...] **esindaja**, kes samaaegselt vastutab [...] **proportsionaalse ja piiratud** arvu alaealiste eest, [...] **et tagada tema võimekus** oma ülesandeid tulemuslikult täita.
- 5a. Liikmesriigid [...] **tagavad, et on olemas haldus- või kohtuasutused või muud üksused**, kes vastutavad [...] **järelevalve ja selle tagamise eest, et lõike 1 punkti a kohaselt määratud isik ja esindaja täidavad nõuetekohaselt oma ülesandeid [...]. Need haldus- või kohtuasutused või muud üksused** [...] vaatavad läbi kaebused, mille saatjata alaealised on [...] **oma esindaja vastu esitanud.**
6. [...]

V JAGU

ARSTLIK LÄBIVAATUS [...] JA VANUSE HINDAMINE

Artikkel 23

Arstlik läbivaatus

1. Kui menetlev ametiasutus leiab, et see on rahvusvahelise kaitse taotluse [...] **läbivaatamiseks** kooskõlas määrusega (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)] asjakohane ning kui taotleja sellega nõus on, [...] **võib menetlev ametiasutus [...] taotleda**, et taotleja suhtes viiakse läbi arstlik läbivaatus seoses märkide ja sümptomitega, mis viitavad varasemale tagakiusamisele või suurele kahjule; **menetlevat ametiasutust teavitatakse läbivaatuse tulemustest**.
2. **Alaeraldise puhul tehakse arstlik läbivaatus ainult siis, kui vanem[...], vastutav täiskasvanu, esindaja või artikli 22 lõike 1 punktis a osutatud isik ja, kui see on siseriikliku õigusega ette nähtud, taotleja on sellega nõus. [...] Arstlik läbivaatus on [...] tasuta [...].**
3. Kui lõike 1 kohast arstlikku läbivaatust ei toimu, teavitab menetlev ametiasutus taotlejaid sellest, et nad võivad omal algatusel ja omal kulul korraldada arstliku läbivaatuse seoses varasemast tagakiusamisest või suurest kahjust tulenevate märkide ja sümptomitega.
4. **Lõikes 1 osutatud** arstliku läbivaatuse tulemused esitatakse menetlevale ametiasutusele nii kiiresti kui võimalik ja menetlev ametiasutus hindab neid koos muude taotlusega kaasnevate dokumentidega.
- 4a. **Lõikes 1 osutatud arstlik läbivaatus on [...] võimalikult vähe sekkuv ja seda viivad läbi üksnes meditsiinitöötajad viisil, mis austab isiku väärikust.**

5. Taotleja keeldumine arstlikust läbivaatusest **või otsus teha arstlik läbivaatus omal algatusel, kui selline läbivaatus ei toimu sobiva aja jooksul**, ei takista menetlevat ametiasutust rahvusvahelise kaitse taotluse kohta otsust tegemast.

Artikkel 24

[...] Alaealiste vanuse hindamine

1. Taotleja vanuse suhtes tekkinud kahtluse korral hindavad pädevad asutused taotleja ütluste või muude asjakohaste, sealhulgas mittemeditsiiniliste näitajate põhjal, kas taotleja on alaealine.

[...] Arstlikku läbivaatust [...] kasutatakse vanuse hindamisel viimase abinõuna, kui taotleja, vanema, vastutava täiskasvanu, [...] esindaja või artikli 22 lõike 1 punktis a osutatud isiku avalduse või muu asjakohase teabe põhjal on endiselt kahtlusi, kas taotleja on alaealine või mitte [...].

Kui käesolevas lõikes osutatud vanuse hindamise [...] tulemus ei ole piisavalt kindel, eeldavad **pädevad asutused**, et taotleja on alaealine.

2. [...]
3. [...] Arstlik läbivaatus on [...] **võimalikult vähe sekkuv ja** see viiakse läbi [...] **viisil, mis** austab isiku väärikust [...]. **Sellise läbivaatuse** viivad läbi [...] meditsiinitöötajad, et saada võimalikult usaldusväärne tulemus.

4. Kui arstlikku läbivaatust kasutatakse [...] **taotleja vanuse hindamiseks**, tagab [...] **pädev asutus**, et [...] **taotlejat ja tema vanemat**, [...] **vastutavat täiskasvanut, tema esindajat** [...] **või artikli 22 lõike 1 punktis a osutatud isikut** teavitatakse enne nende rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamist keeles, millest nad aru saavad või [...] millest arusaamist **võib neilt eeldada**, võimalusest hinnata nende vanust [...] arstliku läbivaatuse teel. See hõlmab ka teavet sellest, millisel viisil läbivaatust tehakse, kuidas võivad arstliku läbivaatuse tulemused mõjutada taotluse läbivaatamist, samuti [...] võimalusest arstlikust läbivaatusest keelduda ning sellest, millised on selle keeldumise tagajärjed.
- 4a. **Arstlik läbivaatus tehakse vanuse hindamiseks ainult siis, kui [...] vanem[...], vastutav täiskasvanu, esindaja või artikli 22 lõike 1 punktis a osutatud [...] isik ja, kui see on siseriikliku õigusega ette nähtud, taotleja on sellega nõus, olles eelnevalt saanud lõikes 4 sätestatud teabe.**
5. [...] **Taotleja, vanema, [...] vastutava täiskasvanu, [...] esindaja või artikli 22 lõike 1 punktis a osutatud isiku** keeldumine arstlikust läbivaatusest, **mis viiakse läbi taotleja vanuse hindamiseks**, [...] ei takista menetlevat ametiasutust tegemast otsust rahvusvahelise kaitse taotluse kohta. **Sellist keeldumist võib käsitada üksnes ümberlükatava eeldusena, et taotleja ei ole alaealine.**
6. [...] **Pädevad asutused võivad [...] võtta arvesse [...] vanuse hindamise otsuseid, [...] mille on teinud teiste liikmesriikide pädevad asutused** käesoleva artikli kohaselt läbi viidud arstliku läbivaatuse põhjal ja asjaomase liikmesriigi õigusaktide kohaselt tunnustatud meetodeid kasutades. **Pädevad asutused võivad arvesse võtta ka asjaolu, et taotleja on varem teises liikmesriigis deklareerinud, et ta on täisealine, ja on seega selles liikmesriigis sellisena registreeritud.**

III PEATÜKK

HALDUSMENETLUS

I JAGU

JUURDEPÄÄS MENETLUSELE

Artikkel 25

Taotluse esitamine rahvusvahelise kaitse saamiseks

1. Rahvusvahelise kaitse taotlus **loetakse** esitatuks, kui kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, **sealhulgas saatjata alaealine**, väljendab **isiklikult artikli 5 lõikes 3aa osutatud pädevale asutusele [...] vajadust saada liikmesriigilt [...] rahvusvahelist kaitset [...]**.

[...]
- 1a. Asutusi, kes vastutavad vastuvõturajatiste eest kooskõlas direktiiviga XXX/XXX/EL [(vastuvõtutingimuste direktiiv)], teavitatakse vajaduse korral taotluse esitamisest. Kolmandate riikide kodanike puhul, kellele tehakse määruse (EL) nr XXX/XXX [taustakontrolli määrus] [...] artikli 3 lõikes 1 osutatud taustakontroll, võivad liikmesriigid otsustada seda sätet kohaldada alles pärast taustakontrolli lõppu.
2. [...]

Artikkel 26

Vastutavate asutuste ülesanded pärast taotluse esitamist

1. [...]
- a) [...]
- b) [...]
- c) [...]
- d) [...]
2. [...]

Artikkel 27

Rahvusvahelise kaitse taotluste registreerimine

1. **Rahvusvahelise kaitse taotluse [...] registreerimise eest vastutavad asutused või neid selle ülesande täitmisel abistavad eksperdid registreerivad taotluse viivitamata ja hiljemalt [...] seitsme päeva jooksul selle esitamise hetkest. [...] Selleks registreerivad nad vähemalt järgmise teabe mis võib pärineda määruse (EL) nr XXX/XXX (taustakontrolli määrus) artiklis 13 osutatud taustakontrolli vormilt]:**
 - a) nimi, sünniaeg ja -koht, [...] sugu, kodakondsus või kodakondsuse puudumine, määruse (EL) nr XXX/XXX (varjupaiga- ja rändealduse määrus) artikli 2 punktis g määratletud pereliikmed ning, kui see on kohaldatav, alaealiste puhul määruse (EL) nr XXX/XXX (varjupaiga- ja rändealduse määrus) artikli 2 punktis h määratletud õed-vennad või sugulased, kes viibivad liikmesriigis, [...] ning muud taotleja isikuandmed, mis on seotud rahvusvahelise kaitse menetluse ja vastutava liikmesriigi määramisega;

- b) **kui see dokument on olemas, siis taotleja isikut tõendava või reisidokumendi liik, [...] number ja kehtivusaeg ning selle välja andnud riik, samuti taotleja muud dokumendid, mida pädev asutus peab asjakohaseks seoses tema isikusamasuse tuvastamise, rahvusvahelise kaitse menetluse läbiviimise ja vastutava liikmesriigi määramisega;**
- ba) **taotluse kuupäev, taotluse esitamise koht ja asutus, kellele taotlus esitati;**
- bb) **taotleja asukoht või elukoht või aadress ning olemasolu korral telefoninumber ja e-posti aadress, mille abil taotlejaga saab ühendust võtta.**
- 1a. **Pädevad asutused koguvad määruses [(EL) nr XXX/XXX (Eurodaci määrus)] osutatud biomeetrilisi andmeid rahvusvahelise kaitse taotluse esitamisel või registreerimisel, kui see on asjakohane, ning edastavad need andmed kooskõlas nimetatud määrusega.**
- [...]
- 1b. **Kui taotlus esitatakse asutusele, kellele on usaldatud rahvusvahelise kaitse taotluste vastuvõtmise ülesanne ja kes ei vastuta taotluste registreerimise eest, teavitab see asutus vajaduse korral viivitamata ja hiljemalt [...] kolme tööpäeva jooksul alates taotluse esitamisest taotluste registreerimise eest vastutavat asutust ning vastutav asutus registreerib taotluse niipea kui võimalik ja hiljemalt [...] seitsme päeva jooksul alates teabe saamisest taotluste registreerimise eest vastutava asutuse poolt.**

2. [...]
3. Kui [...] ebaproportsionaalselt palju kolmandate riikide kodanikke või kodakondsuseta isikuid esitab **taotluse sama ajavahemiku jooksul, mis raskendab taotluste registreerimist lõigetes 1 ja 1b sätestatud tähtaegade jooksul, [...] registreeritakse taotlus hiljemalt [...] 21 päeva jooksul.**
4. [...] Liikmesriigid võivad korduvate taotluste puhul reguleerida erandeid lõike 1 punktidest a, b ja bb ning lõikest 1a, tingimusel et kõnealustes lõigetes osutatud teave on pädevale asutusele juba kättesaadav.
5. Kolmandate riikide kodanike suhtes, kellele tehakse määruse (EL) nr XXX/XXX [taustakontrolli määrus] artikli 3 lõikes 1 osutatud taustakontroll, kohaldatakse lõikeid 1–4 alles pärast taustakontrolli lõppu.
6. [...]

Artikkel 28

Rahvusvahelise kaitse taotluste esitamine

1. Taotleja esitab taotluse **selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus taotlus esitatakse, niipea kui võimalik ja hiljemalt [...]21 [...] päeva[...] jooksul alates [...] taotluse registreerimisest, tingimusel et talle antakse [...] vastavalt käesolevale artiklile tegelik võimalus seda teha. Erandina esitatakse artiklis 32 osutatud juhtudel taotlus hiljemalt 21 päeva jooksul alates esindaja määramisest. Kui taotlust ei esitata menetlevale ametiasutusele, teavitab pädev asutus menetlevat ametiasutust viivitamata taotluse esitamisest.**

- 1a. Pärast varjupaiga- ja rändehalduse [määruse artikli 26 lõike 1 punkti a] kohast üleandmist esitab taotleja taotluse vastutava liikmesriigi pädevatele asutustele võimalikult kiiresti ja hiljemalt 21 päeva jooksul pärast seda, kui vastutava liikmesriigi pädevad asutused on taotleja isiku tuvastanud [...].
- 1b. Taotlus esitatakse isiklikult, kindlaksmääratud ajal või kuupäeval ja kohas, millest pädevad asutused teatavad taotlejale.

Liikmesriigid võivad siseriiklikus õiguses sätestada, et taotlus loetakse isiklikult esitatuks, kui pädev asutus tuvastab, et taotleja viibib taotluse registreerimise või esitamise ajal füüsiliselt liikmesriigi territooriumil.

Teise võimalusena võivad liikmesriigid siseriiklikus õiguses sätestada taotlejale võimaluse esitada taotlus vormil, sealhulgas juhul, kui ta ei saa isiklikult kohale ilmuda temast sõltumatute püsivate ja tõsiste asjaolude tõttu, nagu vangistus või pikaajaline haiglaravi. Taotlus loetakse esitatuks, kui taotleja esitab lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul vormi ja kui pädev asutus teeb kindlaks, et käesolevas lõikes sätestatud tingimused on täidetud. Sellisel juhul hakatakse taotluse läbivaatamise tähtaega arvestama kuupäevast, mil pädev asutus vormi kätte sai.

2. [...]

3. **Lõike 1b esimese lõigu kohaldamise eesmärgil, kui [...]** ebaproportsionaalselt palju kolmandate riikide kodanikke või kodakondsuseta isikuid [...] **esitab** rahvusvahelise kaitse taotluse sama ajavahemiku jooksul, mistõttu on raske [...] **määrata taotlejale kohtumiseks aega** [...] **kõnealuse** tähtaja [...] jooksul], **määratakse** taotlejale [...] taotluse esitamiseks **kohtumisaeg**, mis on hiljemalt [...] **kahe** kuu jooksul alates [...] taotluse registreerimise kuupäevast.

4. Taotlust esitades peavad taotlejad **võimalikult kiiresti** esitama kõik andmed **ja nende valduses olevad dokumendid**, millele on osutatud määruse (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)] artikli 4 lõikes 2[...], mis on vajalikud taotluse põhjendamiseks. [...] **Pärast** taotluse esitamist, **eelkõige** [...] **isiklikul vestlusel**, [...] **lubatakse** taotlejatel esitada taotluse läbivaatamiseks vajalikke täiendavaid andmeid, tehes seda **liikmesriigi määratud tähtjaks või kui sellist tähtaega ei ole määratud**, siis kuni haldusmenetluses tehtud otsuse vastuvõtmiseni [...].

[...]

5. [...]

6. [...]

6aa. Taotlejal ei lubata taotlust esitada, kui ta keeldub täitmast kohustust esitada **biomeetrilisi andmeid vastavalt määrusele (EL) nr XXX/XXX (Eurodaci määrus)**, tingimusel et [määruse (EL) nr XXX/XXX (Eurodaci määrus) artikli 2 lõikes 3] sätestatud haldusmeetmed on ammendatud. Kohaldatakse artiklis 39 sätestatud menetlust.

- 6a. Liikmesriigid võivad korraldada juurdepääsu menetlusele nii, et taotluse koostamine, registreerimine või esitamine toimuks samal ajal. [...]

Artikkel 29

Taotlejale antavad dokumendid

1. Selle liikmesriigi **pädevad** asutused, kus rahvusvahelise kaitse taotlus esitatakse, esitavad taotlejale registreerimisel dokumendi [...], **mis tõendab**, et taotlus on esitatud **ja registreeritud ning mis kehtib kuni lõikes 2 osutatud dokumendi väljastamiseni [...]**.
- 1a. **Lõikes 1 osutatud dokumenti ei pea esitama, kui lõikes 2 osutatud dokumenti on juba võimalik väljastada.**
- 1b. **Lõikes 1 osutatud dokument võetakse lõikes 2 osutatud dokumendi väljastamisel tagasi.**
2. Selle liikmesriigi **pädevad** asutused, kus taotlus esitatakse **vastavalt artikli 28 lõigetele 1 ja 1a, väljastavad [...] võimalikult kiiresti pärast** taotluse esitamist dokumendi, **mis sisaldab vähemalt järgmisi andmeid, mida tuleb vajaduse korral ajakohastada [...]:**
 - a) **taotleja nimi, sünniaeg ja -koht, sugu, kodakondsus või kodakondsuse puudumine, [...] näokujutis ja allkiri [...];**
 - b) **[...] väljastav asutus, väljastamise kuupäev ja koht ning dokumendi kehtivusaeg;**
 - c) **[...] isiku staatus taotlejana;**

- d) kinnitus, et taotlejal on õigus liikmesriigi territooriumile jääda, ja märge selle kohta, kas taotlejal on õigus vabalt liikuda kogu liikmesriigi territooriumil või selle osas;
- e) märge selle kohta, et dokument ei ole [...] reisdokument **ja et taotlejal ei ole lubatud reisida ilma loata teistesse liikmesriikidesse [...]**.
- f) [...]

2a. Käesolevas artiklis osutatud dokumente ei ole vaja väljastada siis kui taotleja on vahi all või vangistuses ning seni kuni taotleja on vahi all või vangistuses [...]või tema suhtes kohaldatakse artiklites 41–41d osutatud menetlust.

2b. Saatjaga alaealiste puhul võivad käesolevas artiklis osutatud dokumendid, mis väljastatakse ühele vanemale või vastutavale täiskasvanule, vajaduse korral hõlmata ka alaealist.

2c. Käesolevas artiklis osutatud dokumendid [...] ei pea olema isikut tõendavad dokumendid, kuid neid käsitatakse piisavate vahenditena, mille abil taotlejad saavad end rahvusvahelise kaitse menetluse ajal riiklike ametiasutuste jaoks identifitseerida.

3. [...]

4. Lõikes 2 osutatud dokument kehtib [...] kuni [...] 12 kuud [või kuni taotleja antakse üle teisele liikmesriigile kooskõlas määrusega (EL) nr XXX/XXX [varjupaiga- ja rändehalduse määrus]]. Kui dokumendi on väljastanud vastutav liikmesriik, pikendatakse selle kehtivust [...] nii, et see hõlmaks ajavahemikku, mille jooksul taotlejal on õigus jääda [...] selle territooriumile [...]. Dokumendi kehtivusaeg [...] ei anna õigust riiki jääda [...] kooskõlas käesoleva määrusega.

5. [...]

Juurdepääs menetlusele kinnipidamisasutustes ja piiripunktides

1. [...]
- a) [...]
- b) [...]
- c) [...]
3. **Kui taotleja esitab taotluse kinnipidamisasutuses, vanglas või välispiiril asuvas piiripunktis, sealhulgas transiiditsoonis, [...] teevad [...] pädevad asutused korralduse suulise tõlke teenuste osutamiseks [...] ulatuses, mis on vajalik rahvusvahelise kaitse menetlusele juurdepääsu hõlbustamiseks.**
4. Organisatsioonidele ja isikutele, **kellel on siseriikliku õiguse kohaselt lubatud [...] isikuid nõustada, antakse [...] juurdepääs kinnipidamisasutustes viibivatele või välispiiril asuvates piiripunktides, sealhulgas transiiditsoonis viibivatele [...] taotlejatele. Sellise juurdepääsu tingimuseks võib olla eelnev kokkulepe pädevate asutustega.**

Lisaks võivad liikmesriigid [...] siseriikliku õiguse kohaselt kehtestada juurdepääsupiirangud, **kui** see on vajalik asjaomase piiripunkti, **sealhulgas transiiditsooni** või kinnipidamisasutuse julgeoleku, avaliku korra või halduskorralduse huvides, tingimusel et juurdepääsu ei piirata seejuures märkimisväärselt või ei muudeta päris võimatuks.

Artikkel 30a

Taotlused, mis esitatakse täiskasvanu nimel, kes vajab abi õigus- ja teovõime teostamiseks

1. Täiskasvanu puhul, kes kooskõlas siseriikliku õigusega vajab abi õigus- ja teovõime teostamiseks (edaspidi „ülalpeetav täiskasvanu“), võib täiskasvanu, kes on asjaomase liikmesriigi õiguse või tava kohaselt tema eest vastutav (edaspidi „vastutav täiskasvanu“), koostada ja esitada taotluse ülalpeetava täiskasvanu nimel.
2. Ülalpeetav täiskasvanu viibib taotluse esitamisel kohal, [...] välja arvatud juhul, kui on mõjuvad põhjused, miks ta ei saa kohal viibida, või kui taotlus esitatakse vormil (kui selline võimalus on ette nähtud siseriikliku õigusega).

[...]

Artikkel 31

[...] Saatjaga alaealise nimel esitatud taotlused

[...]

1. [...] Saatjaga alaealisel on õigus esitada taotlus enda nimel, kui tal on asjaomase liikmesriigi õiguse kohaselt õigus- ja teovõime. Kui saatjaga alaealisel ei ole asjaomase liikmesriigi siseriikliku õiguse kohaselt õigus- ja teovõimet, esitab tema nimel taotluse vanem või mõni teine täiskasvanu, kes on kas asjaomase liikmesriigi õiguse või tava kohaselt alaealise eest vastutav.

2. [...] Saatjaga alaealise puhul, kellel ei ole asjaomase liikmesriigi õiguse kohaselt õigus- ja teovõimet ja kes viibib ajahetkel, mil vanem koostab või esitab rahvusvahelise kaitse taotluse, selle liikmesriigi territooriumil, kellele rahvusvahelise kaitse taotlus esitati, ning eelkõige juhul, kui kõnealusel alaealisel puuduvad muud seaduslikud vahendid riigis viibimiseks, käsitatakse taotluse koostamist ja esitamist vanema või mõne teise tema eest vastutava täiskasvanu poolt alaealise nimel rahvusvahelise kaitse taotluse koostamise ja esitamisenä. Liikmesriigid võivad otsustada kohaldada käesolevat lõiget ka saatjaga alaealise puhul, kes on sündinud haldusmenetluse ajal või kes viibib haldusmenetluse juures.
3. [...] Kui saatjaga alaealise vanem või tema eest vastutav täiskasvanu esitab taotluse alaealise nimel, viibib alaealine taotluse esitamise juures, välja arvatud juhul, kui on mõjuvad põhjused, miks alaealine ei saa kohal viibida, või kui taotlus esitatakse alaealise nimel vormil (kui selline võimalus on ette nähtud siseriikliku õigusega).
4. [...]
5. [...]
6. [...]
7. [...]
8. [...]
9. [...]
10. [...]

Saatjata alaealiste taotlused

1. Saatjata alaealisel **on õigus** esitada taotlus enda nimel, kui tal on [...] asjaomase liikmesriigi õiguse kohaselt [...] õigus- ja teovõime. **Kui saatjata alaealisel ei ole asjaomase liikmesriigi siseriikliku õiguse kohaselt õigus- ja teovõimet, [...] esitab tema nimel taotluse [...] esindaja või artikli 22 lõike 1 punktis a osutatud [...] isik.**

[...]
2. Saatjata alaealise puhul, kellel ei ole asjaomase liikmesriigi õiguse kohaselt õigus- ja teovõimet, esitatakse taotlus [...] artikli 28 lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul, võttes arvesse lapse parimaid huve [...].

[...]
- 2a. **Kui saatjata alaealise esindaja või [...] artikli 22 lõike 1 punktis a osutatud isik esitab taotluse alaealise nimel, viibib alaealine taotluse esitamise juures, välja arvatud juhul, kui on mõjuvad põhjused, miks alaealine ei saa kohal viibida, või kui taotlus esitatakse vormil (kui selline võimalus on ette nähtud siseriikliku õigusega).**
3. [...] [...]

II JAGU

LÄBIVAATAMISMENETLUS

Artikkel 33

Taotluste läbivaatamine

1. [...] **Menetlev ametiasutus** vaatab rahvusvahelise kaitse taotlused läbi ja võtab nende suhtes vastu otsused kooskõlas II peatükis sätestatud üldpõhimõtete ja tagatistega.
2. [...] Menetlev ametiasutus hindab taotlusi objektiivselt, erapooletult ja üksikjuhtumi põhiselt. Taotluse läbivaatamisel [...] võtab [...] **menetlev ametiasutus** arvesse järgnevat:
 - a) taotleja poolt [...] vastavalt [määruse EL nr XXX/XXX (miinimumnõuete määrus) artikli 4 lõigetele 1 ja 2] esitatud asjakohased avaldused ja dokumendid;
 - b) [...] asjakohane, [...] täpne ja ajakohastatud teave seoses olukorraga, mis valitseb taotluse kohta otsuse tegemise ajal taotleja päritoluriigis, sealhulgas päritoluriigi õigusaktid ja nende kohaldamise viis, [...] mis on saadud asjakohastest ja kättesaadavatest siseriiklikest, üleliidulistest ja rahvusvahelistest allikatest, ning võimaluse korral [...] konkreetsetes [...] päritoluriikides valitseva olukorra ühine analüüs ja juhised, millele on osutatud määruse (EL) nr 2021/2303 [...] (ELi Varjupaigaameti määrus) artiklis 11 [...];

- ca) esimese varjupaigariigi või turvalise kolmanda riigi mõistete kohaldamisel asjakohane, täpne ja ajakohane teave olukorra kohta, mis valitseb taotluse kohta otsuse tegemise ajal kolmandas riigis, mida käsitatakse esimese varjupaigariigi või turvalise kolmanda riigina;
- d) taotleja individuaalne seisund ja isiklikud asjaolud, [...] nagu taust, **sugu** [...], vanus, seksuaalne sättumus ja sooidentiteet, et hinnata, kas taotleja suhtes toime pandud või võimalikud teod võiksid taotleja isiklikest asjaoludest lähtudes osutada tagakiusamiseks või tekitada suurt kahju;
- e) kas taotleja tegevus pärast päritoluriigist lahkumist oli seotud rahvusvahelise kaitse taotlemiseks vajalike tingimuste loomise ainu- või põhieesmärgiga, et hinnata, kas kõnealune tegevus põhjustaks nimetatud riiki tagasipöördumisel taotleja tagakiusamist või talle suure kahju tekitamist, **nagu sellele on viidatud [määruse (EL) nr XXX/XXX (miinimumnõuete määrus) artiklis 5];**
- f) kas on võimalik mõistlikult eeldada, et taotleja annab ennast mõne teise riigi kaitse alla, mille kodakondsusele tal on õigus;
- fa) **kas [määruse (EL) nr XXX/XXX (miinimumnõuete määrus) artiklis 8] osutatud riigisisese kaitse alternatiiv on kohaldatav.**

3. Taotluste läbivaatamise ja otsuste vastuvõtmise eest vastutavatel töötajatel peavad olema piisavad teadmised **ja nad peavad olema saanud nõuetekohase väljaõppe** asjaomastest varjupaika ja pagulasi käsitlevatest õigusnormidest. **Sellist väljaõpet võib pakkuda Euroopa Liidu Varjupaigaameti abiga või selle poolt välja töötatud koolituse alusel, kui see on asjakohane.** Neil on võimalus küsida, [...] kättesaadavuse korral ja vajalikus ulatuses, ekspertidelt nõu konkreetsetes küsimustes, nagu meditsiinilised, kultuurilised, usulised, lastega seotud ja sooküsimused. [...] Nad võivad esitada päringuid Euroopa Liidu Varjupaigaametile kooskõlas määruse (EL) nr **2021/2303** [...] (ELi Varjupaigaameti määrus) artikli **10** lõike 2 punktiga b.
4. **Menetlev ametiasutus hindab ja valib või märgib, millised taotleja esitatud dokumendid või dokumentide osad tuleb tõlkida; sellisel hindamisel võib kasutada tõlgi suulist tõlget. Kõnealuste dokumentide või nende osade tõlkimise tagavad pädevad asutused või tagatakse see tasuta õigusabi ja esindamise raames, kui seda pakutakse, kasutada võib ka tõlgi pakutavat suulist tõlget. Teise võimalusena võivad kõnealuseid dokumente või nende osasid tõlkida muud üksused ja selle eest võib tasuda riiklikest vahenditest kooskõlas siseriikliku õigusega.**

Taotleja võib omal kulul tagada muude dokumentide tõlkimise. Korduvate taotluste korral võib dokumentide tõlkimise teha taotleja [...] ülesandeks.

5. [...] Menetlev ametiasutus võib rahvusvahelise kaitse taotluse eelisjärjekorras läbi vaadata, [...] eelkõige kui:
- a) taotlus näib olevat põhjendatud;
 - b) taotlejal on vastuvõtu erivajadused [direktiivi XXX/XXX/EL (vastuvõtutingimuste direktiiv) artikli 20] tähenduses või taotleja vajab spetsiaalseid menetlustagatise, eriti juhul, kui tegu on saatjata alaealisega;
 - c) on põhjendatud alus arvata, et taotleja ohustab liikmesriigi riiklikku julgeolekut või avalikku korda;
 - d) tegu on korduva taotlusega;
 - e) taotleja suhtes on tehtud [uuesti sõnastatud vastuvõtutingimuste direktiivi] [artikli 19 lõike 2 punkti e] kohane otsus ja/või ta on osalenud üldsuse häirimises või kuritegelikus tegevuses.

Artikkel 34

Läbivaatamismenetluse kestus

1. Artikli 36 lõike [...]1a punktide a, b ja f ning lõike 1aa punktide a ja c kohane läbivaatamine, et teha kindlaks, kas taotlus on vastuvõetamatu, viiakse lõpule võimalikult kiiresti ja hiljemalt [...] kahe kuu jooksul alates taotluse esitamisest.

Artikli 36 [...] lõike 1a punktis g osutatud juhul viib menetlev ametiasutus läbivaatamise lõpule [...] kümne tööpäeva jooksul.

[...]

Taotlust ei loeta vastuvõetavaks üksnes seetõttu, et käesolevas lõikes ja lõikes 1b sätestatud tähtaegade jooksul ei ole otsust vastuvõetamatuse kohta tehtud.

- 1a. Menetlev ametiasutus viib kiirendatud läbivaatamismenetluse lõpule võimalikult kiiresti ning hiljemalt kolme kuu jooksul alates taotluse esitamisest.**
- 1b. Menetlev ametiasutus võib pikendada lõike 1 esimeses lõigus ja lõikes 1a sätestatud tähtaegu kuni [...] kahe kuu võrra, kui:**
 - a) ebaproportsionaalne arv kolmandate riikide kodanikke või kodakondsuseta isikuid esitab rahvusvahelise kaitse taotluse sama ajavahemiku jooksul, mis raskendab vastuvõetavuse hindamise menetluse või kiirendatud läbivaatamismenetluse lõpuleviimist ettenähtud tähtaja jooksul;**
 - b) tegemist on keeruliste faktiliste või õiguslike asjaoludega;**
 - c) viivitus on tingitud üksnes taotlejast.**

2. Menetlev ametiasutus tagab, et asja [...] sisuline läbivaatamine, **mille suhtes ei kohaldata kiirendatud läbivaatamismenetlust**, viiakse lõpule võimalikult kiiresti ja hiljemalt kuue kuu jooksul alates taotluse esitamisest [...].
3. **Ilma et see piiraks lõike 5a kohaldamist**, võib menetlev ametiasutus seda tähtaega pikendada [...] kuni [...] **üheksa** kuu võrra, kui:
- a) ebaproportsionaalne arv kolmandate riikide kodanikke või kodakondsuseta isikuid **esitab** rahvusvahelise kaitse **taotluse [...]** sama ajavahemiku jooksul, mis raskendab menetluse lõpuleviimist kuue kuu pikkuse tähtaja jooksul;
 - b) tegemist on keeruliste faktiliste või õiguslike asjaoludega;
 - c) **viivitus on tingitud üksnes taotlejast.**
4. Kui taotluse suhtes kohaldatakse [määruses (EL) nr XXX/XXX (**varjupaiga- ja rändehalduse määrus**)] sätestatud menetlust **ning taotleja asub vastutavas liikmesriigis kooskõlas määrusega (EL) nr XXX/XXX (varjupaiga- ja rändehalduse määrus)],** hakatakse lõigetes **1a ja 2 ning, kui see on asjakohane, lõikes 1** osutatud tähtaegu arvestama hetkest, mil **määratakse kindlaks vastutav liikmesriik. Kui taotleja ei asu vastutavas liikmesriigis, hakatakse tähtaegu arvestama alates taotluse esitamisest artikli 28 lõike 1a kohaselt. [...]**

[...]

5. **Ilma et see piiraks lõike 5a kohaldamist**, võib menetlev ametiasutus läbivaatamismenetluse lõpuleviimise edasi lükata, kui temalt ei saa mõistlikult eeldada otsuse tegemist lõigetes **1a ja 2 [...] sätetatud tähtaegade jooksul päritoluriigis** valitseva oodatavalt ajutise ebakindla olukorra tõttu. Sellistel juhtudel menetlev ametiasutus:
- a) hindab selles päritoluriigis valitsevat olukorda vähemalt iga [...] **kuue** kuu järel;
 - aa) **võtab olemasolu korral arvesse Euroopa Liidu Varjupaigaameti tehtud ülevaateid olukorra kohta kõnealuses päritoluriigis;**
 - b) teavitab mõistliku aja jooksul asjaomaseid taotlejaid edasilükkamise põhjustest.
- Liikmesriik teavitab komisjoni ja Euroopa Liidu Varjupaigaametit mõistliku aja jooksul menetluste edasilükkamisest [...].
- 5a. [...] **Kui läbivaatamismenetlus lükatakse lõike 5 kohaselt edasi**, viib menetlev ametiasutus läbivaatamismenetluse lõpule [...] **21 [...] kuu** jooksul alates taotluse esitamisest.
6. [...] **Liikmesriigid kehtestavad läbivaatamismenetluse lõpetamise tähtajad juhuks, kui kohus tühistab menetleva ametiasutuse otsuse ja saadab asja tagasi. Need tähtajad peavad olema lühemad kui käesolevas artiklis sätetatud tähtajad.**

III JAGU

TAOTLUSI KÄSITLEVAD OTSUSED

Artikkel 35

[...] Taotlusi käsitlevad otsused

1. Otsus rahvusvahelise kaitse taotluse kohta antakse üle kirjalikult ja see tehakse taotlejale teatavaks **kooskõlas siseriikliku õigusega** ning põhjendamata viivitusega [...]. **Liikmesriigid võivad ette näha, et kui taotlejat esindab esindaja või õigusnõustaja, teavitab [...] pädev asutus otsusest taotleja asemel esindajat või õigusnõustajat.**
2. Kui pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi taotlus lükatakse tagasi kui vastuvõetamatu, põhjendamatu **või ilmselgelt põhjendamatu, [...] kui taotlus loetakse kaudselt tagasi võetuks või kui see lükatakse tagasi artikli 38 lõikes 1b osutatud juhul**, esitatakse otsuses **või artiklis 38 osutatud juhtudel aktis** faktilised ja õiguslikud põhjused.
- 2a. Taotlejat teavitatakse otsuse tulemusest ja sellest, [...] kuidas vaidlustada otsus, [...] millega lükatakse pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi taotlus tagasi kui vastuvõetamatu, põhjendamatu või ilmselgelt põhjendamatu või kui taotlus loetakse kaudselt tagasi võetuks ning see teave võib olla osa rahvusvahelise kaitse taotluse kohta tehtud otsusest. [...] Kui taotlejat ei abista õigusnõustaja, esitatakse see teave keeles, millest taotleja aru saab või millest arusaamist võib temalt eeldada [...]. Kui taotlejat abistab õigusnõustaja, võib teavet anda üksnes sellele õigusnõustajale, ilma et see oleks tõlgitud keelde, millest taotleja aru saab või millest arusaamist võib temalt eeldada.

3. [...] **Saatjaga alaealise või ülalpeetava täisealise puhul [...] ning alati, kui taotlus põhineb samadel alustel kui vastutava täiskasvanu taotlus**, võib menetlev ametiasutus **pärast iga taotleja individuaalset hindamist** võtta vastu ühe otsuse, mis kehtib ka kõigi taotlejate kohta, välja arvatud juhul, kui see tooks kaasa taotlejaga seonduvate konkreetsete asjaolude avalikustamise, mis võib kahjustada tema huvisid, eelkõige soo, seksuaalse sättumuse, soolise identiteedi või vanuse tõttu tagakiusamist hõlmavate juhtumite korral. Sellisel juhul tehakse eraldi otsus **ja teavitatakse sellest kooskõlas lõikega 1 [...]**.

Artikkel 35a

Taotluse tagasilükkamine ja tagasisaatmisotsuse tegemine

Kui pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi taotlus lükatakse tagasi kui vastuvõetamatu, põhjendamatu või ilmselgelt põhjendamatu või kui taotlus loetakse kaudselt või sõnaselgelt tagasi võetuks, teevad liikmesriigid tagasisaatmisotsuse, kui see on nõutav direktiiviga XXX/XXX/EL [uuesti sõnastatud tagasisaatmisdirektiiv], välja arvatud juhul, kui tagasisaatmisotsus või muu tagasisaatmiskohustuse kehtestav otsus on tehtud juba enne rahvusvahelise kaitse taotluse koostamist. Tagasisaatmisotsus tehakse rahvusvahelise kaitse taotluse tagasilükkamise otsuses või eraldi aktina. Kui tagasisaatmisotsus tehakse eraldi aktina, tehakse see ja teavitatakse sellest samal ajal koos otsusega rahvusvahelise kaitse taotluse tagasilükkamise kohta või tehakse seda hiljem põhjendamata viivitusega.

Otsus taotluse vastuvõetamatuse kohta

1. [...]

1a. **Menetleval ametiasutusel võib siseriikliku õiguse kohaselt olla õigus** taotlus vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata, [...] kui on täidetud vähemalt üks järgmistest põhjustest:

- a) esimeseks varjupaigariigiks vastavalt artiklile 44 loetakse riiki, mis ei ole liikmesriik, välja arvatud juhul, kui on selge, et taotlejal ei lubata siseneda sellesse riiki või teda ei võeta sinna tagasi;
- b) turvaliseks kolmandaks riigiks vastavalt artiklile 45 loetakse riiki, mis ei ole liikmesriik, välja arvatud juhul, kui on selge, et taotlejal ei lubata siseneda sellesse riiki või teda ei võeta sinna tagasi;
- c) [...]
- d) [...]
- f) **rahvusvaheline kriminaalkohus on taganud taotleja turvalise ümberpaigutamise liikmesriiki või kolmandasse riiki või võtab ühemõtteliselt sel eesmärgil meetmeid, välja arvatud juhul, kui on ilmnenu uusi asjakohaseid asjaolusid, mida kohus ei ole arvesse võtnud, või kui puudus õiguslik võimalus tõstatada rahvusvahelises kriminaalkohtus asjaolusid, mis on seotud rahvusvaheliselt tunnustatud inimõiguste standarditega;**

- g) taotleja, kelle osas on direktiivi 2008/115/EÜ artikli [...]8 kohaselt tehtud tagasisaatmisotsus, esitab taotluse alles pärast seda, kui on möödunud seitse tööpäeva alates kuupäevast, mil taotleja sai kätte tagasisaatmisotsuse, ning tingimusel, et teda on teavitatud tagajärgedest, mis kaasnevad taotluse esitamata jätmisega selle tähtaja jooksul, ning pärast selle tähtaja möödumist ei ole ilmnenud uusi asjakohaseid andmeid.

1aa. Menetlev ametiasutus lükkab taotluse vastuvõetamatuse tõttu tagasi, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest põhjustest:

- a) tegemist on korduva taotlusega, mille puhul ei ole tuvastatud ega taotleja poolt esitatud artikli 42 lõigetes 2 ja 3a osutatud uusi asjakohaseid andmeid seoses selle väljaselgitamisega, kas taotlejat on võimalik käsitada rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna kooskõlas määrusega (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)], või seoses eelnevalt kohaldatud vastuvõetamatuse alusega;

[...]

- b) liikmesriik, mis ei ole taotlust läbivaatav liikmesriik, on andnud taotlejale rahvusvahelise kaitse.

2. [...]

3. [...]

4. [...]

5. [...]

Otsus taotluse sisu kohta

-1. Taotlust ei vaadata sisuliselt läbi, kui:

- a) [määruse (EL) nr XXX/XXX (varjupaiga- ja rändehalduse määrus)] kohaselt vastutab teine liikmesriik;
- b) taotlus lükatakse vastavalt artiklile 36 vastuvõetamatuse tõttu tagasi; või
- c) taotlus on sõnaselgelt või kaudselt tagasi võetud; see ei piira artikli 38 lõike 2 ega artikli 39 lõike 5b kohaldamist.

1. Taotluse sisulise läbivaatamise käigus [...] **teeb** menetlev ametiasutus **kindlaks**, kas taotlejat on võimalik käsitada pagulasena, ja kui see ei ole võimalik, teeb ta kindlaks, kas taotlejal on õigus täiendavale kaitsele kooskõlas määrusega (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)].
2. Menetlev ametiasutus lükkab taotluse selle põhjendamatusse tõttu tagasi, kui ta on kindlaks teinud, et taotlejal ei ole õigust rahvusvahelisele kaitsele määruse (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)] kohaselt.
3. Menetleval ametiasutusel [...] **võib siseriikliku õiguse alusel olla õigus** tunnistada põhjendamatu taotlus ilmselgelt põhjendamatuks, **kui läbivaatamise lõpetamise ajal on kohaldatav mõni** artikli 40 lõigetes 1 ja 5 [...] osutatud **asjaoludest** [...].

Taotluste sõnaselge tagasivõtmine

1. Taotleja võib omaenese algatusel [...] oma taotluse tagasi võtta. **Taotleja võtab taotluse tagasi kirjalikult ja isiklikult või teeb seda tema õigusnõustaja kooskõlas siseriikliku õigusega. [...]**
- 1a. **Pädevad asutused tagavad, et taotlejat on artikli 8 lõike 2 punkti c kohaselt teavitatud tagasivõtmise tagajärgedest keeles, millest ta aru saab või millest arusaamist võib temalt eeldada.**
- 1b. **Pädevad asutused võtavad vastu otsuse või akti[...], millega [...] kinnitatakse, et taotlus on sõnaselgelt tagasi võetud, mis on lõplik ja mille peale ei saa edasi kaevata, nagu on osutatud käesoleva määruse V peatükis.**
2. [...] **Kui menetlev ametiasutus on taotluse sõnaselge tagasivõtmise etapis juba leidnud, et taotlejal ei ole õigust saada rahvusvahelist kaitset vastavalt määrusele (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)], [...] võib ta teha otsuse lükata taotlus tagasi, kuna see on [...] põhjendamatu [...] või ilmselgelt põhjendamatu.**

Taotluste kaudne tagasivõtmine

1. [...] Pädev asutus võtab vastu otsuse või akti, millega lükatakse taotlus tagasi või kuulutatakse taotlus [...]kaudselt tagasivõetuks

kui:

a) [...];

b) [...];

ca) taotleja keeldub koostööst, jättes esitamata oma nime, sünnikuupäeva, kodakondsuse, biomeetrilised andmed või jättes täitmata vähemalt ühe artikli 7 lõike 2 punktis aa sätestatud kohustustest;

c) [...] taotlust ei ole mõjuva põhjusega esitatud kooskõlas artikliga[...] 28 [...];

[...]

cb) taotleja keeldub esitamast oma aadressi, välja arvatud juhul, kui majutust pakuvad pädevad asutused;

[...]

[...]

d) taotleja ei ole ilma mõjuva põhjusega [...] isiklikul vestlusel osalenud, kuigi ta pidi seda tegema vastavalt artiklile[...] 12 või on ilma mõjuva põhjusega keeldunud vastamast vestluse ajal esitatud küsimustele sedavõrd, et vestluse tulemustest ei piisa taotluse põhjendatuse kohta otsuse tegemiseks;

e) [...]

f) [...]

h) taotleja on pädevatele haldus- või õigusasutustele kättesaamatu, näiteks lahkudes teadmata sihtkohta või lahkudes liikmesriigi territooriumilt ilma pädevate asutuste loata ning põhjustel, mis on taotleja kontrolli all [...];

i) taotleja on esitanud taotluse muus liikmesriigis kui [määruse (EL) nr XXX/XXX (varjupaiga- ja rändealduse määrus) [...] artikli 9 lõigetes 1 ja 2] sätestatu ning ta ei asu selles riigis kuni vastutava liikmesriigi kindlaksmääramiseni või üleandmismenetluse rakendamiseni, kui see on asjakohane.

2. [...] [...]Pädev asutus võib menetluse peatada, et anda taotlejale võimalus esitada põhjendused või parandused enne taotluse tagasilükkamist või kaudselt tagasivõetuks kuulutamist.

3. [...]

4. [...]

5. [...]

5a. [...]

5b. [...] Taotlus võidakse tagasi lükata kui põhjendamatu või ilmselt põhjendamatu, kui menetlev ametiasutus on menetluse selles etapis, kui taotlus kaudselt tagasi võeti, juba kindlaks teinud, et taotlejal ei ole õigust rahvusvahelisele kaitsele määruse (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)] kohaselt.

IV JAGU

ERIMENETLUSED

Artikkel 40

Kiirendatud läbivaatamismenetlus

1. **Piiramata artikli 20 lõike 3 kohaldamist, kiirendab** menetlev ametiasutus [...] rahvusvahelise kaitse taotluse sisu läbivaatamise menetlust kooskõlas II peatükis sätestatud üldpõhimõtete ja tagatistega juhul, kui:
 - a) taotleja on taotluse ja asjaolude esitamisel tõstatanud ainult neid küsimusi, mis ei seostu sellega, kas teda saab käsitada rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna määruse (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)] alusel;
 - b) taotleja on teinud selgelt ebajärjekindlaid [...] **või** vastukäivaid, selgelt valesid või ilmselgelt ebatõenäolisi avaldusi **või selliseid avaldusi**, mis on vastuolus päritoluriiki käsitleva [...] **asjakohase ja kättesaadava** teabega, mis muudab selgelt ebausutavateks tema väited selle kohta, kas ta vastab rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele kooskõlas määrusega (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)];
 - c) taotleja on ametiasutusi eksitanud, esitades valeinfot või võltsitud dokumente või jättes esitamata asjakohase teabe **või asjakohased dokumendid, eelkõige seoses oma isiku või kodakondsusega, või on isikut tõendava või reisidokumendi, mis oleks aidanud kindlaks teha tema isikut või kodakondsust, hävitanud või sellest vabanenud, või kui asjaolud annavad selgelt alust arvata, et see nii on [...]**;

- d) taotleja [...] **esitab** taotluse pelgalt eesmärgiga lükata edasi või nurjata tema väljasaatmist liikmesriigi territooriumilt käsitleva [...] otsuse täideviimist;
- e) kolmandat riiki võib pidada taotleja jaoks turvaliseks päritoluriigiks käesoleva määruse tähenduses;
- f) [...]on põhjendatud alus arvata, et taotleja ohustab liikmesriikide riiklikku julgeolekut või avalikku korda või taotleja on vastavalt siseriiklikule õigusele välja saadetud riiklikku julgeolekut või avalikku korda käsitlevatel mõjuvatel põhjustel;
- g) [...]
- h) tegu on korduva taotlusega, mis ei ole vastuvõetamatu [...];
- ha) taotleja sisenes liikmesriigi territooriumile [...] ebaseaduslikult või pikendas ebaseaduslikult oma riigis viibimist ning jättis mõjuva põhjuseta pädevate asutustega ühendust võtmata või ei esitanud rahvusvahelise kaitse taotlust niipea kui võimalik, arvestades tema riiki sisenemise asjaoludega;
- hb) taotleja sisenes liikmesriigi territooriumile seaduslikult ega esitanud rahvusvahelise kaitse taotlust niipea kui võimalik, võttes arvesse tema taotluse esitamise põhjuseid; see ei piira rahvusvahelise kaitse vajadust, mis tekib kohapeal;

- i) taotleja on sellise kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isikute puhul sellise kolmanda riigi endine alaline elanik, mille puhul on menetleva ametiasutuse tehtud rahvusvahelise kaitse andmise otsuste osakaal uusimate kättesaadavate üleliiduliste keskmiste Eurostati aastaandmete kohaselt 20 % või väiksem, välja arvatud juhul, kui menetlev ametiasutus hindab, et asjaomases kolmandas riigis on pärast vastavate Eurostati andmete avaldamist toimunud oluline muutus või kui taotleja kuulub isikute kategooriasse, kelle puhul ei saa 20 %-list või väiksemat osakaalu pidada nende kaitsevajadusi esindavaks.

2. [...] [...]

[...]

[...]

3. [...]

4. Kui menetlev ametiasutus leiab, et taotluse läbivaatamisega on seotud faktilised või õiguslikud asjaolud, mille läbivaatamine kiirmenetluse korras on keerukas, võib ta jätkata taotluse sisulist läbivaatamist kooskõlas artikli 34 lõikega 2 ja artikliga 37. [...]

5. Kiirendatud läbivaatamismenetlust võib saatjata alaealiste puhul kohaldada ainult juhul, kui:

- a) taotleja on pärit kolmandast riigist, **mida võib** pidada turvaliseks päritoluriigiks [...] **käesoleva määruse tähenduses;**

- b) **on põhjendatud alus arvata, et taotleja ohustab liikmesriigi riiklikku julgeolekut või avalikku korda või taotleja on vastavalt siseriiklikule õigusele välja saadetud riiklikku julgeolekut või avalikku korda käsitlevatel mõjuvatel põhjustel[...];**
- ba) **tegu on korduva taotlusega, mis ei ole vastuvõetamatu;**
- baa) **taotleja on ametiasutusi eksitanud, esitades valeinfot või võltsitud dokumente või jättes esitamata asjakohase teabe või asjakohased dokumendid, eelkõige seoses oma isiku või kodakondsusega, või on isikut tõendava või reisidokumendi, mis oleks aidanud kindlaks teha tema isikut või kodakondsust, hävitanud või sellest vabanenud, või kui asjaolud annavad selgelt alust arvata, et see nii on [...]; või**
- c) **taotleja on sellise kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isikute puhul sellise kolmanda riigi endine alaline elanik, mille puhul on menetleva ametiasutuse tehtud rahvusvahelise kaitse andmise otsuste osakaal uusimate kättesaadavate üleliiduliste keskmiste Eurostati aastaandmete kohaselt 20 % või väiksem, välja arvatud juhul, kui menetlev ametiasutus hindab, et asjaomases kolmandas riigis on pärast vastavate Eurostati andmete avaldamist toimunud oluline muutus või kui taotleja kuulub isikute kategooriasse, kelle puhul ei saa 20 %-list või väiksemat osakaalu pidada nende kaitsevajadusi esindavaks;**
- d) **[...]**

punkti baa kohaldatakse ainult juhul, kui on mõjuvaid põhjuseid arvata, et taotleja püüab varjata olulisi andmeid [...] pärast seda, kui talle anti tegelik võimalus tõendatud põhjenduste esitamiseks[...].

Artikkel 41

Piiril toimuva varjupaigamenetluse tingimused

[...]

1. Pärast määruse (EL) nr XXX/XXX [taustakontrolli määrus] kohaselt läbi viidud taustakontrolli, et kohaldada artiklit 36 või kui esineb mõni artikli 40 lõike 1 punktides a–h ja i ning lõike 5 punktis b loetletud asjaolu, ja tingimusel, et taotlejal ei ole veel luba liikmesriikide territooriumile siseneda, võib liikmesriik kooskõlas II peatükis sätestatud üldpõhimõtete ja tagatistega vaadata taotluse läbi piirimenetluses, kui rahvusvahelise kaitse saamiseks on soovi avaldanud kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, kes ei vasta määruse (EL) 2016/399 artiklis 6 sätestatud tingimustele liikmesriigi territooriumile sisenemise kohta. Piirimenetluse võib läbi viia:
 - a) pärast rahvusvahelise kaitse saamiseks soovi avaldamist välispiiril asuvas piiriületuspunktis või transiiditsoonis;
 - b) pärast kinnipidamist seoses välispiiri ebaseadusliku ületamisega;
 - c) pärast liikmesriigi territooriumile saabumist otsingu- ja päästeoperatsiooni järgselt;
 - d) pärast määruse (EL) nr XXX/XXX [varjupaiga- ja rändehalduse määrus] artikli [57 lõike 9] kohast üleandmist.

2. Ilma et see piiraks [...] artikli 41c lõike 2 ja artikli 41e lõike 2 kohaldamist, ei lubata taotlejatel, kelle suhtes kohaldatakse piirimenetlust, liikmesriigi territooriumile siseneda. Liikmesriigid võtavad kooskõlas direktiiviga XXX/XXX/EL [uuesti sõnastatud vastuvõtutingimuste direktiiv] kõik asjakohased meetmed, et hoida ära loata sisenemine oma territooriumile.
3. Erandina [...] artikli 41c lõikes 2 esimese lõigu viimasest lausest ei lubata taotlejal liikmesriigi territooriumile siseneda, kui:
- a) taotleja õigus riiki jääda on artikli 9 lõike 3 punkti a või bb kohaselt kehtetuks tunnistatud;
 - b) taotlejal ei ole artikli 54 kohaselt õigust riiki jääda ja ta ei ole kohaldatava tähtaja jooksul taotlenud luba apellatsioonimenetluseks riiki jääda;
 - c) taotlejal ei ole artikli 54 kohaselt õigust riiki jääda ja kohus on otsustanud, et taotlejal ei lubata riiki jääda kuni apellatsioonimenetluse tulemus on selgunud.

Kui taotleja suhtes on kooskõlas direktiiviga XXX/XXX/EL [tagasisaatmisdirektiiv] tehtud tagasisaatmisotsus või ta on saanud sisenemiskeelu kooskõlas määruse (EL) 2016/399 artikliga 14, kohaldatakse artiklit 41g.

Artikkel 41a

Piiril toimuva varjupaigamenetluse raames tehtavad otsused

[...] Piirimenetluse kohaldamise korral võib teha otsuse:

- a) taotluse vastuvõetamatuse kohta artikli 36 kohaselt;
- b) taotluse sisu kohta, kui esineb mõni artikli 40 lõike 1 punktides a–h ja i ning lõike 5 punktis b loetletud asjaoludest.

Piirimenetluse kohaldamisel võib liikmesriik eelisjärjekorras läbi vaadata taotlusi, mille on esitanud teatavad kolmandate riikide kodanikud või kodakondsuseta isikute puhul kolmandate riikide endised alalised elanikud, kelle puhul on suur tõenäosus, et nad saadetakse tagasi oma päritoluriiki või kodakondsuseta isikute puhul varasemasse alalisse elukohariiki, turvalisse kolmandasse riiki või esimesse varjupaigariiki käesoleva määruse tähenduses.

Artikkel 41b

Piiril toimuva varjupaigamenetluse kohustuslik kohaldamine

- [...] 1. Liikmesriik vaatab artikli 41 lõikes 1 osutatud juhtudel taotluse läbi piirimenetluses, kui see vastab mõnele artikli 40 lõike 1 punktides c, f või i osutatud asjaolule.
- 1a. Kui on täidetud artikli 40 lõike 1 punkti f tingimused, vaadatakse kõigi selle pere liikmete taotlused läbi piirimenetluses.

1b. Lõike 1a kohaldamisel tähendab mõiste „kõnealuse taotleja pereliikmed“ perekonna ühtsuse säilitamiseks järgmisi taotleja pereliikmeid, kes viibivad seoses rahvusvahelise kaitse taotlusega sama liikmesriigi territooriumil, kui perekond oli olemas juba enne taotleja saabumist liikmesriikide territooriumile:

- i) taotleja abikaasa või temaga püsisuhtes olev vabaabielukaaslane, kui asjaomase liikmesriigi õiguse või tava kohaselt koheldakse vabaabielupaare kolmandate riikide kodanikke käsitleva õiguse alusel võrdväärselt abielupaaridega;**
- ii) esimeses alapunktis osutatud paaride või taotleja alaealised lapsed, tingimusel et nad ei ole abielus, sõltumata sellest, kas siseriikliku õiguse tähenduses on nad sündinud abielust või väljaspool abielu või nad on lapsendatud;**
- iii) kui taotleja on alaealine ja vallaline, siis tema isa, ema või muu täiskasvanu, kes on taotleja eest vastutav selle liikmesriigi õiguse või tava alusel, kus asjaomane täiskasvanu viibib;**
- iv) kui taotleja on alaealine ja vallaline, siis taotleja vend või õde või vennad või õed, tingimusel et nad on vallalised ja alaealised.**

Punktide ii, iii ja iv kohaldamisel käsitatakse alaealist individuaalse hinnangu alusel vallalisena, kui tema abielu ei oleks olnud võimalik sõlmida kooskõlas asjaomase liikmesriigi asjaomase siseriikliku õigusega, võttes eelkõige arvesse seaduslikku abiellumisiga.

2. [...]

3. [...]

4. [...]

Artikkel 41ba

Piisav suutlikkus liidu tasandil

Liidu tasandil loetakse piirimenetluste läbiviimise piisavaks suutlikkuseks 30 000.

Artikkel 41bb

Liikmesriigi piisav suutlikkus

1. Komisjon kehtestab rakendusaktiga arvu, mida loetakse vastavaks iga liikmesriigi piisavale suutlikkusele piirimenetlusi läbi viia.

Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, kehtestab ta ka nende taotluste maksimaalse arvu, mille liikmesriik peab aastas piirimenetluse käigus läbi vaatama. Maksimumarv on kahekordne artikli 41bb lõikes 2 esitatud valemi kasutamisel saadud arv pärast käesoleva määruse jõustumist, kolmekordne artikli 41bb lõikes 2 esitatud valemi kasutamisel saadud arv üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumist ja neljakordne artikli 41bb lõikes 2 esitatud valemi kasutamisel saadud arv kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist.

2. Kui liikmesriik on vaadanud läbi lõikes 1 osutatud maksimaalse arvu taotlusi, jätkab see liikmesriik siiski piirimenetluse käigus esitatud taotluste läbivaatamist, mille on esitanud kolmandate riikide kodanikud, kelle puhul esinevad artikli 40 lõike 1 punktis f ja lõike 5 punktis b loetletud asjaolud.

3. Lõike 1 esimeses lõigus osutatud arvu arvutamiseks korrutatakse artiklis 41ba sätestatud arv viimase kolme aasta välispiiri ebaseaduslike piiriületuste, otsingu- ja päästeoperatsioonide tulemusena asjaomasesse liikmesriiki saabunute ning välispiiril kehtestatud sisenemiskeeldude summaga ning saadud tulemus jagatakse välispiiri ebaseaduslike piiriületuste, otsingu- ja päästeoperatsioonide tulemusena saabunute ning liidu välispiiril kehtestatud sisenemiskeeldude kogusummaga samal ajavahemikul vastavalt Frontexi ja Eurostati värskeimatele andmetele.
4. Komisjon võtab lõikes 1 osutatud rakendusakti kõigepealt vastu kahe kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist ja seejärel iga kolme aasta järel 15. oktoobril. Pärast seda, kui komisjon on rakendusakti vastu võtnud, tagab iga liikmesriik, et tal on olemas kõnealuses õigusaktis sätestatud piisav suutlikkus.

Artikkel 41bc

Meede, mida kohaldatakse juhul, kui liikmesriigi piisav suutlikkus on saavutatud

1. Kui nende taotlejate arv, kelle suhtes kohaldatakse liikmesriigis piirimenetlust, on võrdne arvuga, mis on sätestatud artikli 41bb lõike 1 esimeses lõigus osutatud komisjoni rakendusaktis asjaomase liikmesriigi kohta, või on sellest suurem, võib liikmesriik sellest asjaolust komisjoni teavitada.

2. Kui liikmesriik teavitab lõike 1 kohaselt komisjoni, siis erandina artikli 41b lõikest 1 ei ole see liikmesriik kohustatud vaatama piirimenetluses läbi artikli 40 lõike 1 punktis i osutatud taotlejate esitatud taotlusi ajal, mil nende taotlejate arv, kelle suhtes kohaldatakse selles liikmesriigis piirimenetlust, on võrdne artikli 41bb lõike 1 esimeses lõigus osutatud arvuga või on sellest suurem.
3. Lõikes 2 osutatud meetet kohaldatakse sissevoolu-väljavoolu alusel ja asjaomane liikmesriik peab jätkama artikli 40 lõike 1 punktis i osutatud taotlejate esitatud taotluste läbivaatamist piirimenetluses niipea, kui nende taotlejate arv, kelle suhtes kohaldatakse selles liikmesriigis piirimenetlust, on mis tahes ajahetkel väiksem kui artikli 41bb lõike 1 esimeses lõigus osutatud arv.
4. Liikmesriik võib lõikes 2 sätestatud meetet kohaldada sama kalendriaasta lõpuni alates lõike 1 kohase teavitamise kuupäevale järgnevast päevast.

Artikkel 41bd

Liikmesriigi teavitus juhul, kui piisav suutlikkus on saavutatud

1. Artiklis 41bc osutatud teavitus peab sisaldama järgmisi andmeid:
 - a) nende taotlejate arv, kelle suhtes kohaldatakse teavitamise ajal asjaomases liikmesriigis piirimenetlust;
 - b) artiklis 41bc osutatud meede, mida asjaomane liikmesriik kavatseb kohaldada või mille kohaldamist asjaomane liikmesriik kavatseb jätkata;

c) põhjendatud selgitus, milles kirjeldatakse, kuidas asjaomase meetme kasutamine võib aidata olukorda lahendada, ning vajaduse korral muud meetmed, mida asjaomane liikmesriik on võtnud või kavatseb võtta riigi tasandil olukorra leevendamiseks, sealhulgas need, millele on osutatud määruse (EL) nr XXX/XXX [varjupaiga- ja rändealduse määrus] artiklis 6a.

2. Liikmesriigid võivad vajaduse korral osana määruse (EL) nr XXX/XXX [varjupaiga- ja rändealduse määrus] artiklites 44c ja 44d osutatud teavitusest teavitada komisjoni kooskõlas artikliga 41bc.
3. Kui liikmesriik teavitab vastavalt artiklile 41bc komisjoni, informeerib asjaomane liikmesriik sellest vastavalt teisi liikmesriike.
4. Liikmesriik, kes kohaldab artiklis 41bc sätestatud meetet, teatab komisjonile igakuiselt järgmisest:
 - nende taotlejate arv, kelle suhtes kohaldatakse selles liikmesriigis sel ajal piirimenetlust,
 - nende isikute sissevoolu-väljavoolu arv, kelle suhtes kohaldatakse piirimenetlusi igal nädalal sellel kuul,
 - piirimenetluse raames taotluste läbivaatamise eest vastutavate töötajate arv,
 - läbivaatamise keskmine kestus menetluse haldusetapis, ning
 - läbivaatamise keskmine kestus kohtus seoses loa taotlusega jääda riiki apellatsioonkaebuse menetlemise ajaks.

Komisjon jälgib artiklis 41bc sätestatud meetme kohaldamist ja vaatab selleks läbi liikmesriikide esitatud teabe.

Artikkel 41b

Liikmesriigi teavitus juhul, kui taotluste iga-aastane maksimaalne arv on saavutatud

Kui liikmesriigis piirimenetluse käigus ühe kalendriaasta jooksul läbi vaadatud taotluste arv on võrdne artikli 41bb lõikes 1 osutatud rakendusaktis selle liikmesriigi kohta sätestatud taotluste maksimaalse arvuga, või on sellest suurem, võib liikmesriik sellest komisjonile teatada.

Kui liikmesriik on teavitanud komisjoni vastavalt käesolevale artiklile, vaatab komisjon viivitamata läbi asjaomase liikmesriigi esitatud teabe, et teha kindlaks, kas asjaomane liikmesriik on alates kalendriaasta algusest piirimenetluse käigus vaadanud läbi sellise arvu taotlusi, mis on võrdne artikli 41bb lõikes 1 osutatud rakendusaktis selle liikmesriigi kohta sätestatud arvuga, või on sellest suurem. Kontrolli lõpetamisel annab komisjon asjaomasele liikmesriigile rakendusaktiga loa jätta piirimenetluse käigus läbi vaatamata artikli 40 lõike 1 punktides c ja i osutatud taotlejate esitatud taotlused. Selline luba ei vabasta liikmesriiki kohustusest vaadata piirimenetluse käigus läbi artikli 40 lõike 1 punktis f osutatud taotlejate esitatud taotlused.

Artikkel 41c

Tähtajad

1. Erandina käesoleva määruse artiklist 28 esitatakse taotlused, mille suhtes kohaldatakse piirimenetlust, hiljemalt viis päeva pärast esmakordset registreerimist, või määruse (EL) nr XXX/XXX [varjupaiga- ja rändehalduse määrus] artikli [57 lõike 9] kohase üleandmise korral viis päeva pärast seda, kui taotleja saabub [...] ümberpaigutamise sihtliikmesriiki pärast sellist üleandmist. Kui viiepäevasesest tähtajast ei suudeta kinni pidada, ei mõjuta see piirimenetluse jätkuvat kohaldamist.

[...] 2. Piirimenetlus on võimalikult lühike ning tagab samal ajal taotluste täieliku ja õiglase läbivaatamise. Ilma et see piiraks käesoleva lõike viimase lõigu kohaldamist, kestab piirimenetlus 12 nädalat alates taotluse registreerimisest, kuni taotlejal ei ole enam õigust riiki jääda ja tal ei lubata riiki jääda. Selle ajavahemiku järel on taotlejal õigus siseneda liikmesriigi territooriumile, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse artiklit 41g [...].

Liikmesriigid kehtestavad erandina artiklist 34 sätteid, mis käsitlevad läbivaatamismenetluse kestust, artikli 54 lõigete 4 ja 5 kohaselt esitatud riiki jäämise taotluse läbivaatamist kohtus ning vajaduse korral apellatsioonimenetlust, millega tagatakse, et kõik erinevad menetlusetapid viiakse lõpule 12 nädala jooksul alates taotluse registreerimisest.

12 nädala pikkust tähtaega võib pikendada 16 nädalani, kui menetlust ei ole võimalik selle aja jooksul lõpetada taotleja tegevuse tõttu, mille eesmärk on menetluse lõpuleviimise edasilükkamine või nurjamine, või kui menetlev ametiasutus või esimese astme kohus vajab lisaega, et tagada piisav ja täielik läbivaatamine või tõhus õiguskaitsevahend või kui liikmesriik, kuhu isik on määruse (EL) nr XXX/XXX [varjupaiga- ja rändehalduse määrus] artikli [57 lõike 9] kohaselt üle antud, kohaldab piirimenetlust.

[...]

Artikkel 41d

Vastutava liikmesriigi kindlaksmääramine ja ümberpaigutamine

- [...] 1.[...] Kui piirimenetluse tingimused on kohaldatavad, võivad liikmesriigid läbi viia taotluse läbivaatamise eest vastutava liikmesriigi kindlaksmääramise menetluse, mis on sätestatud määruses (EL) nr XXX/XXX [varjupaiga- ja rändealduse määrus], ilma et see piiraks artikli 41c lõikes 2 kehtestatud tähtaegade kohaldamist.
- [...] 2. Kui piirimenetluse kohaldamise tingimused on täidetud liikmesriigis, kes taotleja üle andis, võib liikmesriik, kellele taotleja määruse (EL) nr XXX/XXX [varjupaiga- ja rändealduse määrus] artikli [...]57 lõike 9] kohaselt üle antakse, kohaldada piirimenetlust, sealhulgas [...] artikli 41 lõike 1 punktis d osutatud juhtudel.

Artikkel 41e

Piiril toimuva varjupaigamenetluse suhtes kehtivad erandid

- [...]1. Saatjata alaealiste suhtes kohaldatakse piirimenetlust ainult artikli 40 lõike 5 punktis b osutatud juhtudel. Taotleja vanuse suhtes tekkinud kahtluse korral hindavad pädevad asutused, kas taotleja on alaealine vastavalt artiklile 24.

[...]2. Liikmesriigid ei kohalda piirimenetlust või lõpetavad selle kohaldamise menetluse mis tahes etapis, kui:

- a) menetlev ametiasutus leiab, et taotluse vastuvõetamatuna tagasilükkamise või kiirendatud läbivaatamismenetluse kohaldamise alused ei kehti või enam ei kehti;**
- b) vastuvõtu erivajadustega taotlejatele, sealhulgas alaealistele, ei saa kooskõlas direktiivi XXX/XXX/EL [uuesti sõnastatud vastuvõtutingimuste direktiiv] IV peatükiga pakkuda artiklis 41f osutatud kohtades vajalikku toetust;**
- c) menetluslike erivajadustega taotlejatele ei saa [...] artiklis 41f osutatud kohtades pakkuda vajalikku toetust;**
- d) menetlev ametiasutus leiab, et piirimenetluse kohaldamata jätmiseks on kaalukad meditsiinilised põhjused;**

Sellistel juhtudel lubab pädev asutus taotlejal siseneda liikmesriigi territooriumile.

2a. Kinnipidamist, sealhulgas alaealiste kinnipidamist, võib määrata üksnes direktiivi XXX/XXX/EL [uuesti sõnastatud vastuvõtutingimuste direktiiv] artiklites 8–11 sätestatud kinnipidamistingimuste ja -tagatiste alusel.

Artikkel 41f

Piiril toimuva varjupaigamenetluse läbiviimise koht

[...]1. Sellel ajal, mil vaadatakse läbi taotlusi, mille suhtes kohaldatakse piirimenetlust, nõuavad liikmesriigid vastavalt direktiivi XXX/XXX/EL [uuesti sõnastatud vastuvõtutingimuste direktiiv] artiklile 7, ja ilma et see piiraks selle direktiivi artikli 8 kohaldamist, et taotlejad elaksid üldjuhul välispiiril või transiiditsoonides või nende läheduses või mõnes muus nende territooriumil asuvas selleks määratud kohas, võttes täielikult arvesse liikmesriikide geograafilisi eripärasid. Iga liikmesriik teatab komisjonile hiljemalt kaks kuud enne käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva kohad, kus piirimenetlust läbi viiakse, kaasa arvatud juhul, kui kohaldatakse [...] artiklit 41b, ning tagab, et nende kohtade suutlikkus on piisav selle artikliga hõlmatud taotluste läbivaatamiseks. Kõigist muudatustest nende kohtade määramisel, kus piirimenetlust läbi viiakse, teatatakse komisjonile kahe kuu jooksul muudatuste toimumisest.

[...]

2. Lõigete 1 ja 2 kohast nõuet elada teatavas kohas ei käsitata loana liikmesriigi territooriumile sisenemiseks ja seal viibimiseks.
3. Kui taotleja, kelle suhtes kohaldatakse piirimenetlust, tuleb sellise menetluse eesmärgil anda üle menetlevale ametiasutusele või pädevale esimese astme kohtule või anda üle ravi saamise eesmärgil, ei käsitata sellist reisimist sisenemisena liikmesriigi territooriumile.

[...]

Artikkel [...] 41g

Tagasisaatmismenetlus piiril

- 1. Kolmandate riikide kodanikel ja kodakondsuseta isikutel, kelle taotlus on artiklites 41–41f osutatud menetluses tagasi lükatud, ei lubata liikmesriigi territooriumile siseneda.**
- 2. Liikmesriigid nõuavad, et lõikes 1 osutatud isikud elaksid kuni 12 nädalat kohas, mis asub välispiiril või transiiditsoonis või nende läheduses; kui liikmesriik ei saa neid sellistes kohtades majutada, võib ta kasutada muid kohti oma territooriumil. 12-nädalane periood algab hetkest, mil taotlejal, kolmanda riigi kodanikul või kodakondsuseta isikul ei ole enam õigust riiki jääda või tal ei lubata riiki jääda. Käesoleva lõike kohast nõuet elada teatavas kohas ei käsitata loana liikmesriigi territooriumile sisenemiseks ja seal viibimiseks.**
- 3. Käesoleva artikli kohaldamisel kehtivad direktiivi XXX/XXX/EL [uuesti sõnastatud tagasisaatmisdirektiiv] artikli 3, artikli 4 lõike 1, artiklite 5–7, artikli 8 lõigete 1–5, artikli 9 lõigete 2–4, artiklite 10–13, artikli 15, artikli 17 lõike 1, artikli 18 lõigete 2–4 ja artiklite 19–21 sätted.**
- 3a. Kui tagasisaatmisotsust ei saa lõikes 2 osutatud maksimaalse tähtaja jooksul jõustada, jätkavad liikmesriigid tagasisaatmismenetlusi vastavalt direktiivile XXX/XXX/EL [uuesti sõnastatud tagasisaatmisdirektiiv].**

4. Ilma et see piiraks võimalust igal ajal vabatahtlikult tagasi pöörduda, võib lõikes 1 osutatud isikutele anda vabatahtlikuks lahkumiseks tähtaja. Vabatahtliku lahkumise tähtaeg antakse üksnes taotluse alusel ja see ei tohi ületada 15 päeva ning see ei anna õigust liikmesriigi territooriumile siseneda. Käesoleva sätte kohaldamisel annab isik kõik tema valduses olevad kehtivad reisidokumendid pädevatele asutustele üle nii kauaks, kui see on vajalik põgenemise ärahoidmiseks.
5. Liikmesriigid, kes pärast taotluse tagasilükkamist artiklites 41–41f osutatud menetluses keelavad sisenemise vastavalt määruse (EL) 2016/399 artiklile 14 ja kes on otsustanud sellistel juhtudel mitte kohaldada direktiivi XXX/XXX/EL [tagasisaatmisdirektiiv] kooskõlas selle direktiivi artikli 2 lõike 2 punktiga a, tagavad, et nende kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute kohtlemine ja kaitse tase, kellel on keelatud riiki siseneda, vastab direktiivi XXX/XXX/EL [tagasisaatmisdirektiiv] artikli 4 lõikele 4 ning on võrdväärsed kohtlemise ja kaitse tasemega, mis on sätestatud artikli 41g lõikes 2 ja artikli 41h lõikes 3.

Artikkel 41h

Kinnipidamine

- [...]1. [...] Artikli 41g lõikes 1 osutatud isikuid, keda on kinni peetud artiklites 41–41f osutatud menetluse jooksul ning kellel ei ole enam õigust riiki jääda ja kellel ei lubata sinna jääda, võib jätkuvalt kinni pidada selleks, et takistada sisenemist liikmesriigi territooriumile, valmistada ette tagasisaatmist või isik välja saata.

- [...]2. Artikli 41g lõikes 1 osutatud isikuid, kellel ei ole enam õigust riiki jääda ja kellel ei lubata sinna jääda ning keda ei peetud kinni artiklites 41–41f osutatud menetluse jooksul, võib kinni pidada, kui on olemas põgenemise oht direktiivi XXX/XXX/EL [tagasisaatmisdirektiiv] tähenduses, kui nad väldivad või takistavad tagasisaatmise ettevalmistamist või väljasaatmist või kujutavad endast ohtu avalikule korrale, avalikule julgeolekule või riigi julgeolekule. Kinnipidamist võib kasutada viimase abinõuna üksnes juhul, kui see osutub vajalikuks iga juhtumi individuaalse hindamise alusel ja kui muid leebemaid sunnimeetmeid ei ole võimalik tulemuslikult kohaldada.
- [...]3. Kinnipidamine on võimalikult lühike ja kestab ainult seni, kuni kestab väljasaatmise korraldamine, ning see viiakse ellu nõuetekohase hoolsusega. Kinnipidamisaeg ei tohi ületada [...] artikli 41g lõikes 2 osutatud ajavahemikku ning see arvatakse direktiivi XXX/XXX/EL [uuesti sõnastatud tagasisaatmisdirektiiv] artikli 18 lõigetes 5 ja 6 sätestatud maksimaalse kinnipidamisaja hulka, kui järgmine kinnipidamine määratakse kohe pärast käesoleva artikli kohast kinnipidamist.

Artikkel 42

Korduvad taotlused

- 1. Taotlust, mis on esitatud ajal, kui sama taotleja eelmise taotluse kohta ei ole veel lõplikku otsust tehtud, käsitatakse täiendava selgitusena, mitte uue taotlusena.

Kõnealune täiendav selgitus vaadatakse läbi vastutavas liikmesriigis haldusmenetluse käimasoleva läbivaatamise raames või käimasoleva apellatsioonimenetluse raames niivõrd, kuivõrd pädev kohus võib võtta arvesse kõnealuse täiendava selgituse aluseks olevaid asjaolusid.

1. [...] Sama taotleja poolt [...] liikmesriigis pärast sama taotleja eelmise taotluse kohta lõpliku otsuse tegemist esitatud uut taotlust käsitatakse [...] korduva taotlusena ja vastutav liikmesriik vaatab selle läbi.
2. Korduvale taotlusele kohaldatakse esialgset kontrolli, mille käigus menetlev ametiasutus teeb kindlaks, kas on tuvastatud või kas taotleja on esitanud uusi [...] andmeid [...] ning kas see:
 - a) suurendab märkimisväärselt tõenäosust, et taotleja kvalifitseerub [...] rahvusvahelise kaitse saajaks määruse (EL) nr XXX/XXX [(miinimumnõuete määrus)] alusel; või
 - b) [...] on seotud varem kohaldatud vastuvõetamatus alusega, kui [...] varasem taotlus lükati vastuvõetamatus tõttu tagasi.
3. Esialgne kontrollimine tuleb läbi viia kirjaliku taotluse alusel [...] või isikliku vestlusega kooskõlas II peatükis sätestatud üldpõhimõtete ja tagatistega. Eelkõige võidakse ära jätta [...]isiklik vestlus, kui kirjaliku taotluse põhjal on selge, et taotluses ei esitata lõikes 2 osutatud uusi [...] andmeid [...].
- 3a. Taotleja esitatud andmeid käsitatakse uutena üksnes juhul, kui taotleja ei saanud oma süüst sõltumatutel põhjustel neid asjaolusid varasema taotluse raames esitada. Kõiki asjaolusid, mida taotleja oleks võinud varem esitada, ei ole vaja arvesse võtta, välja arvatud juhul, kui eelmine taotlus lükati tagasi, kuna see loeti artikli 39 kohaselt kaudselt tagasivõetuks ilma sisulist analüüsi tegemata.

4. [...] Kui taotleja on esitanud [...] lõikes 2 osutatud uusi asjaolusid või need on ilmnenud, vaadatakse taotlus uuesti sisuliselt läbi, välja arvatud juhul, kui taotlust võib pidada vastuvõetamatuks mõnel muul artikli 36 lõikes 1a sätestatud põhjusel.

[...]

5. Kui taotleja ei ole esitanud lõikes 2 osutatud uusi asjaolusid ning neid ei ole ilmnenud, lükatakse taotlus vastuvõetamatuna tagasi vastavalt artikli 36 lõike 1a punktile a [...].

Artikkel 43

Erandid õigusest jääda liikmesriigi territooriumile korduvate taotluste korral

Ilma et see piiraks tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtte kohaldamist, võivad liikmesriigid teha erandi õigusest jääda nende territooriumile ja artikli 54 lõike 5 punktist d, kui:

(-a) esimene korduv taotlus on esitatud üksnes selleks, et lükata edasi või nurjata sellise otsuse täitmine, mis tooks kaasa taotleja peatse väljasaatmise kõnealusest liikmesriigist, ning seda ei vaadata täiendavalt läbi vastavalt artikli 42 lõikele 5;

- a) [...]
- b) mistahes liikmesriigis esitatakse teine või hilisem taotlus pärast lõplikku otsust, millega taotlus lükati vastuvõetamatuna või põhjendamatuna või ilmselgelt põhjendamatuna tagasi.
- c) [...]

V JAGU

TURVALISE RIIGI MÕISTED

Artikkel 43a

Tõhusa kaitse mõiste

- 1. Kolmandat riiki, kes on ratifitseerinud Genfi konventsiooni ja järgib seda kõnealuse kolmanda riigi kehtestatud erandite või piirangute piires, nagu on lubatud konventsiooniga, käsitatakse tõhusa kaitse tagajana. Kolmanda riigi kehtestatud geograafiliste piirangute korral hinnatakse konventsiooni kohaldamisalast välja jäävate isikute kaitse olemasolu vastavalt lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele.**
- 2. Muudel kui lõikes 1 osutatud juhtudel loetakse, et kõnealune kolmas riik tagab tõhusa kaitse, kui on täidetud vähemalt järgmised kriteeriumid:**
 - a) on lubatud jääda kolmanda riigi territooriumile;**
 - b) on olemas juurdepääs piisavatele elatusvahenditele, et säilitada rahuldav elatustase võrreldes vastuvõtva kolmanda riigi üldise olukorraga;**
 - c) on võimaldatud esmaabi ja haiguste põhiravi; ning**
 - d) on olemas juurdepääs põhiharidusele.**

Esimese varjupaigariigi mõiste

1. Kolmandat riiki **saab ainult siis pidada [...]** taotleja esimeseks varjupaigariigiks juhul, **kui selles riigis:**
 - a) [...] ei ole taotleja elu ja vabadus ohus rassi, usu, rahvuse, teatavasse sotsiaalsesse rühma kuulumise või poliitiliste tõekspidamiste tõttu;
 - b) [...] ei ähvarda taotlejat [määruse (EL) nr XXX/XXX (miinimumnõuete määrus) artiklis 16] määratletud suure kahju kannatamise reaalne oht;
 - ba) on taotleja kaitstud sellise tagasisaatmise ja väljasaatmise eest, millega rikutakse rahvusvahelises õiguses sätestatud õigust kaitsele piinamise ning julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise või karistamise eest;
 - bb) taotlejal on enne liitu saabumist olnud selles riigis artiklis 43a määratletud tõhus kaitse ja ta saab ennast endiselt selle riigi kaitse alla anda.
2. [...]
 - a) [...]
 - b) [...]
 - c) [...]
 - d) [...]

e) [...]

f) [...]

g) [...]

2a. [...]Esimese varjupaigariigi mõistet võib kohaldada üksnes tingimusel, et taotleja ei suuda individuaalse hindamise raames tõendada selliste asjaolude olemasolu, mis õigustavad seda, et esimese varjupaigariigi mõiste ei ole tema suhtes kohaldatav.

3. [...]

4. [...]¹

5. [...]

a) [...]

b) [...]

5a. Kolmandat riiki võib pidada saatjata alaealise esimeseks varjupaigariigiks üksnes juhul, kui on selgeid märke, et kolmas riik võtab taotleja vastu või lubab tal uuesti riiki siseneda ning see ei ole vastuolus tema parimate huvidega.

6. Kui asjaomane kolmas riik [...] ei luba taotlejal uuesti riiki siseneda **või ei vasta pädeva asutuse määratud tähtaja jooksul, on taotlejal [...]** juurdepääs menetlusele vastavalt II peatükis ja III peatüki I jaos kirjeldatud üldpõhimõtetele ja tagatistele.

7. [...]

Turvalise kolmanda riigi mõiste

1. Kolmandat riiki **saab ainult siis** käsitada turvalise kolmanda riigina, **kui selles riigis**:
 - a) ei ole **välismaalaste** elu ja vabadus ohus rassi, usu, rahvuse, teatavasse sotsiaalsesse rühma kuulumise või poliitiliste tõekspidamiste tõttu;
 - b) [...] ei ähvarda **välismaalasi** [määruse (EL) nr XXX/XXX (**miinimumnõuete määrus**) **artiklis 16**] määratletud suure kahju kannatamise **reaalne** oht;
 - c) **on välismaalased kaitstud sellise** tagasisaatmise **ja** väljasaatmise eest, millega rikutakse rahvusvahelises õiguses sätestatud õigust **kaitsele** piinamise ning julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise või **karistamise** eest;
 - e) on olemas võimalus **taotleda ja, kui tingimused on täidetud, saada artiklis 43a määratletud tõhusat kaitset [...]**.
- 1a. Kolmandat riiki võib käsitada nii liidu kui ka liikmesriigi tasandil turvalise kolmanda riigina, tehes erandi selle territooriumi konkreetsete osade või selgelt tuvastatavate isikute kategooriate puhul.

1b. Hinnang selle kohta, kas kolmas riik [...] **on** käesoleva määruse kohaselt turvaline kolmas riik, **põhineb** [...] mitmel **asjakohasel ja kättesaadaval** teabeallikal, sealhulgas [...] liikmesriikidelt, Euroopa Liidu Varjupaigaametilt, Euroopa välisteenistuselt, ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametilt [...] ja muudelt asjaomastelt **rahvusvahelistelt** organisatsioonidelt saadaval teabel.

2. Turvalise kolmanda riigi mõistet [...] **võib** kohaldada, kui:

[...] kolmandat riiki käsitatakse turvalise kolmanda riigina **liidu või liikmesriigi tasandil** kooskõlas artiklitega **46 või 50 või**

[...]

b) [...]

[...] konkreetse taotleja puhul, **kui seda riiki ei ole käsitata liidu või liikmesriigi tasandil turvalise kolmanda riigina, eeldusel et lõikes 1 sätestatud tingimused on selle taotleja puhul täidetud.**

2b. Turvalise kolmanda riigi mõistet võib kohaldada üksnes tingimusel, kui:

a) [...]taotleja ei suuda individuaalse hindamise raames tõendada selliste asjaolude olemasolu, mis õigustavad seda, et turvalise kolmanda riigi mõiste ei ole tema suhtes kohaldatav;

b) taotleja ja asjaomase kolmanda riigi vahel on side, mille alusel oleks tal mõistlik minna asjaomasesse riiki, või kui sellist sidet ei ole, siis kui taotleja nõustub sinna minema;

c) saatjata alaealise puhul on selgeid märke, et kolmas riik võtab taotleja vastu või lubab tal uuesti riiki siseneda ning see ei ole vastuolus tema parimate huvidega.

3. [...] Kui EL ja kolmas riik on ühiselt jõudnud kokkuleppele, et kõnealuse kokkuleppe alusel vastu võetud rändajaid kaitstakse vastavalt asjakohastele rahvusvahelistele standarditele ja järgides täielikult tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet, võib eeldada, et käesoleva artikli tingimused turvalise kolmanda riigi staatuse kohta on täidetud, ilma et see piiraks lõike 2b kohaldamist.

a) [...]

b) [...]

4. [...]

5. [...]

6. [...]

a) [...]

b) [...]

7. Kui asjaomane kolmas riik ei võta taotlejat vastu või ei luba taotlejal uuesti riiki siseneda, **saab taotleja [...]** juurdepääsu menetlusele vastavalt II peatükis ja III peatüki I jaos kirjeldatud üldpõhimõtetele ja tagatistele.

Turvalise kolmanda riigina käsitlemine liidu tasandil

1. **Käesoleva määruse [1a. lisas] loetletud** kolmandaid riike käsitletakse turvaliste [...] kolmandate riikidena liidu tasandil vastavalt artikli 45 lõikes 1 sätestatud tingimustele.
2. Komisjon vaatab [...] Euroopa Liidu Varjupaigaameti abil ja muudele artikli 45 lõikes 1b [...] osutatud teabeallikatele tuginedes [...] üle olukorra riikides, mis on kantud **ELi ühisesse** turvaliste kolmandate riikide **nimekirja**.
- 2a. **Euroopa Liidu Varjupaigaamet annab komisjoni taotlusel talle teavet ja koostab analüüse konkreetsete kolmandate riikide kohta, mille kandmist ELi ühisesse turvaliste kolmandate riikide nimekirja võiks kaaluda. Komisjon kaalub viivitamata liikmesriigi [...] taotlust hinnata, kas kolmandat riiki võiks käsitleda liidu tasandil turvalise kolmanda riigina.**
3. Vastavalt artiklis 49 sätestatud tingimustele on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millega peatatakse asjaomase kolmanda riigi kuulumine nende riikide hulka, mida käsitletakse turvaliste kolmandate riikidena liidu tasandil.

Turvalise päritoluriigi mõiste

1. Kolmandat riiki võidakse käesoleva määruse kohaselt käsitada turvalise päritoluriigina **üksnes siis**, kui õigusliku olukorra, õigusaktide demokraatlikus süsteemis kohaldamise ja üldiste poliitiliste olude põhjal on võimalik tõendada, et riigis ei toimu üldist tagakiusamist [määruse (EL) nr XXX/XXX (miinimumnõuete määrus) artikli 9] tähenduses **ning puudub [määruse (EL) nr XXX/XXX (miinimumnõuete määrus) artiklis 16] määratletud suure kahju kannatamise reaalne oht**.
- 1a. Kolmandat riiki võib käsitada nii liidu kui ka liikmesriigi tasandil turvalise päritoluriigina, tehes erandi selle territooriumi konkreetsete osade või selgelt tuvastatavate isikute kategooriate puhul.
2. [...] **Hinnang** selle kohta, kas kolmas riik on kooskõlas käesoleva määrusega turvaline päritoluriik, põhineb mitmel **asjakohasel ja kättesaadaval** teabeallikal, sealhulgas eelkõige tabel, mis saadakse liikmesriikidelt, Euroopa Liidu Varjupaigaametilt, Euroopa välisteenistusest, ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametilt [...] ja muudelt asjaomastelt **rahvusvahelistelt** organisatsioonidelt ning seejuures võetakse **võimaluse korral** arvesse päritoluriigi teavet käsitlevat ühist analüüsi, millele on osutatud määruse (EL) nr **2021/2303** (ELi Varjupaigaameti määrus) artiklis **11**.
3. Nimetatud hindamisel tuleb võtta arvesse muu hulgas ka seda, millises ulatuses antakse asjaomases riigis kaitset tagakiusamise [...] **või suure kahju kannatamise** eest järgneval moel:

- a) riigi asjaomaste õigusaktidega ning nende kohaldamise viisiga;
- b) Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis või kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelises paktis või ÜRO piinamise vastases konventsioonis sätestatud õiguste ja vabaduste järgimisega, eelkõige selliste õiguste järgimisega, millest ei saa teha erandit vastavalt nimetatud Euroopa konventsiooni artikli 15 lõikele 2;
- c) [...]
- d) nimetatud õiguste ja vabaduste rikkumise vastaste tõhusate õiguskaitsevahendite süsteemi loomisega.

4. Turvalise päritoluriigi **mõistet [...]** võib **kohaldada üksnes tingimusel, kui:**

[...]:

- a) [...] **taotlejal** on selle riigi kodakondsus või ta on kodakondsuseta isik ja tema varasem alaline elukoht oli selles riigis;

[...]

- aa) **taotleja ei kuulu sellisesse isikute kategooriasse, kelle suhtes tehti erand kolmanda riigi turvalise päritoluriigina tunnustamisel;**
- b) [...] **taotleja ei suuda individuaalse hindamise raames tõendada selliste asjaolude olemasolu, mis õigustavad seda, et turvalise kolmanda riigi mõiste ei ole tema suhtes kohaldatav.**

[...]

Turvalise päritoluriigina käsitlemine liidu tasandil

1. Käesoleva määruse [1. lisas] loetletud kolmandaid riike käsitletakse turvaliste päritoluriikidena liidu tasandil vastavalt artiklis 47 sätestatud tingimustele.
2. Komisjon vaatab Euroopa Liidu Varjupaigaameti abil ja muudele artikli 47 [...] lõikes 2 osutatud teabeallikatele tuginedes [...] üle olukorra riikides, mis on kantud ELi ühisesse turvaliste päritoluriikide nimekirja.
3. [...] Euroopa Liidu Varjupaigaamet [...] **esitab komisjoni taotlusel** talle teavet ja koostab analüüse konkreetsete kolmandate riikide kohta, mille kandmist ELi ühisesse turvaliste päritoluriikide nimekirja võiks kaaluda. **Komisjon kaalub viivitamata liikmesriigi [...] taotlust hinnata, kas kolmanda riigi võiks kanda ELi ühisesse turvaliste päritoluriikide nimekirja.**
4. Vastavalt artiklis 49 sätestatud tingimustele on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millega peatatakse asjaomase kolmanda riigi kuulumine ELi ühisesse turvaliste päritoluriikide nimekirja.

Kolmanda riigi kuulumise peatamine ELi ühistesse turvaliste kolmandate riikide või turvaliste päritoluriikide nimekirjadesse või sealt eemaldamine

1. Liidu tasandil [...] ELi ühistesse **turvaliste kolmandate riikide** või turvaliste päritoluriikide nimekirjadesse kantud kolmandas riigis olukorra [...] **olulise** muutumise korral viib komisjon läbi põhjendatud hindamise, milles uurib artiklis 45 või artiklis 47 sätestatud tingimuste täitmist asjaomase riigi poolt, ja kui komisjon leiab, et need tingimused ei ole enam täidetud, võtab ta vastu delegeeritud õigusakti, millega peatatakse kuueks kuuks kolmanda riigi kuulumine ELi ühistesse **turvaliste kolmandate riikide või** turvaliste päritoluriikide nimekirjadesse.
2. Komisjon jälgib pidevalt olukorda asjaomases kolmandas riigis, võttes muuhulgas arvesse liikmesriikidelt ja Euroopa Liidu Varjupaigaametilt saadavat teavet seoses olukorra edasise muutumisega nimetatud riigis.
3. Kui komisjon on kooskõlas lõikega 1 vastu võtnud delegeeritud õigusakti, millega peatatakse kolmanda riigi kuulumine [...] ELi ühistesse **turvaliste kolmandate riikide või** turvaliste päritoluriikide nimekirjadesse, esitab ta kolme kuu jooksul pärast nimetatud delegeeritud õigusakti vastuvõtmist seadusandliku tavamenetluse kohaselt käesoleva määruse muudatusettepaneku, et [...] eemaldada nimetatud kolmas riik ELi ühistest **turvaliste kolmandate riikide või** turvaliste päritoluriikide nimekirjades.

4. Kui komisjon ei esita muudatusettepanekut kolme kuu jooksul pärast delegeeritud õigusakti vastuvõtmist vastavalt lõikele 1, kaotab delegeeritud õigusakt, millega peatatakse kolmanda riigi kuulumine [...] ELi ühistesse **turvaliste kolmandate riikide või** turvalistesse päritoluriikide nimekirjadesse, kehtivuse. Kui komisjon kolme kuu jooksul muudatusettepaneku esitab, on tal õigus põhjendatud hinnangu alusel nimetatud delegeeritud õigusakti kehtivust pikendada veel kuue kuu pikkuseks ajavahemikuks, mida võib veel ühe korra pikendada.
- 4a. **Ilma et see piiraks lõike 4 kohaldamist, kui komisjoni esitatud ettepanekut käesoleva määruse muutmiseks, millega kolmas riik eemaldatakse ELi ühistest turvaliste kolmandate riikide või turvaliste päritoluriikide nimekirjadest, ei võeta vastu viieteistkümmne kuu jooksul alates sellest, kui komisjon ettepaneku esitas, kaotab kolmanda riigi ELi ühistest turvaliste kolmandate riikide või turvaliste päritoluriikide nimekirjast kuulumise peatamine kehtivuse.**

Artikkel 50

Kolmandate riikide käsitlemine turvaliste kolmandate riikidena või turvaliste päritoluriikidena liikmesriigi tasandil

1. [...] Liikmesriigid võivad jätta kehtima või kehtestada õigusaktid, mis võimaldavad siseriiklikul tasandil määrata rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise eesmärgil kindlaks turvaliste kolmandate riikide või turvaliste päritoluriikidena käsitatavad kolmandad riigid lisaks neile, [...] mis on kantud [1. lisas **ja 1a. lisas**] esitatud ELi ühistesse turvaliste kolmandate riikide või turvaliste päritoluriikide nimekirjadesse.

2. Kui kooskõlas artikli 49 lõikega 1 peatatakse kolmanda riigi kuuluvus käesoleva määruse [1. lisas **ja 1a. lisas**] esitatud ELi ühistesse nimekirjadesse, ei käsita liikmesriigid asjaomast riiki turvalise kolmanda riigi või turvalise päritoluriigina liikmesriigi tasandil.
3. Kui kolmas riik on eemaldatud [määruse [...] **I lisas või Ia lisas**] esitatud ELi ühistest nimekirjadest seadusandliku tavamenetluse kohaselt, võib liikmesriik teatada komisjonile, et ta leiab asjaomase riigi olukorras toimunud muutustest tulenevalt, et see riik vastab uuesti artikli 45 lõikes 1 ja artiklis 47 sätestatud tingimustele.

Teates tuleb esitada põhjendatud hinnang selle kohta, et riik vastab artikli 45 lõikes 1 ja artiklis 47 sätestatud tingimustele, sealhulgas selgitus konkreetsete muutuste kohta kolmanda riigi olukorras, mis läbi riik jälle nimetatud tingimustele vastab.

Pärast teate saamist palub komisjon Euroopa Liidu Varjupaigaametil esitada talle teavet ja koostada analüüs kolmandas riigis valitseva olukorra kohta.

Teavitav liikmesriik võib käsitada asjaomast kolmandat riiki turvalise kolmanda riigi või turvalise kolmanda päritoluriigina liikmesriigi tasandil ainult tingimusel, et komisjon ei esita sellele vastuväiteid.

Komisjoni vastuväidete esitamise õigus piirdub kahe aastaga alates kuupäevast, mil asjaomane kolmas riik eemaldati ELi ühistest turvaliste päritoluriikide või turvaliste kolmandate riikide nimekirjadest. Komisjon esitab kõik vastuväited kolme kuu jooksul pärast liikmesriigi teate saamist ja pärast kolmandas riigis valitseva olukorra nõuetekohast läbivaatamist, võttes arvesse käesoleva määruse artikli 45 lõikes 1 ja artiklis 47 sätestatud tingimusi.

Kui komisjon leiab, et need tingimused on täidetud, võib ta teha ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks, et kanda see kolmas riik ELi ühistesse turvaliste päritoluriikide või turvaliste kolmandate riikide nimekirjadesse.

4. Liikmesriigid teavitad komisjoni ja Euroopa Liidu Varjupaigaametit sellest, et nad tunnustavad kolmandat riiki turvalise kolmanda riigi või turvalise kolmanda päritoluriigina liikmesriigi tasandil kohe **käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeval ja pärast [...] iga tunnustamist või selles tehtud muudatusi.** Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja Euroopa Liidu Varjupaigaametit kord aastas sellest, milliste muude turvaliste kolmandate riikide osas rakendatakse nimetatud mõistet [...] konkreetsete taotlejate puhul, **nagu on osutatud artikli 45 lõike 2 punktis b.**

IV PEATÜKK

RAHVUSVAHELISE KAITSE ÄRAVÕTMISE MENETLUSED

Artikkel 51

Rahvusvahelise kaitse äravõtmine

Menetlev ametiasutus alustab läbivaatamist **kolmanda riigi kodanikult või kodakondsuseta isikult** rahvusvahelise kaitse äravõtmiseks, kui ilmnevad uued asjaolud või tõendid, mis näitavad, et on põhjust kaaluda uuesti [...] **seda, kas isik vastab rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele. Sellise uurimise võib algetada ka muudel asjaoludel.**

Artikkel 52

Rahvusvahelise kaitse äravõtmise menetlusnormid

1. Kui [...] menetlev ametiasutus või, kui siseriiklik õigus seda ette näeb, pädev kohus [...] **alustab läbivaatamist** kolmanda riigi kodanikult või kodakondsuseta isikult rahvusvahelise kaitse äravõtmiseks, on asjaomasel isikul [...] järgmised tagatised:
 - a) teda teavitatakse kirjalikult asjaolust, et [...] tema vastavust rahvusvahelise kaitse saamise nõuetele **vaadatakse uuesti läbi**, ja läbivaatamise põhjustest ning
 - aa) teda teavitatakse kohustusest teha menetleva ametiasutuse ja teiste pädevate asutustega täielikku koostööd, eelkõige sellest, et ta peab esitama kirjaliku avalduse või ilmuma isiklikule vestlusele või ärakuulamisele ja vastama küsimustele;

- aaa) teda teavitatakse menetleva ametiasutuse ja teiste pädevate asutustega koostöö tegemata jätmise tagajärgedest ning et kirjaliku avalduse esitamata jätmine või isiklikul vestlusel või ärakuulamisel ilma nõuetekohase põhjendusega mitteosalemine ei takista menetleval ametiasutusel või pädeval kohtul teha otsust rahvusvahelise kaitse äravõtmiseks ning
- b) talle antakse võimalus esitada kirjaliku avaldusega [...] põhjused, miks tema rahvusvahelist kaitset ei tohiks ära võtta, mõistliku aja jooksul alates kuupäevast, mil ta sai punktis a osutatud teabe, või isiklikul vestlusel või ärakuulamisel menetleva ametiasutuse või, kui see on liikmesriigi õiguses ette nähtud, pädeva kohtu määratud kuupäeval.

2. Lõike 1 kohaldamisel **menetlev ametiasutus või pädev kohus [...]**:

- a) [...] kogub **asjakohast**, täpset ja ajakohast teavet **asjakohastest ja kättesaadavatest riiklikest, liidu ja rahvusvahelistest allikatest, [...] ning võimaluse korral võtab arvesse konkreetse päritoluriigi olukorra kohta tehtavat ühist analüüsi ja juhiseid, millele on osutatud määruse (EL) 2021/2303 [...]määrus, mis käsitleb Euroopa Liidu Varjupaigaametit artiklis 11; ning**

- b) [...] ei kogu teavet tagakiusajatelt ega suure kahju põhjustajatelt viisil, mis teavitaks neid otseselt asjaolust, et kõnealune isik on rahvusvahelise kaitse saaja, kelle seisund vaadatakse uuesti läbi, või mis seaks ohtu isiku või tema ülalpeetavate füüsilise puutumatuse või isiku päritoluriigis elavate pereliikmete vabaduse ja julgeoleku.
3. [...] Otsus rahvusvahelise kaitse äravõtmise kohta tehakse kirjalikult. Otsuses esitatakse äravõtmise aluseks olevad faktilised ja õiguslikud asjaolud ning otsuse vaidlustamise viisi kohta antakse teavet kirjalikult.
4. Kui menetlev ametiasutus on teinud otsuse rahvusvaheline kaitse ära võtta, kohaldatakse artikli 5b [...] ja artiklite 15a–[...]17 sätteid *mutatis mutandis*.
- 4a. Kui kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik ei tee koostööd, kui see on asjakohane, jättes esitamata kirjaliku avalduse või ei osale isiklikul vestlusel või ärakuulamisel või ei vasta küsimustele ilma nõuetekohase põhjenduseta, ei takista kirjaliku avalduse või isikliku vestluse või ärakuulamise puudumine menetleval ametiasutusel või pädeval kohtul teha otsust rahvusvahelise kaitse äravõtmiseks [...]. Sellist koostööst keeldumist võib käsitada üksnes ümberlүkatava eeldusena, et kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik [...] ei soovi enam saada [...] rahvusvahelist kaitset.

5. [...] Käesolevas artiklis sätestatud menetlust ei kohaldata [...], kui kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik:

- a) [...] loobub sõnaselgelt [...] enda tunnistamisest rahvusvahelise kaitse saajaks [...];
- b) [...] on saanud liikmesriigi [...] kodanikuks [...]; või
- c) on hiljem saanud rahvusvaheline kaitse teises liikmesriigis.

Liikmesriigid lõpetavad käesoleva lõikega hõlmatud juhtumid oma siseriikliku õiguse kohaselt. Nimetatud lõpetamine ei pea olema otsuse vormis, kuid see tuleb kanda vähemalt taotleja toimikusse koos viitega juhtumi lõpetamise õiguslikule alusele.

V PEATÜKK

APELLATSIOONIMENETLUS

Artikkel 53

Õigus tõhusale õiguskaitsevahendile

[...]

1. Taotlejatel ja isikutel, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, on vastavalt II peatükis kirjeldatud üldpõhimõtetele ja tagatistele õigus tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus, et esitada apellatsioonkaebus alljärgneva suhtes:
 - a) otsus, millega lükatakse taotlus tagasi selle vastuvõetamatuse tõttu;
 - b) otsus, millega jäetakse varjupaigataotlus selle põhjendamatuse või ilmselge põhjendamatuse tõttu rahuldamata nii seoses pagulasseisundi kui ka täiendava kaitse seisundiga;
 - c) otsus, millega lükatakse taotlus tagasi, või akt, millega kuulutatakse taotlus kaudselt tagasivõetuks;
 - d) otsus rahvusvahelise kaitse äravõtmise kohta;
 - e) käesoleva määruse artikli 35a kohaselt väljastatud tagasisaatmisotsus.

Seoses punktis d osutatud otsusega võivad liikmesriigid oma siseriiklikus õiguses sätestada, et artikli 52 lõikes 5 osutatud juhtumeid ei saa edasi kaevata.

Kui tagasisaatmisotsus tehakse osana punktides a, b, c või d osutatud seotud otsusest, kaevatakse see koos nende otsustega edasi samas kohtus sama kohtumenetluse ja sama tähtaja jooksul. Kui tagasisaatmisotsus tehakse eraldi aktina vastavalt artiklile 35a, võib selle edasi kaevata eraldi kohtumenetluses. Nende kohtumenetluste tähtajad ei tohi ületada lõikes 7 osutatud tähtaegu.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, on täiendava kaitse saamise nõuetele vastavaks tunnistatud isikutel õigus tõhusale õiguskaitsevahendile otsuse suhtes, mille kohaselt on nende taotlus pagulasseisundiga seoses põhjendamatult. Kui liikmesriigi antav täiendava kaitse seisund pakub samu õigusi ja soodustusi kui liidu ja siseriikliku õiguse alusel antav pagulasseisund, võib selle otsuse peale esitatud apellatsioonkaebust pidada selles liikmesriigis vastuvõetamatuks, kui siseriikliku õigusega on nii ette nähtud.
3. Lõikes 1 osutatud tõhusa õiguskaitsevahendiga nähakse ette nii faktiliste kui ka õiguslike asjaolude täielik ja *ex nunc* läbivaatamine vähemalt esimese astme kohtus, sealhulgas vajaduse korral rahvusvahelise kaitse vajaduste läbivaatamine vastavalt määrusele (EL) nr XXX/XXX [miinimumnõuete määrus].
4. Pädevas kohtus toimuval ärakuulamisel tagatakse taotlejale, isikutele, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, ja täiendava kaitse saamise nõuetele vastavaks tunnistatud isikutele suuline tõlge, kui vajalikku suhtlust ei ole muul viisil võimalik tagada.

5. Kui kohus peab seda vajalikuks, tagab ta selliste asjakohaste dokumentide tõlkimise, mida ei ole artikli 33 lõike 4 kohaselt juba tõlgitud. Teise võimalusena võivad kõnealuseid dokumente tõlkida muud üksused ja nende eest võib tasuda riiklikest vahenditest kooskõlas siseriikliku õigusega. Välja arvatud juhtudel, mis on hõlmatud artiklites 41–41f osutatud piirimenetlusega, võivad liikmesriigid nõuda taotlejalt, isikult, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, ja täiendava kaitse saamise nõuetele vastavaks tunnistatud isikult, et nad esitaksid nende dokumentide tõlked, mida ta kavatses esitada käesoleva artikli kohaste õiguskaitsevahendite toetuseks.
6. Kui dokumente ei esitata kohtu määratud tähtajaks juhul, kui tõlke peab esitama taotleja, või piisavalt aegsasti, et kohus saaks tagada nende tõlkimise juhul, kui tõlke tagab kohus, võib kohus keelduda neid dokumente arvesse võtmast [...].
7. Liikmesriigid sätestavad oma siseriiklikus õiguses järgmised tähtajad, mille jooksul taotlejad, isikud, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, ja täiendava kaitse saamise nõuetele vastavaks tunnistatud isikud saavad esitada apellatsioonkaebuse lõikes 1 osutatud otsuste kohta:
- a) vähemalt viis [...] päeva [...] otsuse puhul, millega lükatakse taotlus vastuvõetamatuse, kaudselt tagasivõtmise või põhjendamatususe või ilmselge põhjendamatususe tõttu tagasi, kui otsuse tegemise ajal on täidetud artikli 40 lõigetes 1 ja 5 loetletud mis tahes tingimus;
 - b) kõigil muudel juhtudel vähemalt kaks nädalat ja kõige rohkem kaks kuud.

8. Lõikes 7 osutatud tähtaegu hakatakse arvestama kuupäevast, mil menetleva ametiasutuse otsus tehakse teatavaks taotlejale, isikule, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, ja täiendava kaitse saamise nõuetele vastavaks tunnistatud isikule või tema esindajale või õigusnõustajale vastavalt käesoleva määruse artikli 35 lõikele 1. Teatamise kord sätestatakse siseriiklikus õiguses.
9. [...]

Artikkel 54

Apellatsioonkaebuse peatav mõju

1. Tagasisaatmisotsuse toime peatatakse automaatselt seniks, kuni taotlejal või isikul, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, on käesoleva artikli kohaselt õigus riiki jääda või tal lubatakse sinna jääda.
2. Taotlejatel ja isikutel, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, on õigus jääda liikmesriigi territooriumile, kuni tähtaeg kasutada oma õigust tõhusale õiguskaitsevahendile esimese astme kohtus on möödunud, ning kui sellist õigust on tähtaja jooksul kasutatud, siis kuni esitatud kaebuse lahendamiseni.
3. Taotlejal ja isikutel, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, ei ole lõike 2 kohast riigis viibimise õigust, kui pädev asutus on teinud ühe järgmistest otsustest:

- a) otsus, millega lükatakse taotlus tagasi selle põhjendamatuse või ilmselge põhjendamatuse tõttu, kui otsuse tegemise ajal esineb mõni artikli 40 lõigetes 1 ja 5 loetletud asjaoludest sealhulgas turvaline päritoluriik või kui kohaldatakse piirimenetlust;
- b) otsus, millega lükatakse taotlus tagasi selle vastuvõetamatuse tõttu artikli 36 lõike 1a punktide a, [...] f, g või lõike 1aa punkti a kohaselt;
- c) otsus, millega lükatakse taotlus tagasi selle kaudse tagasivõtmise tõttu;
- d) otsus, millega lükatakse korduv taotlus tagasi selle põhjendamatuse või ilmselge põhjendamatuse tõttu;
- e) otsus rahvusvahelise kaitse seisundi äravõtmise kohta vastavalt [määruse (EL) nr XXX/XXX (miinimumnõuete määrus) artikli 14 lõike 1 punktidele b, d ja e ning artikli 20 lõike 1 punktile b].

4. Lõikes 3 osutatud juhtudel on kohtul õigus pärast nii faktiliste kui ka õiguslike asjaolude läbivaatamist otsustada, kas taotlejal või isikul, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, lubatakse tema taotluse korral jääda liikmesriigi territooriumile kuni taotleja või isiku, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, esitatud kaebuse lahendamiseni. Pädeval kohtul võib siseriikliku õiguse kohaselt olla õigus teha selles küsimuses otsus *ex officio*.

5. Lõike 4 kohaldamisel kohaldatakse vajaduse korral *ex officio* otsuste puhul järgmisi tingimusi:
- a) taotlejal või isikul, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, on alates kuupäevast, mil teda otsusest teavitati, vähemalt 5 päeva aega, et taotleda luba jääda liikmesriigi territooriumile kuni esitatud kaebuse lahendamiseni;
 - b) ärakuulamise korral pädevas kohtus tagatakse taotlejale või isikule, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, suuline tõlge, kui vajalikku suhtlust ei ole muul viisil võimalik tagada;
 - c) taotlejale või isikule, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, võimaldatakse taotluse korral tasuta õigusabi ja esindamist kooskõlas artikliga 15a [...] ning talle antakse teavet sellise taotluse esitamise võimaluste kohta;
 - d) taotlejat või isikut, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, ei tohi vastutava liikmesriigi territooriumilt välja saata:
 - i) kuni on möödunud kohtult riigis viibimise loa taotlemise tähtaeg;
 - ii) kui taotleja või isik, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, on riigis viibimise luba tähtaja jooksul taotlenud, siis kuni kohus teeb otsuse selle kohta, kas taotlejal või isikul, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, lubatakse riigi territooriumile jääda või mitte.

6. Korduvate taotluste puhul võivad liikmesriigid erandina käesoleva artikli lõike 5 [...] punktist d siseriiklikus õiguses sätestada, et taotlejal ei ole õigust riiki jääda (ilma et see piiraks tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtte järgimist), kui apellatsioonkaebus on esitatud üksnes selleks, et lükata edasi või nurjata tagasisaatmisotsuse täitmine, mis tooks kaasa taotleja kohese väljasaatmise liikmesriigist.
7. Taotlejal või isikul, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, kes esitab esimese või järgneva apellatsioonkaebuse kohta tehtud otsuse peale uue apellatsioonkaebuse, ei ole õigust jääda liikmesriigi territooriumile, ilma et see piiraks kohtu võimalust lubada taotlejal või isikul, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, kas taotleja või isiku, kellelt tahetakse rahvusvaheline kaitse ära võtta, nõudel või *ex officio* juhul, kui tuginetakse tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõttele, riiki jääda.

Artikkel 55

Esimeses astmes tehtud otsuste peale esitatud apellatsioonkaebuse menetlemise kestus

1. Liikmesriigid kehtestavad oma siseriiklikus õiguses tähtajad, mille jooksul peab kohus üldjuhul menetleva ametiasutuse otsuse ja tagasisaatmisotsuse vastavalt artikli 53 lõikele 1 läbi vaatama. [...]
 - a) [...]
 - b) [...]
 - c) [...]
2. [...]

VI PEATÜKK LÕPPSÄTTED

Artikkel 56

Ametiasutuste vaidlustusõigus

Käesolev määrus ei mõjuta ametiasutustele siseriiklike õigusaktidega ette nähtud võimalust vaidlustada haldus- või kohtuotsuseid.

Artikkel 57

Koostöö

1. Iga liikmesriik määrab riikliku kontaktpunkti ja edastab selle aadressi komisjonile. Komisjon edastab kõnealuse teabe teistele liikmesriikidele.
2. Liikmesriigid võtavad komisjoniga kooskõlastatult kõik vajalikud meetmed otsese koostöö ning vastutavate asutuste vahelise teabevahetuse sisseseadmiseks.
3. Kui liikmesriigid tuginevad artikli 27 lõikes 3, artikli 28 lõikes 3 ja artikli 34 **lõigetes 1b** ja 3 osutatud meetmetele, teavitavad nad komisjoni ja Euroopa Liidu Varjupaigaametit viivitamata, kuid vähemalt üks kord aastas, kui nende erandlike meetmete kohaldamise põhjused on ära langenud. See teave sisaldab võimaluse korral andmeid selle kohta, kui suure protsendi taotluste puhul sellel ajavahemikul menetletud taotluste koguarvust erandeid kohaldati.

Artikkel 57a

Andmete säilitamine

[...]

[...]

[...]

Liikmesriigid säilitavad artiklites 13, 27 ja 28 osutatud andmeid oma riiklikus süsteemis nii kaua, kui see on vajalik, kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrusega (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus), sealhulgas eesmärgi piiritlemise ja andmete säilitamise piirangu põhimõttega.

Artikkel 57b

Tähtaegade arvutamine

Kui ei ole sätestatud teisiti, arvutatakse käesolevas määruses ette nähtud tähtaegu järgmiselt:

- a) kui päevades, nädalates või kuudes väljendatud tähtaega arvutatakse sündmuse toimumise või toimingu tegemise ajast, ei arvestata selle tähtaja sisse päeva, mil see sündmus toimub või toiming tehakse;

- b) nädalates või kuudes väljendatav tähtaeg lõpeb tähtaja viimase nädala või kuu sellel päeval, mis kannab sama nimetust või kuupäeva kui päev, mil toimus sündmus või tehti toiming, millest alates tähtaega arvutatakse. Kui kuudes väljendatud tähtaja puhul ei ole tähtaja viimases kuus seda päeva, millal tähtaeg peaks lõppema, lõpeb tähtaeg kõnealuse kuu viimasel päeval;
- c) laupäevad, pühapäevad ja kõikide asjaomaste liikmesriikide riigipühad loetakse tähtaegade sisse; kui tähtaeg lõpeb laupäeval, pühapäeval või riigipühal, loetakse tähtaja viimaseks päevaks järgmine tööpäev.

Artikkel 58

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses¹¹.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
3. [...]

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

Delegeeritud õigusaktid

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu **artiklites 46 ja 48 osutatud** delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Lõikes 1 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
- 3a. **Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes¹² sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.**
4. Niipea kui komisjon on sellise delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

¹² ELT L 123, 12.5.2016, lk 1–14.

5. Selline delegeeritud õigusakt ja selle kehtivust pikendavad õigusaktid jõustuvad üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole [...] **kahe** kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud sellele vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. **Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra**¹³.

Artikkel 59a

Üleminekumeetmed

Kolm kuud pärast käesoleva määruse jõustumist esitab komisjon tihedas koostöös asjaomaste liidu ametite ja liikmesriikidega ühise rakenduskava, millega tagatakse, et liikmesriigid on piisavalt ette valmistatud käesoleva määruse rakendamiseks selle kohaldamise alguskuupäevaks, hinnates lünki ja nõutavaid tegevusetappe.

Selle ühise rakenduskava alusel kehtestab iga liikmesriik komisjoni ja asjaomaste liidu ametite toetusel riikliku rakenduskava, milles määratakse kindlaks meetmed ja nende rakendamise ajakava, hiljemalt kuue kuu möödumisel käesoleva määruse jõustumisest. Iga liikmesriik viib oma kava rakendamise lõpule käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevaks.

Käesoleva artikli rakendamiseks võivad liikmesriigid kasutada asjaomaste liidu ametite toetust ja liidu fondidest võib anda liikmesriikidele rahalist toetust kooskõlas kõnealuseid ameteid ja fonde reguleerivate õigusaktidega.

Komisjon jälgib tähelepanelikult riiklike kavade rakendamist.

¹³ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1–14.

Artikkel 59b

Rahaline toetus

Liikmesriikide võetud meetmeid piirimenetluse läbiviimiseks piisava suutlikkuse loomiseks vastavalt käesolevale määrusele on rahastamiskõlblikud liidu fondidest, mis tehakse kättesaadavaks mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 raames.

Artikkel 60

Järelevalve ja hindamine

[Kaks aastat pärast käesoleva määruse [...] **kohaldamise alguskuupäeva**] ja seejärel iga viie aasta järel esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta liikmesriikides ja teeb vajaduse korral muudatusettepanekuid.

Liikmesriigid edastavad komisjoni taotlusel vajalikud andmed aruande koostamiseks hiljemalt üheksa kuud enne nimetatud tähtaja lõppu.

Kolme aasta jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest ja seejärel iga kolme aasta järel hindab komisjon, kas artikli 41ba lõikes 1 ja artikli 41bb lõike 1 teises lõigus sätestatud arvud ja piiril toimuva varjupaigamenetluse suhtes kehtivad erandid on jätkuvalt piisavad, võttes arvesse üldist rändeolukorda liidus, ning teeb vajaduse korral ettepaneku sihipäraste muudatuste tegemiseks.

Ühe aasta jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest vaatab komisjon läbi turvalise kolmanda riigi mõiste ning teeb vajaduse korral ettepaneku sihipäraste muudatuste tegemiseks.

Artikkel 61

Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 2013/32/EL tunnistatakse kehtetuks **alates artikli 62 lõikes 2 osutatud kuupäevast, ilma et see piiraks artikli 62 lõike 3 kohaldamist.**

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt 2. lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 62

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Käesolevat määrust hakatakse kohaldama [...] **kaks aastat pärast** selle jõustumist.

3. Käesolevat määrust kohaldatakse rahvusvahelise kaitse andmise menetluse suhtes seoses selliste taotlustega, mis on esitatud [...] alates käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevast. Enne seda kuupäeva esitatud rahvusvahelise kaitse taotluste suhtes kohaldatakse direktiivi 2013/32/EL. Käesolevat määrust kohaldatakse rahvusvahelise kaitse äravõtmise menetluse suhtes, kui rahvusvahelise kaitse äravõtmise läbivaatamine algas alates käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevast. Kui rahvusvahelise kaitse äravõtmise läbivaatamine algas enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva, kohaldatakse rahvusvahelise kaitse äravõtmise menetluse suhtes direktiivi 2013/32/EL.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel

president

Nõukogu nimel

eesistuja
